



Handlingsplan med økonomiplan 2023 – 2026 inkl. årsbudsjett for 2023



Vedtatt av kommunestyret i møte12.2022 sak XX/2022

1.	Innledning	4
2.	Kort beskrivelse av tjenesteområder / organisasjonskart	5
	2.1 Innledning	5
	2.2 Organisasjonskart	5
	2.3 Kort beskrivelse av sentraladministrasjonen	6
	2.4 Kort beskrivelse av oppvekst og kultur	7
	2.5 Kort beskrivelse av helse og omsorg	8
	2.7 Kort beskrivelse av Fagteam Næring og Utvikling	10
3.	Rammebetingelser	11
	3.1 Innledning med nasjonale føringer.	11
	3.2 Pris og lønnsvekst	11
	3.3 Gebyrer og betalingssetser	12
	3.4 Statlige overføringer og tilskudd	13
	3.4.1 Oppgaveendringer og korreksjoner i budsjettoplegget for rammetilskudd 2023:	16
	3.5 Tidligere vedtak som har konsekvenser for økonomiplanen	17
	3.6 Øremerkede tilskudd	18
4.	Kommunens ståsted i dag	20
	4.1 Folketallsutvikling og demografisk utvikling	20
	4.2 Framskrivning av folketall	22
	4.3 Økonomisk utvikling	24
	4.3.1 Frie inntekter	24
	4.3.2 Handlingsfrihet	25
	4.4 KOSTRA-data	28
5.	Behovet og ønsker for nye tiltak	29
	5.1 Behovet for nye investeringstiltak	29
	Renovering/modernisering av Høylandet skole	29
	5.1.2 Renovering/modernisering av helse- og omsorgsbygg	30
	5.1.3 Høylandet kommunes administrasjonsbygg	32
	5.1.4 Flerbrukshallen – Hållinghallen	32
	5.1.5 Ny brannstasjon	33
	5.1.6 Rehabilitering av Høylandet renseanlegg	33
	5.1.7 Høylandet skysstasjon	34
	5.1.8 Nye boligområder	34
	5.1.9 Innløsning av festeareal	35
	5.1.10 Midtre Høylandet avløpsnett – Oppgradering av pumpestasjon i Ulvebyen	35
	5.1.11 Midtre Høylandet vann nett – vannmålere på nettet.	35
	5.1.12 Oppgradering av Lona bru	36
	5.1.13 Gatelys Vadamoen	36
	5.1.14 Helseplattformen	36
	5.1.15 Hållingsmia - næringsbygg	36
	5.1.16 Kloakktømmestasjon	36
	5.1.17 Infrastruktur til nytt Brøndbo industriområde 3	37
	5.1.18 Kjøp av biltilhenger med tipp.	37
	5.1.19 Rønningen bru	37
	5.1.20 Nytt inngangsparti administrasjonsbygg	38
	5.1.21 Bytte av tak samt etterisolering av omsorgsboliger.	38
	5.1.22 Høylandet sokn – behov for investeringstiltak	38
	5.2 Behovet for nye driftstiltak	38
	5.2.1 Digitalisering og IKT	38
	5.2.2 Utgifter til vedlikehold av kommunale bygg	41
	5.2.3 Økte utgifter innen Utvikling, plan, næring og landbruk	42
	5.2.4 Økte utgifter innen helse og omsorg	42
	5.2.5 Økte utgifter innen Oppvekst og kultur	43
	5.2.6 Utbygging av bredbånd i Høylandet	44

5.2.7	Lakseveg nord	45
5.2.8	Mobildekning Lakseveg nord	45
5.2.9	Mobildekning Høylandet sentrum	45
5.2.10	Forlengelse av gang- og sykkelveg fv17 Litj Tyldum – Skarland bru.....	46
5.2.11	Generell styrking av vegvedlikeholdsbudsjettet	46
5.2.12	Kommunale bruer	47
5.2.13	Høylandet sokn – behov for økning av driftsmidler	47
5.2.14	Borgermelding	47
5.2.15	Dyreutstilling på skolen	47
5.2.16	Hovedplan for vann og avløp.....	47
5.2.17	Oppfølging av tilsyn fra Arkivverket.....	48
5.2.18	ROS analyse	48
5.2.19	Omstilling av kommuneorganisasjonen.....	48
6.	Handlingsrommet.....	49
7.	Kommunens visjon, hovedmålsettinger for perioden	51
7.1	Handlingsplan 2023-2026	51
7.2	Oversikt over prioriterte investeringstiltak i planperioden.....	56
7.3	Oversikt over nye driftstiltak og innsparingstiltak i planperioden	56
7.4	Finansielle måltall	57
8	Premisser for driften av de ulike enhetene i 2023.....	60
8.1	Sentraladministrasjon (Rammeområdet 1).....	60
8.2	Oppvekst og kultur - ved Kommunalsjef for enheten	63
8.3	Helse og omsorg – ved Kommunalsjef for enheten	68
8.4	Avdeling for teknisk drift – ved teknisk sjef.....	74
8.5	Fagteam Næring og utvikling.....	78
8.6	Kirkelig formål.....	79
9	Konklusjon ved Kommunedirektør.....	80
10	Obligatoriske oppstillinger.....	82

1. Innledning

I h.h.t. gjeldende økonomireglement pkt. 4, 2. ledd er det bestemt at økonomiplan og årsbudsjettet kan fremstå som ett felles dokument. Dette dokumentet inneholder både handlingsplan med økonomiplan for periode 2023 – 2026 og hvor budsjett-tallene i år 1 – dvs. 2023 er årsbudsjettet for 2023.

Den nye kommunelovens § 14-3 pålegger kommunestyret å vedta en rullerende økonomiplan en gang i året samt å vedta bevilgninger i et årsbudsjett.

Grunnlaget for arbeidet med denne handlingsplan med økonomiplan for perioden 2023 -2026 har vært tilsvarende plan for perioden 2022 - 2025, samt Kommuneproposisjon for 2023 og regjeringen sitt forslag til Statsbudsjett for budsjettåret 2023.

Som tidligere år har vi i arbeidet med denne handlingsplanen tatt hensyn til Kommuneplan – Samfunnsdel 2011 – 2024. Dette er en plan som er under rullering, og som en planlegger å ferdigstille i første halvdel av 2023. Kommunestyret vedtok imidlertid i møte 26.10.2022, sak 42/2022 at Høylandet kommunes visjon for samfunnsplanperioden 2023 – 2035 er «Bygd i lag», samt at fokusområdene for kommuneplanens samfunnsdel denne perioden vil være;

- Høylandet som et samskapende lokalsamfunn
- Høylandet som næringskommune
- Høylandet som bosted
- Høylandet som kulturkommune
- Høylandet kommune som organisasjon

Økonomi- og handlingsplanen danner grunnlaget for det enkelte års handlingsplan og årsbudsjett. I tillegg vil den enkelte enhet utarbeide årlige virksomhetsplaner som sammen med den enkelte enhets budsjett er enhetens styringsverktøy.

I tillegg til den 4-årige økonomi- og handlingsplanen, årlig handlingsplan og årsbudsjett, samt årsmelding og årsregnskap som behandles politisk, vil administrasjonen avgi tre tertialrapporter i løpet av året (mai, oktober og februar/mars). Den siste tertialrapporten vil være del av årsmeldingen.

2. Kort beskrivelse av tjenesteområder / organisasjonskart.

2.1 Innledning

Høylandet kommune har i sin arbeidsgiverpolitikk vedtatt følgende som sine grunnleggende verdier:

Åpenhet – Respekt – Endringsvilje - Tillit

Det er høsten 2022 igangsatt revidering av kommunens arbeidsgiverpolitikk, og forventes fremlagt for politisk behandling våren 2023.

Høylandet kommune har skrevet under avtalen Lokalsamfunn mot MOT og vi har forpliktet oss til MOT's verdier:

Mot til å leve - Mot til å bry seg - Mot til å si nei

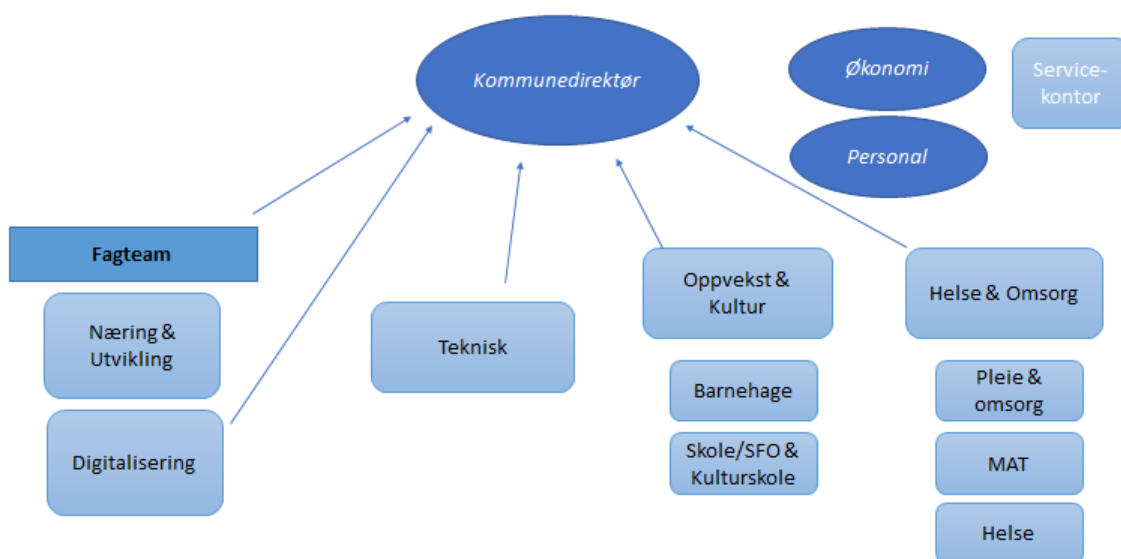
Høylandet kommune var sertifisert som Livsgledeheim, men har av ulike årsaker ikke videreført sertifiseringen. Barnehagen er imidlertid fortsatt registrert som en livsgledebarnehage.

2.2 Organisasjonskart

Det ble i løpet av 2021 gjort en del organisatoriske endringer.

Følgende enheter/fagområder rapporterer til kommunedirektøren:

- Enhet for Helse og Omsorg
- Enhet for Oppvekst og Kultur
- Teknisk avdeling.
- Fagleder/Fagteam Næring og Utvikling
- Fagleder digitalisering



2.3 Kort beskrivelse av sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjon omfatter utgifter med:

1. Politisk organisering som bl.a. omfatter godtgjørelse til ordfører og varaordfører og møtegodtgjørelser og tapt arbeidsfortjeneste til kommunestyre og formannskapets medlemmer. Her ligger også utgifter med kontrollfunksjoner; kontrollutvalg, revisjon og skjenkekontroll. Utgifter i forbindelse med avvikling av valg (Stortings- og sametingsvalg eller kommune- og fylkestingsvalg).
2. Kommunens hovedadministrasjon, dvs. drift av kommunedirektørens kontor med 6,6 stilling, og økonomikontoret med 1 stilling, og det kjøpes lønn- og regnskapstjenester fra Namsos kommune.
3. Integreringstjenesten er styrket i 2023 som følge av det er kommet 34 flyktninger etter utbruddet av krigen i Ukraina 24. februar 2022 og frem til medio oktober 2022. Tjenesten er bemannet med 2,1 årsverk, deler som midlertidig engasjement og noe som omdisponering fra andre tjenester. Fra september 2022 kunne kommunen tilby flyktningene norskopplæring og de voksne ble registrert som deltakere i introduksjons-programmet. Staten bidrar med integreringstilskudd for bosatte flyktninger over en 5 årsperiode.
4. I driftsrammen til sentraladministrasjon inngår også utgifter til felles IKT-tjenester, der det kjøpes fagkompetanse fra Overhalla IT. Bruken av Overhalla IT vil bli mindre etter at kommunen nå har ansatt en Fagleder digitalisering i 100% stilling. Faglederen vil ha et overordnet ansvar for kommunens digitaliseringsarbeid. Videre er kommunen deleier i selskapet IKT Indre Namdal IKS, hvor vi betaler vår andel av kostnadene med bruk av en rekke program.
5. Drift av lønn og regnskapstjenester kjøpes fra Namsos kommune.
6. Sentraladministrasjon dekker også kostnader med porto, telefon, kopieringskostnader, og andre felles lisenser, for eksempel lisens til Compilo et internkontrollsystem. Forsikring av kommunens arbeidstakere, ressurser til bedriftshelsetjeneste og kostnader med opplæring i hht. kompetanseplan.
7. Innenfor dette rammeområdet kostnadsføres også tilskudd fra Næringsfond samt tilskudd til bla. Revyfaglig senter og Norsk Revyfestival, samt midler til profilering av kommunen.
8. Videre kommer også utgifter med diverse råd og utvalg under dette rammeområde, utvalg som Fellesrådet for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, ungdomsråd, og sakkyndig nemnd for arbeide med eiendomsskattetaksering.
9. Til slutt er det avsatt en felles pott som skal dekke konsekvensen av lønnsoppgjøret – årets lønnsvekst

2.4 Kort beskrivelse av oppvekst og kultur

Oppvekst og kultur består av følgende tjenesteområder: kultur, ungdomsarbeid, barnehage, skole/SFO, barnevern, PPT, bibliotek, kulturskole og voksenopplæring.

Enhet for oppvekst og kultur utøver sine tjenester med grunnlag i flere lovverk. De to største områdene er regulert i Lov om barnehager (Barnehageloven) og Lov om grunnskole og den videregående opplæring (Opplæringslova). Det er utarbeidet en Kulturplan og plan for forbyggende arbeid-helhetlig oppvekstplan for Høylandet kommune. Disse i tillegg til virksomhetsplaner i barnehage og skole er styrende verktøy for kommunens arbeid for å kvalitetssikre våre tjenester på disse områdene.

Sentrale lovverk mht. ansvarsområder innen oppvekst er som følger:

Barnehageloven:

*Høylandet kommune har både rollen som **barnehageeier og barnehagemyndighet:***

- *Kommunen er lokal barnehagemyndighet, jmf Barnehagemyndighetens ansvar§10.*
- *Barnehageeieren har ansvar for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.*
- *Barnehageeieren skal fastsette barnehagens vedtekter.*
- *Barnehageeier skal ha internkontroll for å sikre at kravene i barnehageloven med forskrifter følges.*
- *Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.*
- *Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen.*
- *Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.*
- *Kommunen har ansvaret for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur*
- *Kommunen avgjør søknad om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet ut fra formål og innhold, jf. §§ 1, 1a og 2.*

Opplæringsloven:

*Høylandet kommune har ansvar som **skoleeier §13-1 som omfatter:***

- *Plikt for kommunen til å sørge for grunnskoleopplæring.*
- *Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å sørge for foreldresamarbeid.*
- *Plikt for kommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling.*
- *Ansvaret for skoleskyss m.m.*
- *Plikt til å samarbeide med barnehagen om overgangen til skolen.*
- *Alle kommuner skal alene eller i samarbeid med andre kommuner ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge.*
- *Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn.*
- *Plikt for kommunen til å ha tilbud om leksehjelp i grunnskolen.*
- *Plikt for kommunen å tilby leirskoleopphold eller annen skoletur.*

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Hver kommune skal ha en tjeneste. Rett til spesialundervisning er regulert i Opplæringslova § 5-1., og lov om barnehager § 31. Høylandet kommune kjøper PPT tjenesten fra Indre Namdal PPT, med Grong kommune som vertskommune.

Barnevern er regulert i **Lov om barneverntjenester** (Barnevernloven):

- *Kommunen er ansvarlig for å utføre de oppgaver etter loven som ikke er lagt til et statlig organ §2-1.*
- *Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.*
- *Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.*
- *Den enkelte kommune skal sørge for de bevilgninger som er nødvendige for å yte de tjenester og tiltak som kommunen har ansvaret for etter denne loven.*
- *Kommunestyret selv skal minst en gang i året få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten.*

Barnevernsreformen, også kalt oppvekstreformen trådte i kraft 1.1.2022. Kommunene har fått økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet.

Høylandet kommune kjøper tjenesten fra Indre Namdal barnevern med Grong kommune som vertskommune

Biblioteket reguleres ut fra Lov om folkebibliotek:

- *Alle kommuner skal ha et folkebibliotek.*
- *Kommunen fastsetter reglement for folkebiblioteket*

Kultur reguleres ut fra Kulturloven:

§ 4. *Fylkeskommunens og kommunens oppgaver*

«Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt».

2.5 Kort beskrivelse av helse og omsorg

Helse og omsorg består av følgende tjenesteområder:

- Ledelse og merkantile tjenester.
- Legetjeneste (herunder legevakt og kreftsykepleier).
- Helsestasjon, skolehelsetjeneste og jordmortjeneste.
- Re-/ rehabiliteringstjeneste og fysioterapi.
- Forebygging
- Rus- og psykisk helsetjeneste.
- Sykeheim med akutt-, korttids-, langtidstilbud, samt skjermet enhet (tilbud 24/7).
- Hjemmetjeneste (herunder hjemmesykepleie og hjemmehjelp) (tilbud dag/aften/helg).
- Miljøarbeidertjeneste til ulike grupper funksjonshemmede og avlastning (tilbud 24/7).
- Kommunalt produksjonskjøkken.

- Kommunal del av NAV med Namsos kommune som vertskommune.

Enhet for helse og omsorg utøver sine tjenester med grunnlag i flere lovverk og forskrifter. Bl.a. Helse- og omsorgstjenesteloven. NAV-loven. Sosialtjenesteloven. Pasient- og brukerrettighetsloven. Helsepersonelloven. Folkehelseloven. Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene. Forskrift om en verdig eldreomsorg.

Nedenfor gjengis formål og innhold i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) og Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven) (NAV-loven).

Helse- og omsorgstjenesteloven

Lovens formål er særlig å:

10. forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne,
11. fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer,
12. sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre,
13. sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud,
14. sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov,
15. sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og
16. bidra til at ressursene utnyttes best mulig.

Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester – skal bl.a. tilby:

- ✓ Helsefremmende og forebyggende tjenester. Helsetjeneste i skoler og helsestasjonstjeneste.
- ✓ Svangerskaps- og barselomsorgstjenester.
- ✓ Legevakt. Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner – heldøgns medisinsk akuttberedskap og medisinsk nødmeldetjeneste.
- ✓ Fastlegeordning - Utredning, diagnostisering og behandling.
- ✓ Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering.
- ✓ Andre helse- og omsorgstjenester. – Helsetjenester i hjemmet, personlig assistanse (praktisk bistand, opplæring og støttekontakt), plass i institusjon, avlastningstiltak.
- ✓ Andre tjenester. - Omsorgslønn, boliger for vanskeligstilte, brukerstyrt personlig assistanse, pasienters og brukeres innflytelse og samarbeid med frivillige organisasjoner.
- ✓ Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.

NAV - loven

Lovens formål:

Legge til rette for en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven, lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og andre lover som forvaltes av arbeids- og velferdsforvaltningen. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal møte det enkelte mennesket med respekt, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktiv virksomhet.

Kommunens ansvar:

Økonomisk sosialhjelp – tilskudd til livsopphold, boutgifter og etablering.

Kvalifiseringsprogram – tilbud om oppfølging og arbeidstrening.

Forebyggende edruskapsarbeid og behandlingstiltak rusmiddelmissbrukere.

2.6 Kort beskrivelse av teknisk avdeling

Teknisk avdeling omfatter teknisk sjef, avdelingsingeniør bygg og eiendom samt en avdelingsingeniør på byggesak, GIS, matrikkel++, fem vaktmestere og en vaktmesterassistent i totalt 500% stilling og seks renholdere i totalt 510% stilling. Avdelingen er ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen, av kommunens vann- og avløpsanlegg, og de kommunale vegene.

Avdelingen sikrer bygningsmessig drift av skole, barnehage, flerbrukshall, sykeheim og administrasjonsbygg, kommunale boliger og omsorgsboliger og miljøtunet. Videre ivaretas også næringsbyggene, Skysstasjon og næringsbygget Hållingsmia av denne avdelingen. Drift av grunnvannsbrønner, pumpestasjoner og ledningsnett for både vann og avløp, samt renseanlegg ivaretas her. Vinterdrift og sommervedlikehold av vegnettet inngår også i oppgavene.

Teknisk forestår behandling av kart- og oppmålingssaker samt byggesaker.

Avdelingsingeniøren er også daglig leder og sekretær for Midtre Høylandet Borettslag, et borettslag forbeholdt beboere med funksjonshemming.

Nye prosjekter, enten det er bygg eller andre infrastrukturtiltak, som skal utredes og gjennomføres hører også hjemme på teknisk. Det er i løpet av de siste tre årene utredet og satt i gang mange større prosjekter. I 2019 ble bemanningen styrket med en prosjektingeniør i 2 års engasjement, fram til august 2021. Denne avdelingsingeniørstillingen ble i 2. halvår 2021 utlyst som en fast stilling, denne ble besatt 01.06.2022.

2.7 Kort beskrivelse av Fagteam Næring og Utvikling

I løpet av 2021 ble fagområdene innen næring og utviklingsarbeid, inkludert landbruk, etablert som et fagteam, men stillingen som fagleder næring og utvikling har vært vakant store deler av året 2022.

En tettere kobling mellom næringsansvarlig og landbruksansvarlige i kommunen vurderes fornuftig og fagteamet for næring og utvikling omfatter dermed totalt 300% stillingsressurser innenfor næring, jord-, skog og miljøforvaltning. Mulig fremtidige prosjektstillinger innen utviklingsområder vil kunne inngå i dette teamet.

En har med etablering av stillingen Fagleder for næring og utvikling valgt å styrke kommunens ressurs og arbeid innen næring og utvikling. Dette til tross for at det ikke er en lovpålagt oppgave for kommunene. En ønsker å legge vekt på å være en aktiv tilrettelegger og rådgiver for næringslivet i kommunen der nettverksarbeid og kobling mellom relevante fag- og kompetansemiljø blir viktig. Næringsansvarlig vil forestå behandling av søknader om støtte og tilskudd i forhold til lokalt og regionalt næringsfond, og det jobbes med støtte og tilrettelegging i saker som angår næringsutvikling i kommunen

Landbruksavdelingen ivaretar jordbruk, skogbruk og miljø, og består av jordbrukssjef og skogbrukskonsulent. Avdelingen bistår med veiledning på de ulike områdene innen fagfeltet. De sørger for forvaltning av saker som skal behandles i henhold til konsesjonsloven, jordloven, viltloven, naturmangfoldloven, skogloven, lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, og forpaktningsloven.

Behandling av søknader om produksjonstilskott og regionalt miljøtilskott inngår i deres oppgaver i tillegg til en rekke andre tilskuddsordninger for landbruket. Landbruks og skogbrukskontoret ivaretar kommunens miljørelaterte oppgaver med bl.a. viltforvaltning, forurensning, fisk og vann. I tillegg står de for kommunal forvaltning av Høylandets åtte naturreservater, og driver en rekke prosjekter bl.a. med bekjemping av fremmede skadelige arter. Kontoret ivaretar også sekretærfunksjonen for Høylandet fjellstyre.

Klimaarbeid inngår også i arbeidsoppgavene til avdelinga. Søknader om midler, og det å implementere klimafokus i det hverdagslige kommunale arbeidet styres herfra.

2.8 Kort beskrivelse av Fagteam Digitalisering

Med bakgrunn i den omfattende og raske utviklingen når det gjelder digitale tjenester ble det i 2021 valgt å etablere en 100% stilling som Fagleder digitalisering. Hovedoppgaven til faglederen er å planlegge og koordinerer kommunens arbeid og satsing innen digitalisering slik at vi optimalt tar i bruk og utnytter digitale muligheter. Det er etablert digitale ressurspersoner i alle avdelinger som former et "team" som jobber tett opp mot fagleder digitalisering. Formålet er at vi aktivt nyttiggjør digitale tjenester på alle fagområder og at ansatte har god kompetanse til å bruke etablerte verktøy og tjenester. Dette omfatter også dialog og tjenester mot kommunens innbyggere.

2.9 Kort beskrivelse av kirkelige formål

Under ansvaret kirkelige formål ligger bevilget driftstilskudd til Høylandet sokn. Høylandet sokn har 1,45% stilling. De har ansvaret for drift og vedlikehold av 3 kirker – Høylandet kirke, Kongsmoen kirke og Drageid kirke med tilhørende kirkegårder.

3. Rammebetingelser

3.1 Innledning med nasjonale føringer.

Grunnlaget for økonomiplanen for perioden 2023 - 2026 og årsbudsjettet for 2023 er rammer gitt i budsjettet for 2022 og økonomiplan for perioden 2022 – 2025, samt statlige føringer jfr. Kommuneproposisjon for 2023 og Statsbudsjettet for 2023. I denne økonomiplanen er det hensyntatt de føringene/endringene som er framkommet i regjeringen sitt budsjettforslag.

3.2 Pris og lønnsvekst

Generelle økonomiske forutsetninger

Når det gjelder de økonomiske forutsetningene er det benyttet faste priser, med prisnivået for 1. budsjettår som grunnlag for planperioden - dvs. 2023-priser. Dette betyr at følgende økonomiske forutsetninger i forhold til 2023-budsjettet er lagt til grunn:

1. *Prisstigning:* På driftsutgiftene (som vare-/tjenestekjøp, strøm og forsikring) er det lagt inn prisstigning på 2,6%. På de interkommunale ordningene er det lagt inn beløp ut ifra mottatt budsjett fra vertskommune.
Prisveksten for 2023 er anslått til 3%, når vi budsjetterer med 2,6%, legges det opp til en innsparing.
2. *Lønn:* Her er det innarbeidet kjent lønn pr. 30.10.2022.

Lønn og pensjon

Årslønnsveksten er fra 2022 til 2023 er anslått til 4,2%. Beregnet overheng (som allerede er tatt hensyn til) for 2023 utgjør 1%. Kommunen har budsjettert med lønn inkl. sosiale utgifter på ca. kr. 115,0 mill. i 2023 og 3,2 % (4,2% fratrukket overhenget på 1%) i årslønnsvekst på dette utgjør ca. 2,7 mill. Kroner. Vi avsetter kr 2,3 mill. på ansvar 1905 årslønnsvekst for 2023.

Det er innarbeidet følgende arbeidsgiverandel for KLP og STP

- Sykepleierordningen 23,96 %
- Fellesordningen 23,96 %
- Statens Pensjonskasse 9,70 %

Vi har fra 2023 igjen besluttet å budsjettere pensjonen brutto, med pensjonspremie/innbetalt premie, og ikke netto, med kun med pensjonskostnaden. Premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik vil finnes på ramme 9. Fortsatt, som innført i 2022, vil da svingningene bli justert på rammeområde 9. Område 1-6 skal være mer stabile for endringene på pensjon. Denne endringen er tatt hensyn til i rammene på områdene 1-6 for 2023.

Premieavviket er differansen mellom beregnet pensjonskostnad og faktisk innbetalt premie. Premieavviket skal enten inntektsføres eller utgiftsføres i årsregnskapet, for så å bli tilbakeført i påfølgende i regnskapsår. Regnskapsføring av premieavvik ble innført i 2002, og så blir regnskapsført premieavvik i årene etter dekket inn over de neste 15 år. Etter en senere forskriftsendring skal premieavviket fra og med 2011 amortiseres over 10 år, og i mai 2014 ble det gjort en ny endring slik at for premieavvik oppstått f.o.m 2014 skal premieavviket amortiseres over 7 år.

Det er beregnet 5,1 % i arbeidsgiveravgift på all lønn og pensjon.

3.3 Gebyrer og betalingssatser

Kommunale avgifter

Det er lagt inn en generell økning på betalingssatser på 3,7 % med unntak av flg. avgifter/betalingssatser hvor det er innarbeidet ingen økning, eller økning pga .prosjekt/inndekning eller fra interkommunale løsninger.

- Tilknytningsavgiften for vann- og avløp er økt for første gang på mange år, den er foreslått økt med deflatoren på 3,7 %.
- Årsavgiften for vann økes med 10 %, for å dekke ekstraordinære kostnader i 2023 til arbeidet med hovedplan for vann, kostnadsberegnet til kr 400.000. I tillegg viste regnskapet for 2018 et akkumulert underskudd på vann på kr 507.000, og her er fortsatt kr 149.800 udekket ved inngangen av 2022. Dette må en få dekt så snart som mulig.
- Årsavgiften for avløp økes med deflatoren på 3,7%. Her er det ved inngangen av 2022 et selvkostfond på kr 784.000. Kr 600.000 av disse midlene vil finansiere arbeidet med hovedplan for avløp inkl. overvannsledninger.
I økonomiplanperioden 2023-2026, ligger det inne utbygging av nytt kloakkrensaneanlegg. Selvkostområdet avløp vil som følge av dette, i årene fra 2024, bli belastet med kalkulatoriske renter og avskrivninger knyttet til dette nye anlegget. Fordi vi venter økte utgifter her, settes derfor ikke takstene ned, men følger deflatoren, selv om vi har bygget opp noe fond her.
- Høylandet kommune bruker MNA sine satser på renovasjon pluss et påslag på kr 100,- pr. ab til dekning av kommunens egne administrative kostnader. Dette påslaget blir i 2023 redusert til kr 50,- pr ab for å få redusert selvkostfondet. MNA har i representantskapet, sak 10/22 vedtatt

å øke prisene med 9,5 %. Ved inngangen til 2021 var det et selvkostfond på kr 145.000 på denne ordningen.

- Høylandet kommune bruker MNA sine satser på slam pluss et påslag på kr 600,- pr. ab til dekning av kommunens egne administrative kostnader samt reduksjon av akkumulert underskudd, jfr. K.sak 47/2021. MNA har i representantskapet, sak 10/22 vedtatt å øke prisene med 9,5 %. Ved inngangen til 2022 var det akkumulerte underskuddet på kr 714.800.
- Feiegebyret settes ned 10%. For å redusere selvkostfond.

Dekningsgraden kommer frem av tabellen nedenfor:

Dekningsgraden kommunale VAR-tjenester									
	Selvkostfond pr. 01.01.2020	Akk.underskudd pr. 01.01.2020	Selvkost-pro sent 2020	Selvkostfond pr. 01.01.2021	Akk.underskudd pr. 01.01.2021	Selvkost-pro sent 2021	Selvkostfond pr. 01.01.2022	Akk.underskudd pr. 01.01.2022	Selvkost-pro sent 2022
Vann	kr -	kr -499 466,91	105,1 %		kr -392 910,78	111,4 %		kr -149 860,72	
Avløp	kr 527 814,81		100,3 %	kr 541 548,81		114,1 %	kr 784 230,31		
Slam		kr -761 713,32	101,6 %		kr -761 987,87	108,0 %		kr -714 841,41	
Renovasjon	kr 15 024,82	kr -	106,2 %	kr 159 388,39		99,3 %	kr 148 968,78		
Feiing	kr 145 449,34		112,7 %	kr 190 996,37		99,0 %	kr 190 668,23		
SUM	kr 688 288,97	kr -1 261 180,23		kr 891 933,57	kr -1 154 898,65		kr 1 123 867,32	kr -864 702,13	

Betalingssetter:

- Betalingssetter og egenandeler økes generelt med 3,7 % med noen unntak.
- Betalingssetter for hjemmetjenester fra omsorgstjenesten i form av hjemmehjelp og boveiledning endres slik:

Timeprisen justeres til 339 kr/time for alle med inntekt over 2 G. Man justerer det slik at ingen skal betale for mer enn x antall timer pr/mnd ut fra tabell gradert på G (tabell 3).

ANTALL G	PRIS PR. T	Max timet	sum
inntil 2 G	210	1	210
2 - 3 G	339	12	4 069
3 - 4 G	339	14	4 747
4 - 5 G	339	16	5 426
over 5 G	339	20	6 782

- Betalingssetter for trygghetsalmer økes 3,7% til kr 207,- pr. måned ut fra selvkostprinsippet.
- Gebyr i forhold til Hållinghallen - tap av nøkkelbrikke med kode, hvor det må betales et gebyr på kr 500,- før det leveres ut ny brikke. (uendret).

3.4 Statlige overføringer og tilskudd.

Kommunens frie inntekter består av skatt på inntekt og formue og rammetilskudd. Rammetilskuddet kommer frem som summen av innbyggertilskuddet, distriktstilskudd, skjønnstilskudd, regionsentertilskudd, veksttilskudd og storbytilskudd.

Innbyggertilskuddet består av et kronebeløp pr. innbygger, saker med særskilt fordeling, en utgiftsutjevning basert på kostnadsnøkler, en inntektsgaranti (INGAR-ordningen) og en skatteutjevning.

Kostnadsnøklene er oppdaterte og fanger opp endringer i befolknings sammensetningen, levekår, reiseavstander og andre strukturelle forhold.

Statsbudsjettet for 2023 er lagt frem og i grønt hefte for 2023 er det gjort rede for de bevilgninger som er gjort over kap. 571 Rammetilskudd til kommuner. Grønt hefte er et vedlegg til statsbudsjettet. Opplysningene i grønt hefte er lagt inn i KS' prognosemodell for beregning av rammetilskuddet til kommunene basert på gjennomsnittsnivået for skatt i siste 3 skatteår per innbygger i kommunen.

Pris og lønnsveksten (deflatoren) i kommunesektoren er i statsbudsjettet for 2023 anslått til 3,7%, hvor lønnsvekstanslaget er satt til 4,2%. Deflatoren på 3,7% er beregnet slik:

Faktorer	Vekt	Anslag 2023	Veid
Lønnsvekst	0,6	4,2 %	2,5 %
Prisvekst	0,4	3,0 %	1,2 %
Veid snitt (deflator)			3,7 %

KS' prognosemodell av 11.10.2022, viser følgende skatt- og rammetilskudd for økonomiplanperioden, noe som er lagt til grunn i budsjett og økonomiplanarbeidet:

(Tall i 1000 kr)	2023	2024	2025	2026
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	33 524	34 918	35 123	35 124
Utgiftsutjevningen	36 368	37 001	36 941	36 941
Overgangsordning - INGAR	527	-	-	-
Saker særskilt ford (inkl. per grunnskole, helsestasjon skole)	749	749	749	749
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen				
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester				
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	2 302	2 279	2 279	2 279
Storbytilskudd	-	-	-	-
Småkommunetillegg	5 633	5 633	5 633	5 633
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)	-	-	-	-
Regionsentertilskudd	-	-	-	-
Veksttilskudd	-	-	-	-
Ordinært skjønn	190	-	-	-
Sum rammetilskudd uten inntektsutjvning	79 293	80 580	80 725	80 726
Netto inntektsutjevning	10 882	11 054	11 054	11 054
Sum rammetilskudd før evt. ekstra skjønn fra statsforvalt	90 175	91 634	91 779	91 780
Skatt på formue og inntekt	29 729	29 729	29 729	29 729
Realvekst frie inntekter				
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn	119 900	121 400	121 500	121 500

Det er her **forutsatt at folketallet øker med 40**, fra 1194 (1.7.2022) til 1234 innbyggere, og holder seg slik i hele økonomiplanperioden. I forhold til SSBs befolkningsprognoser kan dette være et vel optimistisk anslag, men med kommunens planlagte satsing på å opprettholde bosettingen i kommunen og med mottak av flyktninger høsten 2022 mener en likevel at dette kan være en realistisk forutsetning.

I økonomiplanen budsjetteres det med samme skatt i hele økonomiplanperioden som i 2023. Fra 2024

er det stipulert med økt innbyggertall med 40 stk. Det medfører noe høyere rammetilskudd, ca kr 1 mill., fra 2024 og ut perioden.

På grunn av befolkningsnedgang og befolknings sammensetning har kommunen hatt en svak inntektsutvikling. For å gi kommunene en helhetlig skjerming mot brå nedgang i rammetilskuddet og dermed gjøre inntektssystemet mer fleksibelt og forutsigbart er det innført en inntektsgarantiordning (INGAR), slik at ingen kommuner skal ha mer enn kr. 400 pr. innbygger svakere korrigeret vekst enn beregnet korrigeret vekst på landsbasis. Høylandet kommune har kommet inn under denne ordningen i denne økonomiplanperioden og vil få kompensert kr 527 000 i INGAR i 2023 (fikk kr 2 699 000 i 2022). INGAR er en overgangsordning og vil bli redusert utover i økonomiplanperioden (som vi ser av nedgangen fra 2022). Beløpene som kommer fram i tabellen er beregnet i KS' prognosemodell, men er ifølge KS vanskelig å beregne korrekt. I tabellen synliggjøres imidlertid at kommunen må forvente en nedgang i utbetalingen fra inntektsgarantiordningen.

Når det gjelder småkommunetillegget til kommuner med under 3.200 innbyggere, beregnes det ut fra distriktsindeksen.

Distriktsindeksen bygger på indikatorer som sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, befolkningsstruktur og utvikling, status for arbeidsmarkedet og inntektsnivå. For å få høyeste sats – kr 6.257.000 i småkommunetilskudd må kommunen ha en distriktsindeks lavere enn 36, og her har det svingt fra år til år uten at noen kan gi en fullgod forklaring på årsaken til dette. I 2023-budsjettet opplyses det i grønt hefte at det brukes distriktsindeksen fra 2017 (Høylandet har da indeks på 38). Som følge av dette får kommunen også for 2023 nest høyeste sats, som er på kr 5 633 000.

Korona-pandemien

Det er ikke lagt opp til at kommunene skal få tilskudd til dette i 2023.

Investeringskompensasjon

Kommunen får utbetalt investeringskompensasjon for oppføring av omsorgsboliger og nye rom ved Høylandet sykeheim som for tidligere år. Det utbetales også rentekompensasjon i forbindelse med skoleanlegg og kirkebygg.

Integreringstilskudd flyktninger

Høylandet kommune mottok de første flyktningene i desember 2015, og kommunen mottar de første 5 årene et integreringstilskudd pr. flyktning avhengig av om vedkommende er enslig eller om det er en familie, og avhengig av om det er voksne eller barn. Kommunen mottar et tilskudd på kr 234 900 det første året en enslig bosettes, eller kr 189 400 pr familiemedlem (2022-satser). Dette integreringstilskuddet nedtrappes så for hvert år, ned til kr 70.200 pr. person i år 5. Det ble i 2020 og 2021 ikke bosatt nye flyktninger i kommunen, og integreringstjenesten skulle trappes ned. Krigen i Ukraina, medførte en stor flyktningestrøm, og Høylandet kommune har vedtatt å ta imot 40 flyktninger fra Ukraina i 2022. Pr oktober 2022 har kommunen mottatt i overkant av 30 flyktninger fra Ukraina, og venter å ha bosatt rundt 40 innen utgangen av året.

Det er viktig at kommunen klarer å gjøre de som bosettes mest mulig økonomisk selvstendige i løpet av den perioden kommunen får integreringstilskudd.

Det kommer eget tilskudd til norsk og samfunnsopplæringen. Høylandet kommune har tidligere kjøpt norskopplæring av Grong kommune, men pr. nå ivaretar Høylandet kommune norskopplæringen selv.

3.4.1 Oppgaveendringer og korreksjoner i budsjettoplegget for rammetilskudd 2023:

Det er ikke registrert at det er noen øremerkede tilskudd som Høylandet kommune har mottatt tidligere som innlemmes i kommunens rammetilskudd fra 2023. Her er noen av endringene i budsjettoplegget for 2023:

Barnehage:

- Makspris foreldrebetaling reduseres til kr 3000 pr mnd fra 1. januar 2023. For å kompensere kommunene for inntektsbortfallet økes rammetilskuddet med kr 329 mill. Kompenseres gjennom rammetilskuddet via delkostnadsnøkkel for barnehage. Av dette tilfaller kr 51 153 Høylandet kommune.
- Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, innføres fra 1. august 2023. Kompenseres gjennom rammetilskuddet via delkostnadsnøkkel for barnehage. Høylandet tilføres av dette kr 3 110.
- Pensjonspåslaget for private barnehager ble redusert fra 13 til 10 % fra januar 2022, med treårig nedtrapping. Dette reduseres i rammetilskuddet via delkostnadsnøkkel for barnehage. Som følge av dette trekkes Høylandet kr 8 240.
- Gratis barnehage i Troms og Finnmark, fordeles særskilt, og påvirker ikke rammen til Høylandet.

Barnevernsreformen:

- Rammetilskuddet øker med ytterligere 498 mill. kroner i 2023. En halvpart fordeles etter delkostnadsnøkkel for barnevern, mens den andre fordeles særskilt (tabell c) etter kommunens tidligere bruk av statlige barnevernstiltak. For Høylandet utgjør dette kr 37 928 utfra delkostnadsnøkkelen, ikke noe tildelt særskilt (tabell c).
- Ny barnevernslov trer i kraft fra 1. januar 2023, den inneholder en plikt for barneverntjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Kommunenes merutgifter er anslått til 31,5 mill. kroner, og rammetilskuddet er økt tilsvarende. Bevilgning fordeles etter delkostnadsnøkkel for barnevern. For Høylandet utgjør dette kr 4 798.
- Ny barnevernslov innebærer videre at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. Rammetilskuddet er derfor redusert med 19 mill. kroner. For Høylandet utgjør dette ett trekk på kr 2 894.

Kommunehelsetjenesten

- Basistilskuddet til fastleger foreslås styrket med 480 mill. kroner fra 1. mai 2023 og rammetilskuddet er økt tilsvarende med fordeling etter delkostnadsnøkkel for kommunehelse. Det foreslås av knekkpunktet avvikes og at det innføres et risikojustert basistilskudd, for å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk krevende

listeinnbyggere. Det risikobaserte basistilskuddet skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. For Høylandet utgjør dette kr 200 048.

- Rammetilskuddet er økt med 18 mill. kroner for å dekke en tredjedel av veksten i kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger, fordelt etter delkostnadsnøkkel for kommunehelse. For Høylandet utgjør dette kr 7 502.

Grunnskole

- Nytt prøvegjennomføringssystem øker graden av digitalisering og forventes å gi gevinst for kommunene, primært knyttet til digitalisering av kartleggingsprøvene. Rammetilskuddet er redusert med kommunenes anslåtte gevinst på kr 12 mill. kroner, fordelt etter delkostnadsnøkkel for grunnskole. Høylandet trekkes som følge av dette kr 3 576.
- Regelendringer ny opplæringslov: Regjeringen tar sikte på å legge fram ny opplæringslov våren 2023. for at kommunene skal ha mulighet til å tilpasse seg flere av lovendringene foreslås rammetilskuddet øk med 5 mill. kroner. Av dette tilføres Høylandet kr 1 490.

Sosial

- Regelverket for arbeidsavklaringspenger ble endret ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022, og det forventes av regelendringene vil redusere behovet for økonomisk sosialhjelp. Rammetilskuddet til kommunene er derfor redusert med 100 mill. kroner, fordelt etter delkostnadsnøkkel for økonomisk sosialhjelp. Høylandet trekkes som følge av dette kr 14 028.

Følgende helårseffekter av oppgaveendringer mv. fra 2022 er innarbeidet i kommunerammen for 2023:

- Redusert makspris foreldrebetaling barnehage redusert til kr 3050. (Kommunene kompenseres med kr 400,4 mill. i 2023. Kompensasjonen er innarbeidet i rammetilskuddet etter delkostnadsnøkkel for barnehage.)
- 12 timers gratis SFO på første trinn. (Rammetilskuddet økes med kr 795 mill. i 2023, fordelt etter delkostnadsnøkkel grunnskole.)
- Lovfestet rett til barnekoordinator. (Rammetilskudd 2023 øket med kr 83 mill., fordelt etter delkostnadsnøkkel kommunehelse.)
- Felles dagsats for tiltakspenger. (Kr 18 mill. fordeles etter delkostnadsnøkkel for sosial.)
- Lovfestet at kommunene ikke skal ta hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp. (Kr 387 mill. fordelt etter delkostnadsnøkkel for sosial.)
- Økt statlige veiledende satser for økonomisk sosialhjelp. (Kr 69 mill. fordeles etter delkostnadsnøkkel for sosialhjelp.)

3.5 Tidligere vedtak som har konsekvenser for økonomiplanen.

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok i møte 02.02.2017, sak 3/2017 med hjemmel i eiendomsskatteloven §§2 og 3, å innføre generell eiendomsskatt i kommunen fra og med 01.01.2018, og denne merinntekten skulle brukes til finansiering av nye investeringer.

Endringer i regelverket for eiendomsskatt som gjelder beskatning av produksjonsutstyr- og installasjoner for verker og bruk som kom i 2019 (hvor skattetakstene reduseres med 1/7-del hvert år),

samt en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 % i eiendomsskattegrunnlaget på bolig- og fritidseiendommer etter en endring av eiendomsskattelovens § 8 A-2 som kom i 2020, og at maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig f.o.m. 2021 kun kan være på 4 promille, gjør at forventede eiendomsskatteinntekter i 2022 og åra framover vil være ca. kr. 1,1 mill. mindre enn det ville ha vært uten disse regelendringene.

Endringene i eiendomsskatteloven har medført en reduksjon i eiendomsskatt i forhold til det inntektsgrunnlaget kommunen la til grunn når en fant rom for å igangsette tilbygg barnehage, ny flerbrukshall, kjøp av brannbil, og at en i gjeldende økonomiplan har planer om oppføring av bl.a. ny brannstasjon, renseanlegg og ombygging av helse- og omsorgsbygget. Dette medfører at en må finne andre driftsinntekter, eller redusere utgiftene slik at renter og avdrag tilsvarende kr. 1,1 mill. årlig kan betjenes i årene fremover.

Renteutgifter

Det er ved beregningen av renteutgiftene i økonomiplanperioden benyttet 4,25 % rente, som er tilnærmet lik kommunalbankens anbefalte budsjetrenter¹:

Norges Bank-anslag hentet fra rentemøte august 2022					Oppdatert 15/9/22			
AR	NB anslag styringsrente	NB anslag påslag i pengemarkedet	NB anslag 3 mnd Nibor	Bank margin-påslag på Nibor	Budsjettert lånerente ved bruk av NB anslag	FRA Markedet, (NIBOR 3 MND)	Bank margin-påslag på Nibor	Budsjettert lånerente ved bruk av marked srenter
2023	3,25	0,40	3,65	0,60	4,25	4,00	0,6	4,60
2024	3,00	0,40	3,40	0,60	4,00	3,75	0,6	4,35
2025	2,85	0,40	3,25	0,60	3,85	3,60	0,6	4,20
2026	2,55	0,40	2,95	0,60	3,55	3,20	0,6	3,80

Med en langsiktig lånegjeld, ekskl. pensjonsforpliktelse pr. 31.09.2022 på 162 millioner kroner har Høylandet kommune inngått fastrenteavtaler for 41,1% av lånemassen. Dette reduserer risikoen ved en eventuell renteøkning.

En økning av renta på 1% på de lånene med flytende rente vil gi en merutgift på kr. 700.000 i året. Samtidig vil en kunne få kr. 200.000 – 300.000 mer i renter på bankinnskudd også (jf. Finansrapport 2. tertial 2022).

3.6 Øremerkede tilskudd.

Tilskudd til Norsk Revyfaglig Senter (Ansvar 1223)

Virksomheten får tilskudd til drift og for 2023 er det budsjettert med et tilskudd på kr. 88.519. Dette utløser ytterligere tilskudd fra andre offentlige instanser. Senteret er også aktive til å tilføre aktivitet og prosjekter til kommunen. Tas tilskuddet bort vil de sannsynligvis måtte legge ned.

Tilskudd til Norsk Revyfestival (Ansvar 1224)

Kommunestyret vedtok i behandlingen av årsbudsjettet for 2016, sak 116/2015, pkt.11 å øke tilskuddet til Norsk Revyfestival til kr 82.000 for 2016. Dette nivået er innarbeidet i framtidige budsjett, med korrigering for prisvekst. For 2023 er det budsjettert med et tilskudd på kr. 92 260. Dette tilskuddet utløser tilskudd fra stat og fylkeskommune.

¹ [Oppdatering budsjetrenter 2023-2026 - KBN](#)

Tilskudd til Høylandet Tråkk (Ansvar 2179)

Tidligere budsjettramme til kultur og tilskudd til Høylandet Tråkk på kr 30.000 til løypekjøring videreføres.

Kommunestyret vedtok i K.sak 116/2015, pkt. 13a) at IL Hållingen ved Høylandet Tråkk skulle innvilges et årlig tilskudd på kr 36.000 i 10 år til anskaffelse av tråkkemaskin, siste tilsagnsår er 2025. Dette er innarbeidet i planperioden.

Tilskudd til IL Hållingen – kunstgressbane (Ansvar 2172)

Kommunestyret vedtok i møte 13.12.2012, sak 68/2012, pkt. 3d) flg.:

Høylandet kommune innvilger et årlig anleggstilskudd til IL Hållingen til bygging av kunstgressbane tilsvarende et låneopptak på 1,7 mill kroner med en løpetid på 10 år.

IL Hållingen har et lån i Kommunalbanken med følgende betalingsplan:

A	B	C	D	E
	Restgjeld pr. 01.01	Avdrag	Renter	Sum tilskudd
2021	545 470	181 840	11 250	194 000
2022	363 630	181 840	7 159	189 000
2023	181 790	181 790	3 068	185 000
2024	-			
2025				

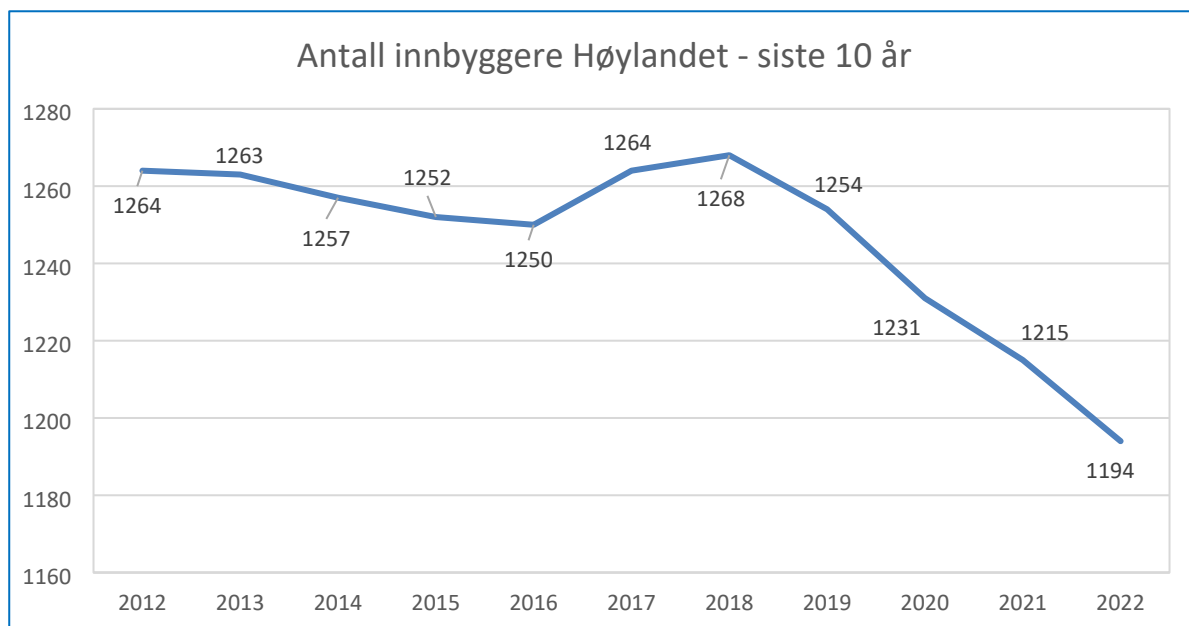
Fra og med 2024 reduseres rammen til kultur med kr. 185.000 - når lånet som gjelder kunstgressbanen er nedbetalt.

Tilskudd til Høylandet frivilligsentral (Ansvar 3832)

Tilskuddet til frivilligsentraler er blitt lagt som øremerket finansiering f.o.m. 2021 og blir utbetalt over kulturdepartementets budsjett. I 2022 fikk frivilligsentralen utbetalt kr. 448.000 fra kulturdepartementet. Tilskuddet ble utbetalt til kommunen som så viderebetaler dette til frivilligsentralen. I tillegg utbetaler kommunen et tilskudd til frivilligsentralen. For 2022 utgjorde dette kr. 194 000. Det foreslås å bevilge det samme beløpet i budsjettet for 2023.

4. Kommunens ståsted i dag

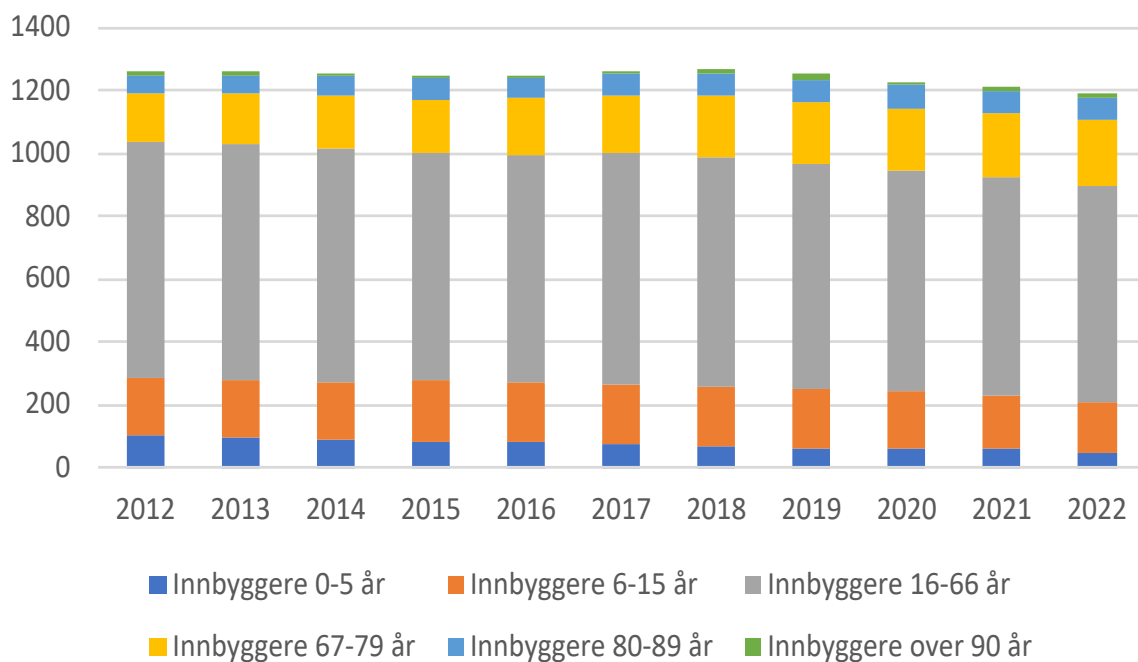
4.1 Folketallsutvikling og demografisk utvikling



Ses det nærmere på folketallet de siste årene, så har det vært en jevn nedgang fra 2001 til 2005. Deretter forholdsvis stabilt fram til 2015. Folketallet gikk litt opp i løpet av årene 2016 til 2018, noe som har sammenheng med bosetting av nye hållinger. Siden 2018 har det vært en betydelig nedgang i folketallet. Pr. 2. kvartal 2022 oppgir SSB at det er 1194 innbyggere i kommunen, en økning på 1 person i løpet av 1. halvår. (1193 i 4. kvartal 2021) Nye hållinger ankommet fra Ukraina høsten 2022, rundt 30 personer, vil virke positivt på utviklingen.

Når det gjelder aldersfordelingen blant innbyggerne, har dette endret seg på følgende måte:

Aldersfordeling siste 10 år



Grafen illustrerer den demografiske utviklingen der ulike aldersgrupper er lagt ovenfor hverandre for hvert år. Inndelingen er gjort etter den demografiske inndelingen i inntektssystemet.

Tall pr 1.1.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2012-2022	2012-2022 i %
Innbyggere 0-5 år	106	97	89	86	81	74	69	65	65	62	51	-55	-52 %
Innbyggere 6-15 år	178	182	187	192	191	194	187	184	177	172	161	-17	-10 %
Innbyggere 16-66 år	757	754	744	727	721	733	732	717	702	689	687	-70	-9 %
Innbyggere 67-79 år	155	161	165	169	183	184	197	197	199	204	212	57	37 %
Innbyggere 80-89 år	56	58	63	68	65	68	70	75	78	75	68	12	21 %
Innbyggere over 90 år	12	11	9	10	9	11	13	16	10	13	15	3	25 %
Innbyggere i alt	1264	1263	1257	1252	1250	1264	1268	1254	1231	1215	1194	-70	-6 %

(Kilde: SSB)

Kommunen hadde en topp i antallet barn 0-5 år i 2011 med totalt 113 barn i denne aldersgruppen. Nå er vi nede i 51 barn i samme aldersgruppe, en nedgang på 55 barn over 10 årsperiode.

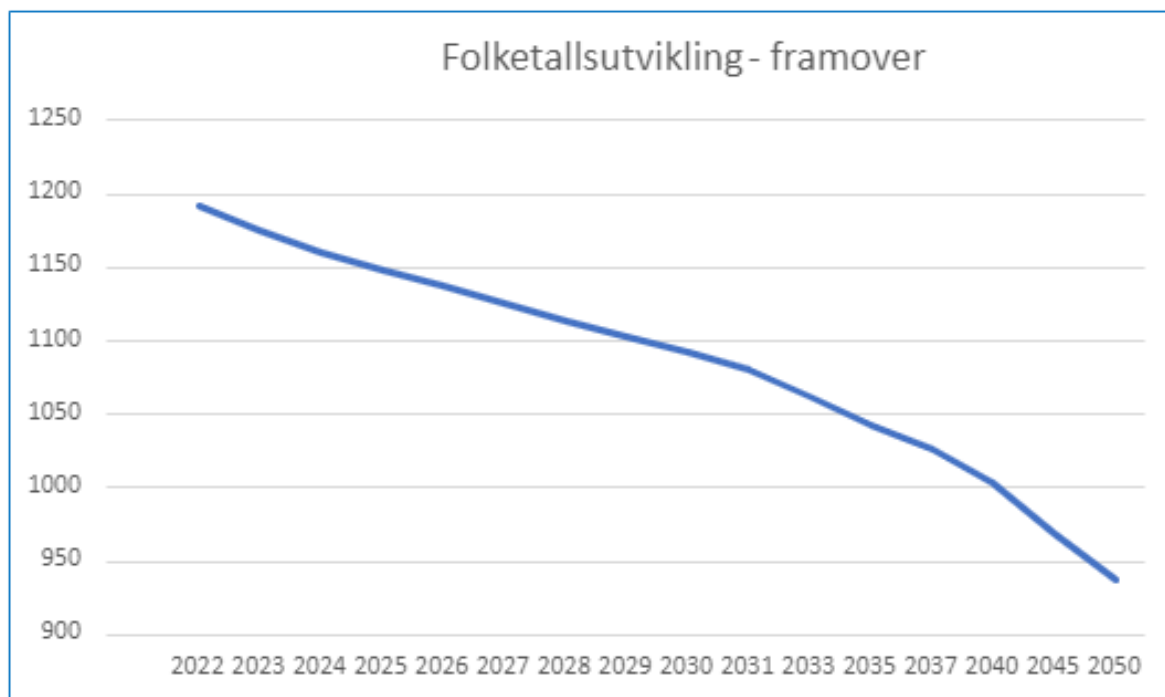
Når det gjelder barn i skolepliktig alder 6 – 15 år, var toppen i 2017 med 194 barn. Nå er tallet 147 barn (høst -22).

Dersom det ses på aldersgruppen 16 – 66 år, de som er i yrkesaktiv alder, har det siden 2012 vært en nedgang i innbyggertallet. I 2012 var det 757 innbyggere i denne aldersgruppen, mens det nå i 2022 er 687 personer. En nedgang på 70 personer siste 10 år. Dette er bekymringsfullt. Det er denne aldersgruppen som skal produsere nye innbyggere og være med på å produsere de tjenestene som kommunen skal gi til sine innbyggere; barnehage, undervisning i skolen, SFO, kulturskole, helse- og omsorgstjenester, samt tekniske tjenester.

En aldersgruppe som har økt mye i perioden 2012 til 2022, er gruppen 67 – 79 år, økningen her er på 57 personer. Det er etterkrigsgenerasjonen som er kommet til denne aldersgruppen.

Aldersgruppen over 80 år har økt fra 2012 til i 2022 med 15 personer. Etter hvert som etterkrigs generasjonen kommer opp i denne aldersgruppen må en regne med en ytterligere økning av antallet personer her og naturlig nok også en økning i utgiftene innenfor helse- og omsorg pga mange eldre over 80 år.

4.2 Framskriving av folketall



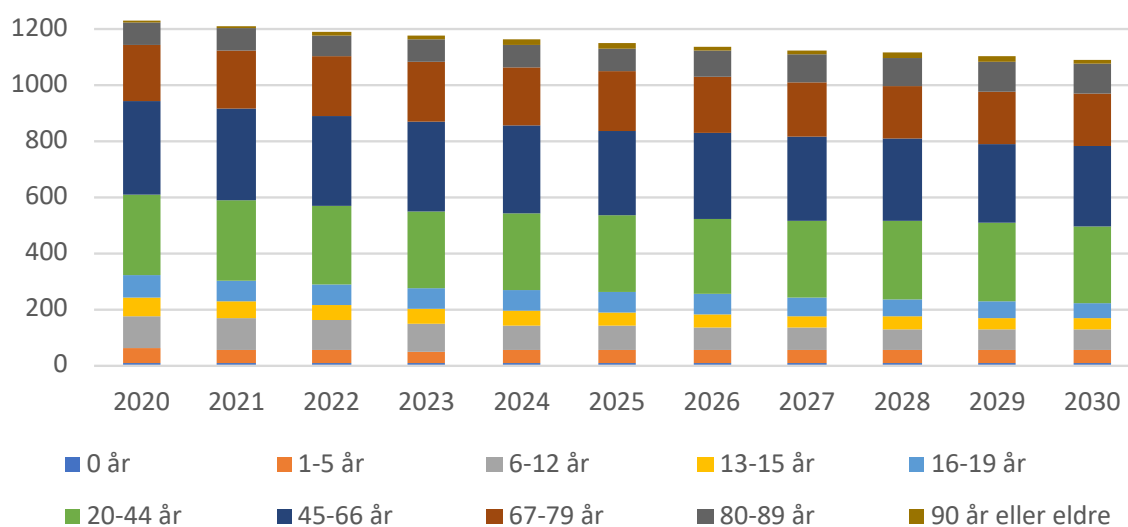
År	2022	2023	2024	2025	2026	2050
Innbyggere	1192	1176	1161	1148	1137	938

SSB utarbeidet sommeren 2021 en ny befolkningsframskriving fram mot 2100 for hele nasjonen, men pr kommune er befolkningsprognosen fremskrevet til 2050. Den prognosen som er gjengitt i denne analysen, er som tidligere basert på alternativ MMMM fra SSB sin prognose som står for middels nasjonal vekst med forutsetninger om; middels fruktbarhet, middels levealder, middels innlandsmobilitet og lav netto innvandring.

Prognosen fra SSB viser at kommunen forventes å ha 1192 innbyggere i 2022 (pr. 01.07.22 var det 1194 i kommunen), så prognosen har stemt bra hittil. Prognosen gir et godt bilde av hvordan befolkningssammensetningen forventes og endre seg i forhold til antall eldre, barn og yrkesaktive.

Prognosen viser at folketallet i Høylandet vil reduseres fra 1192 i 2022 til 938 i 2050.

Framskrevet folkemengde Høylandet 1. januar År og alder SSB12882



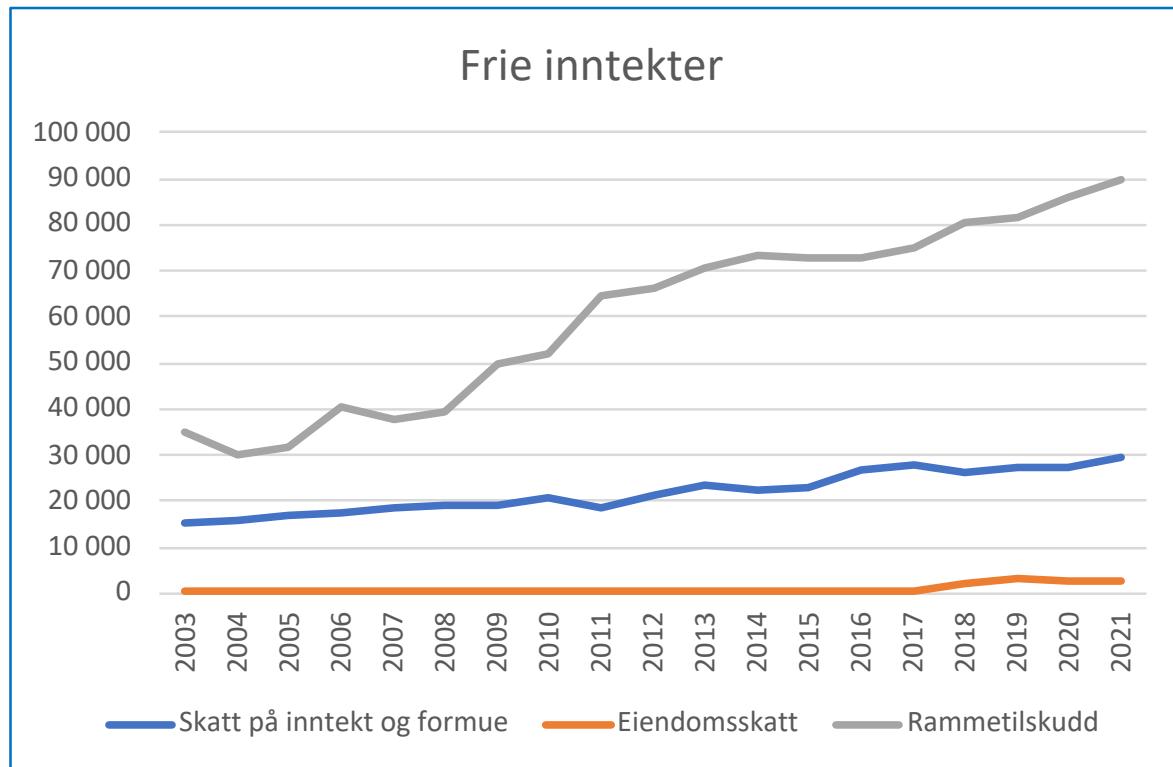
År	0 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-19 år	20-44 år	45-66 år	67-79 år	80-89 år	over 90 år			
2022	8	47	105	57	70	280	324	213	73	15			
2050	8	45	72	33	42	224	226	149	100	39			
Endring fra 2022-2050:							16-66 år		Endring fra 2022-2050:		Over 80 år		
							2022	674			2022	88	
							2050	492			2050	139	51
								1 %				1 %	58 %
								-27 %					

Ifølge denne prognosen blir andelen 16-66 år redusert med 182 personer fra 2022 frem til 2050, noe som gjør at andelen av kommunens innbyggere som er i produktiv alder og yrkesaktiv alder går ned med 27%, mens andelen over 80 år øker betydelig mot 2050.

I økonomiplanperioden har en likevel forutsatt at kommunen greier å snu denne trenden og at dagens folketall opprettholdes. Dette skyldes en prioritert satsing på bolyst og tilflyttersatsing, som omfatter viktige grep som er forventet å bidra til at folketallet holdes på dagens nivå og øker.

4.3 Økonomisk utvikling

4.3.1 Frie inntekter



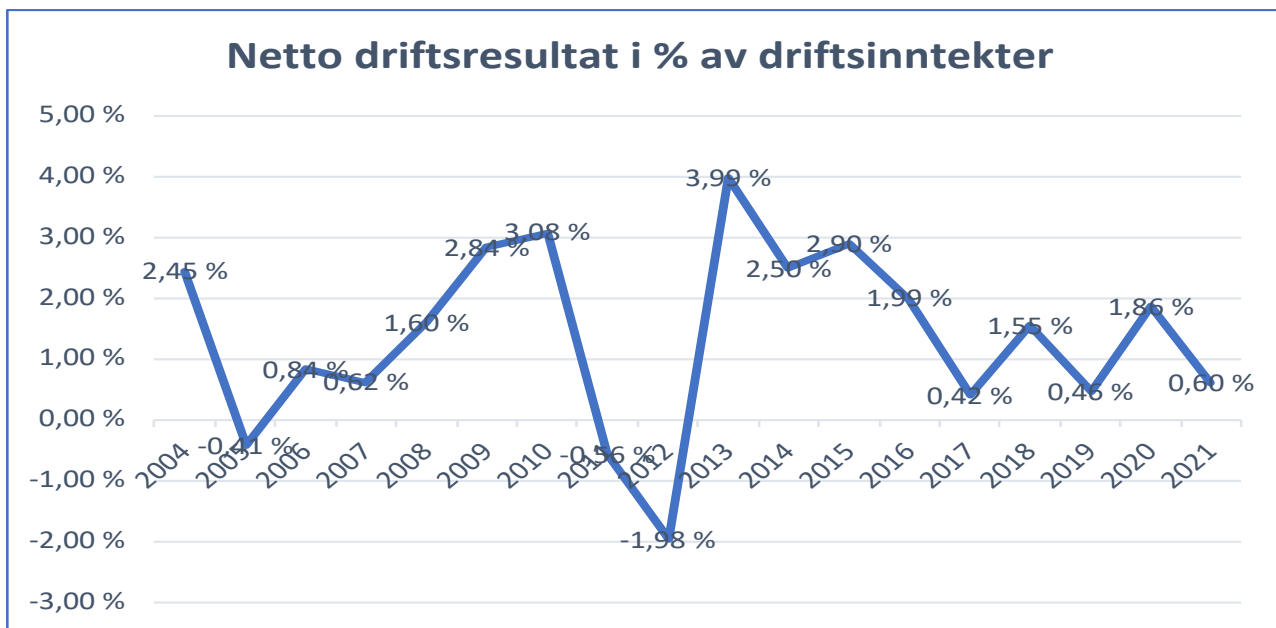
Tall i tusen kroner	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	21 372	23 368	22 187	23 151	26 653	27 648	26 225	27 501	27 461	29 339
Eiendomsskatt	735	722	722	722	720	746	2 355	2 970	2 856	2 839
Rammetilskudd	66 508	70 600	73 123	72 643	72 589	75 120	80 338	81 729	86 160	89 792
Sum frie inntekter	88 615	94 690	96 032	96 516	99 962	103 514	108 918	112 200	116 477	121 970

Figuren viser de frie inntektstypene lagt ovenfor hverandre for å synliggjøre den nominelle utviklingen av frie inntektene i perioden. Eiendomsskatten utgjør en liten andel av de frie inntektene.

Tabellen viser en større økning av rammetilskuddet i perioden. Her må en ha med i seg at det er en del nye oppgaver og kostnader som overføres til kommunen hvert år. Dette legges inn/kompenseres via rammetilskuddet, se pkt. 3.4 siste avsnitt som omhandler endringer i rammetilskuddet fra 2022 til 2023.

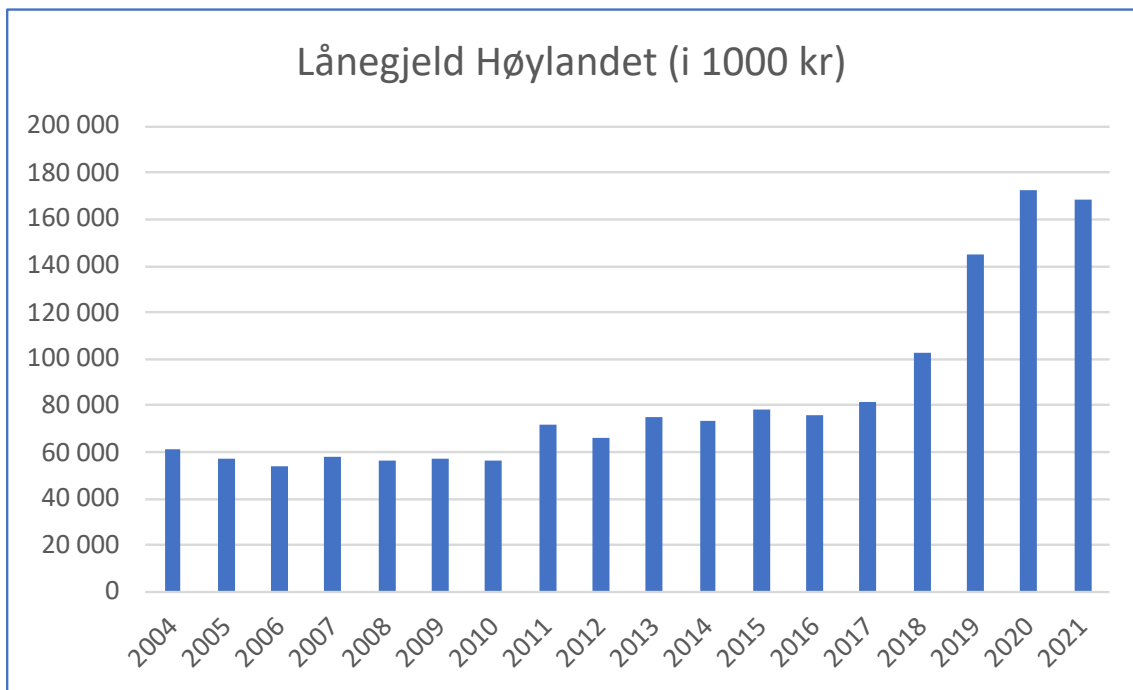
4.3.2 Handlingsfrihet

Netto driftsresultat er definert som kommunens økonomiske handlingsfrihet og er det overskuddet som er disponibelt til investeringer og avskrivninger.



Netto driftsresultat i % av driftsinntekter									
I 1000 kr	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sum driftsinntekter	-71 682	-74 951	-84 284	-84 850	-92 063	-105 029	-109 158	-112 504	-117 054
Netto driftsresultat	-1 755	311	-708	-525	-1 469	-2 986	-3 357	629	2 317
i %	2,45 %	-0,41 %	0,84 %	0,62 %	1,60 %	2,84 %	3,08 %	-0,56 %	-1,98 %
I 1000 kr	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sum driftsinntekter	-125 709	-129 760	-133 624	-143 854	-150 941	-161 179	-162 079	-161 385	-169 957
Netto driftsresultat	-5 013	-3 246	-3 872	-2 865	-628	-2 493	-739	-3 005	-1 024
i %	3,99 %	2,50 %	2,90 %	1,99 %	0,42 %	1,55 %	0,46 %	1,86 %	0,60 %

En ser her handlefriheten eller netto driftsresultat i kroner og prosent av driftsinntekter i Høylandet kommune over en lengre periode. Handlingsfriheten bør årlig ligge på ca. 1,75 % av sum driftsinntekt, og dette ble oppnådd i 2020 (hovedårsaken til dette skyldes merinntekter og kompensasjoner i forbindelse med Covid-19 pandemien). I perioden 2017 – 2019 og 2021 ble ikke dette måltallet oppnådd. For regnskap 2022 ser det ut til å bli et negativt netto driftsresultat.



Lånegjeld (i 1000 kr.)

I 1000 kr	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lånegjeld	61 550	57 465	54 280	57 962	56 406	57 266	56 489	71 610	66 228

I 1000 kr	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lånegjeld	74 725	73 374	78 549	75 992	81 127	102 652	144 923	172 159	168 542

Her er utviklingen i Høylandet kommunes lånegjeld i nominelle kroner. Dette er lånegjeld uten pensjonsforpliktelser.

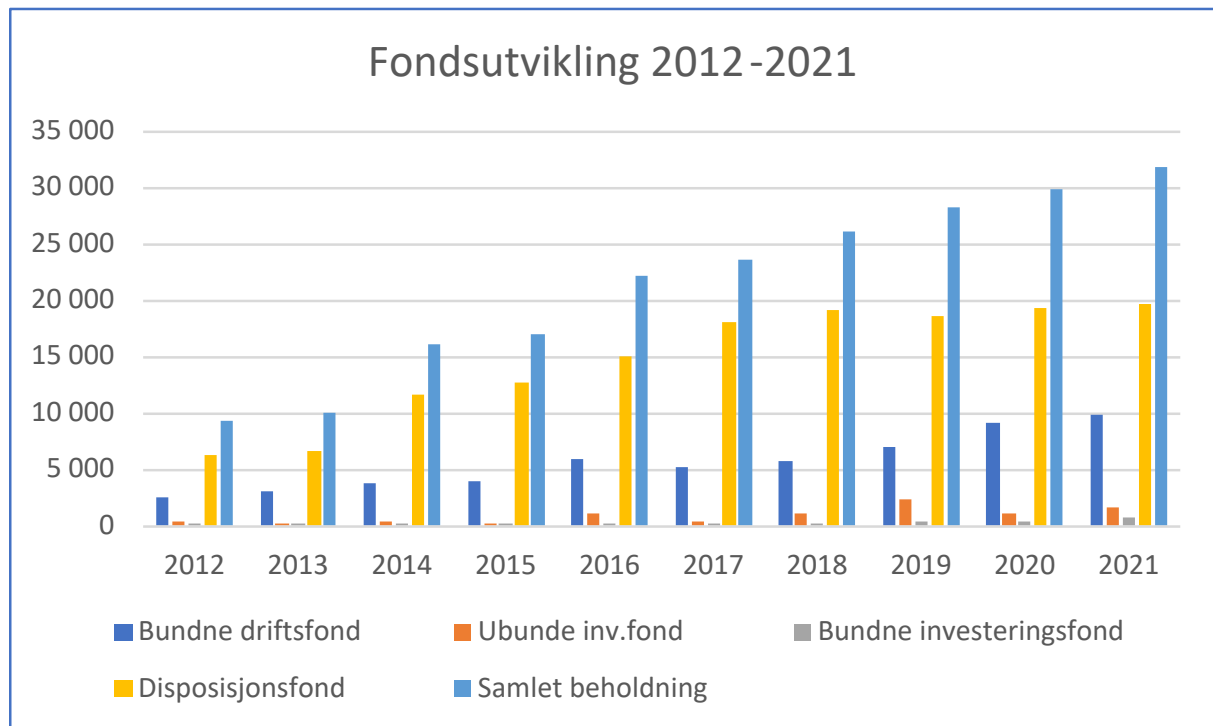
Deler av lånegjelden er kompensert med rente- og avdragskompensasjon fra staten, samt gjennom betaling av gebyrer/kommunale avgifter av kommunens innbyggere når det gjelder låneopptak på selvkostområdet (vann, avløp osv).

Sammenlignet med andre namdalskommuner har kommunen tidligere hatt en liten andel lånegjeld pr. innbygger². Men dette har økt i 2019-2021 (kommunen har økt gjelden ved investeringer og innbyggertallet går ned).

² [12137: Finansielle nøkkeltall i kroner per innbygger, kommunekonsern, etter region, statistikkvariabel, år og regnskapsbegrep. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)

Lånegjeld pr. innbygger

(kroner)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Høylandet	54 672	62 126	70 627	114 209	140 751	146 925
Leka	47 058	74 538	82 981	94 097	87 496	88 361
Snåsa	84 451	87 137	84 451	93 690	132 883	133 909
Overhalla	84 437	96 165	97 538	108 131	124 787	160 676
Lierne	92 876	106 416	111 367	116 415	124 901	134 157
Namsskogan	115 116	120 634	134 067	137 278	136 678	162 859
Flatanger	67 475	85 529	137 680	133 307	115 662	115 994
Grong	149 106	160 004	164 578	160 199	160 146	189 690
Røyrvik	136 358	230 897	231 685	232 219	217 793	229 476



I 1000 kr, pr. 31.12	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bundne driftsfond	2 459	3 073	3 772	3 875	5 983	5 166	5 694	7 039	9 218	9 887
Ubunde inv.fond	413	102	429	246	1 075	399	1 051	2 254	1 147	1 681
Bundne investeringsfond	192	243	243	139	139	140	227	436	324	642
Disposisjonsfond	6 299	6 637	11 683	12 764	15 030	17 997	19 145	18 539	19 241	19 598
Samlet beholdning	9 363	10 055	16 127	17 024	22 227	23 702	26 117	28 268	29 930	31 807

Oversikten ovenfor viser utviklingen i beholdningen av både bundne og ubundne fond i perioden

- ✓ Bundne driftsfond har i perioden økt fra 9,2 mill i 2020 til 9,9 mill i 2021
- ✓ Ubundne investeringsfond har økt fra 1,1 mill i 2020 til 1,7 mill i 2021.
- ✓ Bundne investeringsfond har variert litt, avhengig av utbetaling av tilskudd til spesielle investeringsprosjekt.
- ✓ Disposisjonsfondene har også gått litt opp og ned, men har i løpet av perioden økt fra 6,3 mill kroner i 2012 til 19,6 mill kroner i 2021, hvorav det pensjonsregulerende fondet utgjør kr 13,4 mill kroner pr. 31.12.2021.

4.4 KOSTRA-data

I Kommunal rapport sitt kommunebarometer for 2022 basert på regnskapstall for 2021 kom Høylandet kommune ut som nr. 222 i den endelige rapporten. I 2021 var kommunen på 232 plass, i 2020 på en 284. plass, i 2019 på 202 plass og på 69-plass i 2018.

Mye god informasjon finnes på siden [Trøndelag i tall](#)³.

SSB har også laget et [fakta-ark](#)⁴ om hver kommune.

Flere nøkkeltall som gjelder KOSTRA tallene finnes ved å logge inn [her](#)⁵ - se også i trykte vedlegg.

³ <https://trondelagitall.no/>

⁴ <https://www.ssb.no/kommunefakta/hoylandet>

⁵ <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hoylandet>

5. Behovet og ønsker for nye tiltak

5.1 Behovet for nye investeringstiltak

Det har over de siste årene blitt foretatt utredninger av flere av de største kommunale byggene. Flere kommunale bygg begynner å bli 30-40 år – bygg som er holdt i stand med begrenset vedlikeholdsbudsjett. Flere av de kommunale byggene har et stort vedlikeholds- og ombyggingsbehov.

Det er klare utbedringsbehov knyttet til helse- og omsorgsbygget. En teknisk utredning viste at det var svært nødvendig å få etterisolert og utbedret taket på bygget. Dette ble slutført i 2020. Det ble også byttet et ventilasjonsanlegg i forbindelse med takbyttet.

Videre medførte byggingen av flerbrukshallen, at brannstasjonen måtte flytte inn i midlertidige lokaler. I 2017 ble det gjennomført et tilsyn av Arbeidstilsynet ved Høylandet brannstasjon der det er gitt pålegg om betydelige utbedringer. Vi har fått utsatt frist for utbedringer, men nå er det et helt klart krav at en godkjent løsning må være på plass, innen 31.12.2023.

Følgende vurderinger er gjort mht. investeringstiltak:

Renovering/modernisering av Høylandet skole

5.1.1.1 – Omgjøring av areal til skoleformål etter flytting av ungdomsklubb

Det har over tid vært uttrykt behov for utvidet romareal ved Høylandet Barne- og Ungdomsskole. Elevantallet ved Høylandet skole er forventet å gå noe ned i årene som kommer, men det vil fortsatt være behov for endringer for å sikre best mulig drift.

Ungdomsklubben er flyttet til Hållinghallen. Gjennom Mulighetsstudiet i 2012 ble det vurdert ulike løsninger og enkelte behov ble foreslått løst ved at «bankbygget» der ungdomsklubben har vært lokalisert, blir tatt i bruk for kunst- og håndverksfag, sløydsal, grupperom, spiserom samt, nyere forslag om at klasserom for ungdomsskolen samlokaliseres i 2. etasje i dette bygget. Det ble foreslått sist høst å sette av ressurser til et forprosjekt til å finne og forankre en løsning til hvordan man kan utnytte det ledige arealet i bankbygget på best mulig måte. Videre investeringer i bygget vil måtte besluttes politisk når et forprosjekt er ferdig, men en antar foreløpig at det vil kreve ca. kr. 4 mill i investeringer i økonomiplanperioden.

Vurdering: Dette prosjektet var innarbeidet i gjeldende økonomiplan for 2022 – 2025, men på grunn av økte rentekostnader, og reduserte rammeoverføringer, finner vi ikke rom for dette prosjektet i planperioden 2023 – 2026.

5.1.1.2 - Uteområde skole

Det ble i 2018 startet arbeid med å utvide skolegården og forbedre trafikksituasjonen rundt skolegården. Det ble søkt ut trafikksikkerhetsmidler fra fylket for noe av dette arbeidet. Dette sammen med egenfinansiering har ført til at situasjonen rundt levering og henting av skolebarn har blitt vesentlig forbedret i 2022.

Sommeren 2021 ble det bevilget ekstra midler for uteområdet bak skolen, og det ble gjennomført en liten oppgradering av området. En har over lang tid sett behov for oppgradering av hele skoleområdet (påpekt av mange elevråd) men videre planlegging ble lagt "på is" i påvente av at trase for gang- og sykkelvei måtte avklares. I løpet av 2021 ble det endelig avklart at ny gang- og sykkelvei ikke skal gå gjennom skolens uteområde. Dette ga grunnlag for at planarbeidet for en utbedret skolegård ble gjenopptatt.

Det arbeides nå med en helhetlig gjennomgang og plan av skolens uteområde for å skape et mer attraktivt uteområde rundt hele skolen. Arkitekt har kommet med skisser som det nå skal arbeides videre med. Det er gjennomført flere samlinger med lærere og elever i 2022, så viktigheten med å videreføre dette arbeidet til et ferdig produkt i 2023 må derfor ha høy prioritet. I tillegg til de midlene som blir bevilget av Høylandet kommune jobbes det svært aktivt med å få maksimal uttelling for spillemidler til dette prosjektet. Det jobbes parallelt med å se på andre inntektskilder til dette prosjektet. Det søkes også høsten 2022 til Trøndelag Fylkeskommune om å ha uteområdet skole som vårt tiltak i folkehelseprogrammet.

IL Hållingen har startet arbeidet med uteområdet ved idrettsbanen. Kommunen samarbeider med idrettslaget om å tilrettelegge et attraktivt uteområde for alle ved idrettsbanen. Dette området vil også være tilgjengelig for skolens bruk, men avstandsmessig vil det ikke kunne fungere for friminuttaktiviteter.

Vurdering: Det anbefales at det bevilget kr 3.000.000 til uteområdet ved Høylandet skole i 2023.

5.1.2 Renovering/modernisering av helse- og omsorgsbygg

Dette er et prosjekt som har vært grundig beskrevet i de siste års handlingsplaner, og kommunestyret fikk i møte 28.10.2021, sak 55/2021 en grundig gjennomgang av skisseprosjektet fremtidens helse- og omsorgsbygg.

Status eksisterende helse- og omsorgsbygg

Hovedbygget er fra 1981, og det ble påbygd i 2001 med omsorgsleiligheter, møterom, kantine og enhet for demente. I tillegg ble det bygd nytt bygg for miljøarbeidertjenesten i 2015 inkl. to nye omsorgsleiligheter.

Høsten 2016 ble det gjennomført en vernerunde i helse- og omsorgsbygget, som viste et stort behov for renovering av bygget. I 2018 ble Norconsult gitt i oppdrag av Høylandet kommune å utarbeide en tilstandsanalyse av Høylandet sykeheim, med tilhørende kalkyle for tiltak. Tilstandsanalysen ble gjennomført i august 2018. Det vises til rapport «Tilstandsanalyse Høylandet sykeheim – Tilstandsanalyse av bygg og tekniske installasjoner» datert 14.09.18.

Den 25.10.2018 gjennomførte Namdal brann- og redningsvesen et branntilsyn ved helse- og omsorgsbygget. Tilsynet avdekket 2 avvik. Det vises til rapport «Tilsynsrapport – Alders- og sjukeheimen» datert 29.10.18. Avvik har blitt fulgt opp og de er lukket.

I tillegg til de behov som framgår av vernerunde i 2016, Norconsult sin rapport og rapport etter branntilsyn, har helse- og omsorgstjenesten (i tilknytning til arbeidet med «Strategiplan for helse og omsorg 2018-2030») utarbeidet en oversikt over de ulike tjenesteområdenes nye behov i forhold til dagens bygningsmessige forhold.

Status høsten 2020

Med bakgrunn i diskusjoner, politisk behandling og anbefalinger fra RO har helse- og omsorgstjenesten følgende forslag til bygningsmessige tiltak:

1. Antall sykeheimsplasser reduseres fra 25 til 20. Målgrupper:
Demente, langtidsopphold, avlastning/korttidsopphold, rehabilitering, kommunal øyeblikkelig hjelp døgn og familieleilighet for lindrende behandling.
2. Det bygges et nytt bofellesskap med 8 leiligheter tilknyttet Miljøtunet med heldøgns tilbud. Målgrupper:
Barn/unge, funksjonshemmede og rus/psykiatri.
3. Etablere heldøgns tilbud i Storgata. Målgruppe: Eldre.
4. Det etableres et nytt produksjonskjøkken i tilknytning til sykeheimen i helse- og omsorgsbyggets 2. etg.
5. Eksisterende helse- og omsorgsbygg moderniseres og renoveres i tråd med de ulike tjenesteområdenes behov.
6. Selge 2 omsorgsleiligheter i Ålbruenge. Dette blir gjennomført høsten 2022
7. Omdefinere 3 leiligheter i Vargeia 3 fra omsorgsleiligheter til kommunal utleie, også for eldre. Dette ble utført 2021
8. Vurdere framtidig løsning av kommunal enebolig Furustua som i dag benyttes som avlastningsbolig for barn/unge. Denne boligen vil fra november 2022 bli brukt til flytninger

Status høst-21 og foreslått løsning.

	I dag	Forslag
Sykeheimsplasser	25	20
Bofellesskap m/heldøgns tilbud	0	15
Omsorgsboliger m/heldøgns tilbud	9	8
Omsorgsboliger u/ heldøgns tilbud	23	11
Sum plasser/boenheter	57	54

I løpet av 2021 ble det gjennomført et innovasjon- og omstillingsprosjekt innen enhet for Helse og Omsorg. Med bakgrunn i råd fra RO- rapporten prosessen har det blitt jobbet med konkretisering av ulike tematiske områder. Hovedfokus har vært en omstilling som legger til rette for at innbyggere i kommunen kan bo lengst mulig hjemme og at en reduserer antall institusjonsplasser.

Som del av denne prosessen ble det i 2021 gjennomført en grundig prosess for å avklare status, fremtidige behov og mulige løsninger mht. bygningsmassen innen helse og omsorg.

For 2021 ble det satt av kr 1.230.000 til skisseprosjekt. Det ble som allerede nevnt gjennomført en prosess med bistand fra Norconsult og resultatet ble presentert for KS 28.10.2021. For 2022 var det i økonomiplanen planlagt bevilget 50 mill kroner i 2025. Jfr. skisseprosjektet, jfr. K.sak 55/2021 er dette langt fra tilstrekkelig for å komme i mål med den omfattende investeringen som her står foran oss.

Ut ifra de kostnadsestimatene som pr i dag foreligger vil ombygging og nybygg på sykeheimen beløpe seg til ca. kr. 150 mill. og miljøtunet kr. 50 mill. Til finansiering av dette kan påregnes et tilskudd fra Husbanken på ca. kr. 50 mill. Ved at tilskuddordninger gjennom Husbanken er tatt vekk i årets statsbudsjett ser en ikke at en slik investering vil være mulig. En får imidlertid håper på og se om ordninger kommer på plass et senere år.

Vurdering: Det er i økonomiplanen lagt inn en investering på kr. 50,0 mill. til prosjektet i 2026. Årsaken til dette er at det er et stort og nødvendig behov for å få satt i gang prosjektet så snart kommuneøkonomien tillater det. For å få realisert prosjektet må imidlertid netto driftsresultat forbedres i forhold til det som ligger i denne økonomiplanen og vi er avhengige av at tilskuddsordningen fra Husbanken igjen kommer inn i Statsbudsjettet.

5.1.2.1 – Nødhjelp til oppgradering av kjøkken

Da det ikke ser ut til at det blir renovering av helse og omsorgsbygget med det første, er det uttrykt bekymring fra kjøkkensjefen om at det er visse forhold som bør utbedres på kjøkkenet. Det meste av dette går på hygieniske tiltak som må være i orden på et kjøkken.

Vurdering: I forslaget til økonomiplan er det bevilget kr 200.000 til dette prosjekt

5.1.3 Høylandet kommunes administrasjonsbygg

I klima og energiplan fra 2010 er ett av tiltakene bedring av energiforbruket i administrasjonsbygget. Bygget er fra 1975 med datidens krav til isolering. Oppvarming av bygget skjer ved elektrisk oppvarming samt 2 stk. varmepumper montert i 1. etasje.

I kommunebarometeret scorer Høylandet kommune svært dårlig på miljø og ressurser, og de to faktorene som kommunen vurderes på her er antall biler pr 1000 innbyggere, og energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning pr kvadratmeter. Den faktoren Høylandet kommune har størst mulighet til å gjøre noe med her er energikostnadene i kommunale bygg.

Det er skiftet lysarmaturer på alle kontorer, og gått over til LED-lys. Ventilasjonsaggregatets styring er imidlertid utdatert og fungerer ikke lenger, og gjør at det går mer strøm enn nødvendig

For å kunne forbedre energiforbruket ved administrasjonsbygget bør det gjennomføres en etterisolering på loft og yttervegger (utlekting med ny kledning) samt skifte ut alle vinduer med en optimalisering på U verdi. Besparingspotensialet med disse tiltakene vil være betydelig.

Ventilasjonsanlegget er gammelt, men fungerer. Utskifting av dette må tas som en del av en større renovering. Det er en reell fare for at anlegget kan kollapse da dette også er 45 år gammelt. Men inntil renoveringsplanene kommer på plass og økonomien tilsier at dette er gjennomførbart får man håpe det holder noen år til.

Vurdering: Energiforebyggende tiltak som etterisolering, skifte av vinduer samt bytte av ventilasjon har vi ikke funnet rom for i denne planperioden. Det er viktig å vurdere videre energibesparende tiltak knyttet til kommunale bygg i tida fremover, inkl. administrasjonsbygget.

5.1.4 Flerbrukshallen – Hållinghallen

Den nye Hållinghallen ble tatt i bruk høsten 2020, men det vil fortsatt påløpe byggelånsrenter, da kommunen har forskottet omsøkte spillemidler i et låneopptak på kr 18.800.000. Dette lånet vil løpe inntil Trøndelag fylkeskommune har utbetalt spillemidler, og når siste beløp er utbetalt er usikkert. Så snart spillemidler som utbetales til dette prosjektet, skal tilsvarende beløp nedbetales som avdrag på dette lånet.

Det er i 2021 innvilget 1,8 mill kroner i spillemidler til klatrehallen i Hållinghallen, og kr 5.120.000 i spillemidler til hallen i 2022, noe som medfører at lånet på 18,8 mill kroner er redusert til 11.880 mill kroner i 2022.

Vurdering: Det budsjetteres med en rentekostnad på kr 530.000 i 2023 og kr 200.000 i 2024 i denne planperioden. Det antas at kommunen har fått utbetalt forskotterte spillemidler i løpet av 2024.

5.1.5 Ny brannstasjon

Arbeidstilsynet gjennomførte tilsyn på Høylandet brannstasjon i september 2017. Under tilsynet og befaringen ble det registrert en rekke fysiske mangler ved den gamle brannstasjonen. Det ble gitt pålegg om at lokalene må være utbedret innen 01.01.2020. Det ble søkt om forlengelse av denne fristen, og fristen for godkjent, gjennomført utbedring er nå satt til 31.12.2023.

Det ble i 2018 satt ned en arbeidsgruppe som vurderte alternativene for brannstasjon nærmere. Denne gruppen vurderte de ulike alternativene ovenfor, gikk gjennom kostnadene på nytt, og leverte i mars 2018 sin konklusjon der de anbefalte bygging av ny brannstasjon til en kostnad estimert til 10 mill i 2017-kroner

Det er det siste året gjort forskjellige vurderinger i forhold til de løsningene som kan være aktuelle. Det har vært vurdert to forskjellige alternativer. Ref KS sak 54/21

- ✓ Plassering på dagens lokasjon i den gamle vaktmester garasjen.
- ✓ Samlokalisering på Brøndbo industriområde sammen med nytt renseanlegg.

Kostnadmessig vil plasseringen av brannstasjon ha liten betydning.

Anbefalingen fra administrasjon er at det blir bygd ny brannstasjon på Brøndbo industriområde.

Det har i 2022 vært igangsatt detaljregulering av området rett øst for Brøndbo bru. Det ble utarbeidet planforslag som ble sendt ut på høring til respektive sektormyndigheter. Som et resultat av dette har det kommet inn 2 innsigelser fra NVE og 4 innsigelser fra Statsforvalteren. Dette sett i sammenheng med at det også har kommet inn økt behov for annet næringsareal, har ført til at man også vurderer området bak PH takstoler som ei aktuell plassering.

Vurdering: Det planlegges oppstart i 2023. Kalkylene for dette byggeprosjektet er fra 2020, så det må påberegnes en prisøkning fra den tid. Eksakte kostnader vil komme som en egen PS når anskaffelsen er gjennomført. Det er foreslått bevilget kr 13.440.000 i 2023.

5.1.6 Rehabilitering av Høylandet renseanlegg

Renseanlegget er fra 1980. Noe av det tekniske anlegget er utskiftet, men mye av det gamle går fortsatt. Anlegget er nedskrevet i sin helhet, og behovet for rehabilitering er stort. Det ble i 2017 engasjert konsulent for å forestå en teknisk vurdering av anlegget i et forprosjekt.

Det er foretatt en teknisk vurdering som konkretiserer følgende status og behov. Det er dimensjonert for 600 personekvivalenter (pe) men behandler i dag avløpet fra 750 pe. Dette medfører at vi i dag bare så vidt klarer å holde kravene til rensegrad og kravene i utslippstillatelsen, og det er ikke rom for ytterligere tilknytning til anlegget. I tillegg er anlegget gammelt, og har etter hvert et økt vedlikeholdsbehov pga av utslitt mekanikk. Det tilfredsstillter heller ikke dagens krav til rene og skitne soner i fht arbeidsmiljø. Rundt juletid i 2019 hadde vi et totalhavari på renseanlegget, og dette aktualiserte behovet for forsering av prosjektet betydelig.

Ifølge rapporten fra Norconsult er det nødvendig å bygge et nytt renseanlegg, og helst i litt mer i avstand fra sentrum.

Det er det siste året gjort forskjellige vurderinger i forhold til de løsningene som kan være aktuelle. Det har vært vurdert to forskjellige alternativer, og dette ble fremlagt for kommunestyret i møte 28.10.2021, i KS sak 54/21. Disse er:

- Plassering på dagens tomt i tilknytning til brannstasjonen kr. 21.000.000
- Samlokalisering på Brøndbo industriområde sammen med ny brannstasjon kr. 24.540.000

Det har i 2022 vært igangsatt detaljregulering av området rett øst for Brøndbo bru. Det ble utarbeidet planforslag som ble sendt ut på høring til respektive sektormyndigheter. Som et resultat av dette har det kommet inn 2 innsigelser fra NVE og 4 innsigelser fra Statsforvalteren. Dette sett i sammenheng med at det også har kommet inn økt behov for annet næringsareal, har ført til at man også vurderer området bak PH takstoler som ei aktuell plassering.

Vurdering: Det planlegges oppstart i 2023. Kalkylene for dette byggeprosjektet er fra 2020, så det må påberegnes en prisøkning fra den tid. Eksakte kostnader vil komme som en egen PS når anskaffelsen er gjennomført. I planperioden er det bevilget kr 16.540.000 i 2023 og kr 7.000.000 i 2024.

5.1.7 Høylandet skysstasjon

Kommunestyret vedtok i møte 16.03.2017, sak 13/2017 å kjøpe Skysstasjonen. Bygget er ikke universelt utformet da det ikke er montert heis i bygget og det er rom i 2. etasje som brukes som møterom. I tillegg bruker Frivilligsentralen deler av 2. etg. til bruktbuikkutsalg/aktivitetsrom.

Montering av heis i bygget anslås å ha en stor kostnad, da det konstruksjonsmessig også vil være store utfordringer for å få dette gjennomført. Det vil medføre en betydelig ombygging av inngangspartiet for å kunne betjene begge fløyene av bygget.

Badene på skysstasjonen trenger sårt en oppgradering, da baderomsplatene er fra byggeåret, og har spriket i sammenføyningene i dusjsonen over noe tid. Dette gir mulighet for alvorlige byggskader, og kan ikke neglisjeres. Vi antar at hvert bad koster ca kr 250.000 å oppgradere.

Utskifting av teppegolv på møterom er også ønskelig, da teppegolvet er utbrukt, vanskeliggjør effektiv rengjøring og er uheldig for innemiljøet. Utskifting av golv i 2.etg/trapp er beregnet å koste kr. 110.000

Vurdering: Det hadde vært ønskelig å kunne bevilget kr. 2.000.000 til dette prosjektet i 2025 som forutsettes brukt til forebyggende oppgradering for å unngå forringelse på bygningskroppen, men den økonomiske situasjonen til kommunen nå gir ikke rom for dette.

5.1.8 Nye boligområder

I planperioden skal arealplanen rulleres, og det åpner for muligheter for å få regulert inn nye sentrumsnære boligområder.

Det er satt i gang en prosess for å se på mulighetene for et nytt boligfelt på Sørsiden. Det er tatt kontakt med grunneiere for å lodde stemningen i forhold til dette, og dette var positivt. Veien videre er at dette må tas med i rulling av arealplan samt at det bør innarbeides et forprosjekt i økonomiplanen. Estimert kostnad ca. 1,25 mill. i 2022 kroner. I et forprosjekt må alle eventualiteter synliggjøres. Dette gjelder infrastruktur så som, vei, vann, kloakk, bredbånd, strøm og renovasjon. Et forprosjekt vil gi et godt kunnskapsgrunnlag om det bør prioriteres økonomiske midler til etablering av et nytt boligområde. Med tanke på siste tids befolkningsnedgang vurderes dette som et viktig tiltak som bør iverksettes så snart som mulig.

Vurdering: Utarbeidelse av et forprosjekt vurderes som en viktig prioritering, ikke minst med tanke på at et godt utvalg av tomter vurderes som et viktig grep for å tilrettelegg for økt boligbygging. Det er imidlertid ikke lagt inn i økonomiplanen, men det vil jobbes videre med konseptet.

5.1.9 Innløsning av festeareal

Høylandet kommune har siden 1972 inngått flere bygslingskontrakter med hjemmelshavere for leie av areal til bolig- og industriformål. De eldste av bygslingskontraktene rulleres hvert 5. år, mens andre rulleres hvert 10. år. I hht tomtefesteloven § 32 er det anledning til å innfri slike festeavtaler når det er gått 30 år av festeavtalen, mot at man betaler 25 ganger festeavgiften. Teknisk kontor taper 57.500 årlig på at utfakturert festeavgift er lavere enn leieprisen til grunneier, og det er slik av stor interesse å få eierskap til tomtene vi disponerer.

I økonomiplan for 2020-2023 ble det sagt at administrasjonen bør se nærmere på om det er muligheter for å innløse de eldste bygslingskontraktene med hjemmel i den nye tomtefesteloven. Dette arbeidet er igangsatt og noen av områdene vil sannsynligvis bli avklart i løpet av året. En innløsning kan lånefinansieres, og fremtidige renter og avdrag kan da finansieres av det som i dag brukes til å betale bygslingsavgift, av inngående festeavgift fra framfesteavtaler eller at også frem festere gis anledning til å innløse sine tomter, som kan gå til reduksjon av lånebehov.

Administrasjonen er i dialog med en hjemmelshaver om innløsning av festeareal. Det er store summer man snakker om når det gjelder slik innløsning av areal. For den avtalen man nå jobber med som er for Vargeia boligfelt er det snakk om ca 4,9 mill. Gapet mellom det kommunen betaler og det kommunen får fakturert for dette arealet vil øke for hvert år. Derfor anbefales det at dette tiltaket tas inn i økonomiplanen for 2023. Det vil bli satt i gang arbeid for å kartlegge alle festearealene i 2023 slik at dette kan legges frem i økonomiplanen for 2024.

Vurdering: Det anbefales at det bevilges 4,7 mill. for innløsning av festeavtalen for Vargeia boligfelt.

5.1.10 Midtre Høylandet avløpsnett – Oppgradering av pumpestasjon i Ulvebyen

Pumpestasjonen i Ulvebyen begynner å vise svakhetstegn, og det anbefales at det etterhvert settes av penger til denne. Behovet er ikke akutt slik det vurderes pr dato, men vil komme.

Vurdering: Dette er tiltak som har ligget i planen lenge. Ser ingen grunn til at dette skal forseres før vi har en hovedplan for både vann og avløp som vil si noe om prioriteringene i årene fremover. Planen er planlagt ferdigstilt i 2023

5.1.11 Midtre Høylandet vann nett – vannmålere på nettet.

Vi har et aldrende vann nett, der vi tidvis har slitt med til dels store lekkasjer, med påfølgende krevende søk etter feilen. Det ville vært formålstjenlig å installere vannmålere på nettet, slik at man hurtigere kunne identifisere på hvilken del av vannledningsnettet man har lekkasjer på. Investering i Vannmåler er stipulert til kr 500.000.

Vurdering: Dette er tiltak som har ligget i planen lenge. Ser ingen grunn til at dette skal forseres før vi har en hovedplan for både vann og avløp som vil si noe om prioriteringene i årene fremover. Planen er planlagt ferdigstilt i 2023. Midler er ikke lagt inn i økonomiplanen.

5.1.12 Oppgradering av Lona bru

Det ble sommeren 2021 gjennomført en hoved inspeksjon på våre kommunale bruer. Inspeksjonen ble utført av firmaet Safe Control. Inspeksjonen viser en utbedringskostnad på kr 3.740.000, i all hovedsak knyttet til Lona bru. Kostandene må innarbeides i en langsiktig vedlikeholdsplan.

Vurdering: Det er ikke funnet rom for denne utbedringen i økonomiplanen.

5.1.13 Gatelys Vadamoen

Et gatelysanlegg på Vadamoen omfatter lysmaster med armatur, kabling, og selvfølgelig drift og vedlikehold. Selve investeringen vil utgjøre kr 25-30.000 pr. punkt (forutsetter da master med 6 meter lengde, som på Vargeia). Da er kabling og armaturer medtatt. Det antas å være nødvendig med ca. 8-10 master, slik at investeringen kommer på kr 250-300.000. Så kommer drift i tillegg.

Vurdering: Det er ikke vurdert å være rom for dette i økonomiplanen.

5.1.14 Helseplattformen

Tidligere var det planlagt at helseplattformen skulle utruller til Høylandet i løpet av 2022. Prosjektet er forsinket, og planen nå er at dette skjer sammen med de andre namdalskommunene i februar 2025. Det er også stor usikkerhet i forhold til kostnader.

I økonomiplanen for 2022-2025 var det innarbeidet kr 720.000 i 2023, men estimerer tilsier at det vil bli en langt høyere kostnad. Det er den delen av investeringsbeløpet/implementeringen av Helseplattformen som kan føres i investeringsregnskapet. Det vil jobbes med en mer eksakt beregning av investeringskostnaden, men denne må videre konkretiseres og kvalitetssikres.

Vurdering: På grunn av stor usikkerhet mht. både tidspunkt og kostnad, er det i forslaget til økonomiplan ikke lagt inn noe til dette investeringsprosjektet.

5.1.15 Hållingsmia - næringsbygg

I 2019 kjøpte kommunen et sentrumsnært bygg som ble renovert og ombygd til et næringsbygg med 9 kontorer, lager- og fellesareal. Deler av 2. etasjen ble ikke tatt med i denne renoveringen ettersom en ville se behov og interessen i markedet. I løpet av 2019/2020 har alle kontorene blitt utleid og det bør vurderes om en bør iverksette renovering av siste del slik at en har flere kontorer tilgjengelig. Dette må eventuelt planlegges som et nullspill der leiepriser skal dekke renoveringsomkostninger.

Vurdering: I forslag til økonomiplan er det ikke lagt inn midler til renovering av resterende del av næringsbygget. Behovet må imidlertid vurderes fortløpende og at det eventuelt legges frem en egen sak på dette, eller at det vurderes og tas inn i neste revidering av økonomiplanen.

5.1.16 Kloakktømmestasjon

Høylandet kommune anskaffet i 1994 tømmestasjon, plassert på området mellom Skysstasjon og parkeringen ved Holmhøla. Den ble satt opp om våren, og demontert og satt på lager om vinteren.

Etter mange års drift, sluttet den å fungere, og de siste to årene har en hatt en provisorisk løsning ved pumpestasjon på Krampen.

De siste årene har antallet bobiler i Norge økt, og etterspørselen om en lett tilgjengelig tømme-stasjon økt, og ikke minst forespørsel om tillatelse til bobilparkering i sentrum. I prosjektet «Framtida til Høylandet» er det en arbeidsgruppe som bl.a. har sett på hva arealet rundt skysstasjon inneholde for at turister stopper og det er påpekt behov for bobiltømmeornding.

Vurdering: I planforslaget ble det bevilget kr 250.000 til ny kloakktømme-stasjon i 2022. Dette prosjektet er tenkt flyttet til 2023 da plassering ikke er endelig avklart i 2022.

5.1.17 Infrastruktur til nytt Brøndbo industriområde 3.

Høylandet kommune har i KS møte 26/10 PS 41/22 vedtatt kjøp av et areal på Brøndbo. Deler av dette ligger i kommuneplanen arealdel som næringsareal. For at dette arealet skal kunne bebygges og tas i bruk må det tilrettelegges med infrastruktur som vei, lys, strøm, vann, kloakk++. I utgangspunktet er dette kostander som kommunen delvis skal kunne ta igjen ved salg eller utleie av areal til næringsvirksomhet. Det ble i forbindelse med kjøpet bevilget penger til et forprosjekt som skal si noe om størrelsene på disse kostnadene. Men som et grovt anslag vil disse kostnadene beløpe seg til ca 3.0 mill kroner.

Vurdering: Da MNA allerede har sagt at de er klare til å starte utbygging på deler av dette arealet allerede i 2023, er det foreslått bevilget 3,0 mill. til dette arbeidet.

5.1.18 Kjøp av biltilhenger med tipp.

I forbindelse med mange av de arbeidsoppgavene vaktmesterteamet gjennomfører er det behov for en tilhenger med tipp. Slik arbeidsoppgavene gjennomføres i dag leies det en liten hjullaster som brukes til å laste opp tilhengerne. Når tilhengerne skal tømmes på tipp plass må dette måkes ut for hånd. Dette er både tungt, men også tidkrevende arbeid som kan brukes på andre ting. Under vårrengjøringen blir det kjørt bort mellom 40 og 50 lass med avfall.

Vurdering: For å effektivisere denne oppgaven er det foreslått bevilget kr 120.000 til denne investeringen som finansieres fra kapitalfondet.

5.1.19 Rønningen bru

Formannskapet vedtok i møte 03.06.2021, sak 37/2021 at Høylandet kommune skulle overta vegansvaret for den private vegstrekningen fra Almåsvegen til Almås 88. På denne vegstrekningen har vi Rønningen bru. Det er gjennomført en Inspeksjon av brua den 21.09.2021, og det er observert skader av betydning for bruas bæreevne. Videre heter det i rapporten at Vinge i akse 1 nedstrøms er knust og utvasket, dette vil på sikt rase ut og medføre skade på hoved konstruksjon. Ny vinge anbefales etablert. Det er også utvasking og støpesår i begge landkar. Vi må ta på alvor at det er skader av betydning for bruas bæreevne. Estimert utbedringskostnad på kr 525.000 inkl. mva.

Vurdering: Det er ikke vurdert å være rom for dette i økonomiplanen.

5.1.20 Nytt inngangsparti administrasjonsbygg

I forbindelse med økonomiplanarbeidet har det kommet flere innspill på at inngangspartiet til administrasjonsbygget bør utbedres. Slik dette fremstår i dag, gir det et dårlig førsteinntrykk for møtet med Høylandet kommune. Dette arbeidet bør ses i sammenheng med det pågående arbeidet for å få til et helhetlig layout i forbindelse med profilering av kommunen. Takoverbygget til inngangs trappa med belysning må byttes ut. Et anslag for kostnadene på dette er ca kr 150.000.

Vurdering: Det er ikke vurdert å være rom for dette i økonomiplanen.

5.1.21 Bytte av tak samt etterisolering av omsorgsboliger.

Det er igangsatt et arbeid for å bytte ut gamle steintak på omsorgsboligene. Steintak på boliger i Namdalen og da spesielt med daler er ikke å anbefale. Dette fører til at steiner knekker på vinteren noe som igjen fører til lekkasje inn til undertaket. Undertakene på disse boligene tåler ikke denne påkjenningen over tid og det fører da til lekkasje inn i leilighetene. Dette er arbeid som bør prioriteres for å unngå følgeskader og enda større kostnader.

Vurdering: Det er ikke vurdert å være rom for dette i økonomiplanen.

5.1.22 Høylandet sokn – behov for investeringstiltak

Høylandet fellestråd har i møte 29.08.2021, sak 30/2022 behandlet økonomiplan for perioden 2023 – 2026, og de har prioritert restaurering av omlegging av skifertak Høylandet kirke. I saksfremlegget til fellestrådet beskrives behovet slik:

Omlegging av skifertak Høylandet kirke må prioriteres så fort som mulig. Det har blitt gjennomført mange strakstiltak på enkeltsteiner de siste årene. Enkeltsteiner har løsnet og falt ned i løpet av vinteren/våren. De fleste steinene har fortsatt spiker fra ca. 1910 og disse er i ferd med å ruste av. Rådet frykter for at det kan skje en ulykke dersom taket ikke legges om i sin helhet så fort som mulig.

Fellestrådet har gjort slik prioritering når det gjelder investeringer for planperioden;

2023: Omlegging av skifertak Høylandet kirke	kr 1.500.000,-
2024: Nytt klokkeårn Drageid kirke	kr 250.000,-
2024: Bygging redskapshus, nedre kirkegård	kr 500.000,-
2025: Automatisk ringing Høylandet kirke	kr 250.000,-

Vurdering: Det er ikke funnet rom for noen av disse tiltakene i økonomiplanen.

5.2 Behovet for nye driftstiltak

5.2.1 Digitalisering og IKT

Utviklingen innen digitale tjenester skjer raskt og gir mange muligheter for videreutvikling av dagens sosiale- og administrative tjenester. På Namdalsnivå er det utarbeidet en felles plan for samarbeid digitalisering. En har i første omgang prioritere å utvikle fellesskap om digitalisering innen Helse- og

omsorgsområdet, spesielt samarbeid knytta til Helseplattformen og Velferdsteknologi (VINA). Alle kommunene deltar i Kompetanseløftet Trøndelag.

Høylandet har i løpet av 2021 etablert stillingen som fagleder for digitalisering. Hovedoppgaven til denne stillingen er å bidra til planlegging, koordinering og iverksettelse av digitale tjenester på ulike fagområder i kommunen. Det jobbes med en helhetlig digitaliseringsstrategi for Høylandet kommune i 2022. En slik strategi må tydeliggjøre hva digitalisering innebærer og hvordan vi ønsker å bruke digitalisering fremover i Høylandet kommune til å forbedre og effektivisere våre tjenester. Gevinstfokus er viktig. Vi skal digitalisere organisasjonen slik at den blir mest mulig effektiv og kostnadsbesparende, både i form av ressursbruk og prosesser, i alle ledd og på tvers av organisasjonen. Det er viktig å ta med at digitalisering ikke bare er innføring av digitale verktøy, det handler om endringsprosesser i organisasjonen.

Det har blitt etablert en ressursgruppe for digitalisering. Det er en faggruppe bestående av en representant fra hvert område organisasjon, som skal være fagleders kontaktperson innen digitalisering i kommunen. Med denne gruppa ønsker vi å bedre samarbeidet mellom avdelingene. Gruppa skal både være en ressurs for fagleder, hverandre og ledelsen. Gruppa ønsker å fokusere på kompetanseheving på systemene som er i bruk, slik at vi alle kan jobbe bedre og mer effektivt. Vi ønsker å samkjøre oss bedre på tvers i organisasjonen, og ha fokus på gevinster og utfordringer med digitaliseringen.

En godt fungerende infrastruktur/IKT system er en grunnstein for å kunne nyttiggjøre seg mulighetene innen digitalisering. Høylandet er en del av IKT Indre Namdal IKS. Det er viktig for kommunen å være med i et interkommunalt samarbeid i forhold til felles strategiske satsinger, inkl. innkjøp og drift av program på en rekke fagområder. I tillegg deltar Høylandet i digitale samarbeid med Namsos/Midtre Namdalen på noen fagområder (regnskap, lønn og personal).

En vil fortsette å kjøpe "IT-support" gjennom Overhalla IT, men en legger opp til at behovet vil reduseres ved etablering av stillingen fagleder digitalisering. Det må fortløpende vurderes og avklares hvordan de ulike aktørene sikrer best mulig samspill og godt fungerende digitale løsninger i hele kommunen.

Større digitale satsinger i planperioden omfatter:

Helse og omsorg

Velferdsteknologi. Høylandet kommune initierte i 2017 å søke opptak og midler gjennom det nasjonale velferdsteknologi-programmet, med positivt utfall. Dette ga grunnlaget for en felles satsing på velferdsteknologi i Namdalen gjennom prosjektet VINA – Velferdsteknologi i Namdalen (der Høylandet er vertskommune). Prosjektperioden har vart over 4 år fra medio september 2017. Prosjektleder for VINA ble rekruttert og kom på plass høsten 2017 og totalt 14 kommuner deltok i denne fellessatsinga. Det er også søkt ut og mottatt skjønnsmidler til denne satsinga.

Samtlige av deltakende kommuner i fellesanskaffelsen har innført en plattform med en helhetlig løsning for alle tjenester hvor pasientvarsling (sykehjem) og trygghetsalarmer (hjemmetjeneste) varsles og følges opp med samme verktøy (vakttelefoner for ansatte). Opplæring i bruk av den nye løsningen er digitalisert og tilgjengelig i de samme vakttelefoner.

Budsjettet på pleie- og omsorg er blitt økt opp med kr. 165.000 f.o.m. 2022 for å møte merutgifter vedrørende velferdsteknologi.. Dette må justeres årlig fremover i forhold til generell prisvekst.

VINA ble avsluttet 31.12.2021. De litt større kommunene hadde kommet noe lengre enn de mindre. For 2022 er det vedtatt en videreføring med deltakelse av

8 kommuner i etterkant av VINA-samarbeidet: Høylandet, Bindal, Flatanger, Osen, Leka, Lierne, Namsskogan, Røyrvik. Samarbeidet omhandler avtaleforvaltning, anskaffelse av velferdsteknologiske løsninger/utstyr spesielt for hjemmeboende, stimulere til å søke tilskudd, engasjere lokale ressurser og fokus på forankring i ledelsen.

Helseplattformen. Det jobbes med å etablere en journal for hele helsetjenesten i Midt-Norge – Helseplattformen. Helseplattformen er et prosjekt som skal legge til rette for elektronisk samhandling mellom spesialisthelsetjenesten, kommuner og fastleger. For pasienten vil dette bety at kontakten med helsetjenesten blir enklere fordi helsearbeideren (uavhengig av om det er fastlegen, kommunehelsetjenesten eller sykehuset) til enhver tid vil ha oppdatert informasjon. En innbygger, en journal.

Det er opprettet et lokalt innføringsprosjekt i Trondheim kommune i samarbeid med Helse Midt-Norge. Alle kommunene i Trøndelag og Møre og Romsdal (85 kommuner) har opsjonsavtale knyttet til Helseplattformen, inkl. Høylandet. Utrulling for alle kommuner/sykehus er blitt forskjøvet. Pr. i dag er planen at Helseplattformen blir utrullet i Namdalen i februar 2025.

Kostnadene til eventuell innføring av Helseplattformen AS er basert på en generisk modell for estimering utviklet av en regional arbeidsgruppe for Midt-Norge. Modellen er under revisjon og neste versjon vil inkludere kostnader til fastlege, økte kostnader til opplæring og inflasjon. Dette er såkalte tjenestekostnader som faktureres fra Helseplattformen AS ved innføring. I tillegg kommer lokale innføringskostnader hvor den neste versjonen også vil inkludere økte kostnader til datamigrasjon, oppsett av nye løsninger for timeplaner, timebestilling og fakturering, innkjøp av vikarer og avslutning av nåværende løsninger. Høylandet kommune er også eierkommune i Namdal Rehab IKS og har en sterk interesse av at også Namdal Rehab IKS tar i bruk Helseplattformen. Kommunen må forvente å finansiere Namdal Rehabs anskaffelse av Helseplattformen i tråd med sin eierandel.

Forventet totalkostnad for Høylandet kommune pr november 2022, er kr. 6.696.505. Dette fordeler seg på tjenestekostnad fra Helseplattformen AS på 53%, lokale kostnader som følge av aktiviteter som kommunen gjennomfører på 36 %, forventet tillegg på lokale kostnader på 4 % og usikkerhetsavsetning på 7 %: Totalt er dette den kostnaden, kommunen med 85 % sannsynlighet vil havne innenfor. Årlige kostnader etter dette er beregnet til å ligge på kr 882.000.

Det er også påpekt en gevinstrealisering ved en eventuell innføring av Helseplattformen. Det pekes spesielt på:

- Forbedret samhandling mellom helseaktørene og med innbygger
- Økt brukervennlighet for helsepersonell og innbyggeren

Helse og omsorg har i dag løpende driftsutgifter til lisenser til journalsystemer, men det er fortsatt usikkerhet knyttet til om alle disse utgiftene erstattes av helseplattformen.

Høylandet må fatte politisk vedtak innen februar 2024 om deltakelse i Helseplattformen.

Oppvekst og kultur.

Skolen har en strategisk IKT-plan. Den vil nå revideres og bli en del av strategiplanen for hele kommunen. Planen vil være ferdig til jula 2022. Det er i løpet av de siste årene tatt en betydelig utbedring/utskifting av IKT materiale/utstyr hos elever og lærere ved Høylandet barne- og ungdomsskole. Dette koblet med utbedring av infrastrukturen på et tidligere tidspunkt, har bidratt til et betydelig løft innen IKT på skolen. Parallelt rettes det fokus på kompetansestyrking. Fra høsten 2022 er vi i mål med en til en til elevene på digital enhet. 1-4 klasse har iPad, 5 klasse har Chromebooks og

6-10 klasse har PC'er. Skolen har prøvd på leasing en periode, men er nå tilbake til å kjøpe. Vi har fortsatt noen pc'er vi har leasingavtale på som må gjennomføres.

Våren 2022 ble det gjennomført en gjennomgang av framtidige utstysrbehov, løsninger og IKT kostnader økonomiplanperioden. Eventuelle nye kostnader vil tas inn i neste revidering av økonomiplan.

Vi har etablert voksenopplæring. Der er målet at det skal bli en til en til alle deltagere. Utstyr bestilles etter hvert som flyktningen starter på undervisningen.

Teknisk enhet:

Det har gjennom innføring av Element kommet på plass elektronisk byggesøknad. Dette er noe som på sikt vil være veldig besparende. Vi ønsker også å få innført et bedre system for timeregistrering. Namsos skal fase ut sitt system, så planen om å være med på deres løsning var ikke mulig.

I tillegg til de nevnte områdene vil det være digitale satsinger/utviklinger på flere områder, inkludert administrative arbeidsprosesser. Det blir viktig at en fullt ut får tatt i bruk mulighetene med innføringen av Office 365 i hele kommunen. Kommunen har innført en felles oppstartsside i sharepoint, som både skal bidra til viktig informasjon til alle ansatte og en effektiv måte å få tilgang til systemer og lagret data.

I løpet av høsten 2022 vil også prosjektet for identitetsforvaltning sluttføres med innføring av eAdm. Det skal erstatte dagens autorisasjonsportal, og gjøre oppretting av brukere mer effektivt og sikkert.

5.2.2 Utgifter til vedlikehold av kommunale bygg

Det ble i 2020 utarbeidet en vedlikeholdsplan for kommunale bygg, som viser at vi har et stort vedlikeholdsetterslep. Vedlikeholdsplanen viser videre at vi har mange bygg i kommunen og at vi har langt flere utleieboliger pr. innbygger enn landsgjennomsnittet.

Dette gir oss grunnlag for å ferdigstille en boligpolitisk handlingsplan, og slik ha et grunnlag for å si noe om hvor mange og hvilke bygg man skal ha i kommunalt eie fremover. Det blir viktig å avklare om det er bygg som kommunen er best tjent med å selge – både mht. mulige inntekter samt å redusere vedlikeholdskostnaden både på kort og lengre sikt.

Vedlikeholdsbehovene og etterslepet på vedlikehold er store. Det refereres til vedlikeholdsplan på bygg ref PS56/21 som ble behandlet i KS 28.10.2021.

I 2020 og 2021 fikk vi bevilget kr 300.000 ekstra til bygg vedlikehold for å ta igjen noe av etterslepet. Med pandemien kom det midler til kommunene som følge av statlige tiltakspakker (korona). Gjennom denne tildelingen fikk vi kr 600.000 ekstra til vedlikehold av kommunale bygg og anlegg.

Teknisk enhet ber om en generell styrking av bygg vedlikehold/oppgradering i 2023, jfr. behov i vedlikeholdsplan.

Vurdering: Dessverre ser det ut som det også for 2023 ikke vil være rom for videreføring av de ekstra vedlikeholdsmidlene, noe vi anser som meget beklagelig.

5.2.3 Økte utgifter innen Utvikling, plan, næring og landbruk

5.2.3.1 Revisjon samfunnsplan og arealplan

Vi har startet arbeidet med revisjon av samfunnsplanen, og vi står også foran revisjon av arealplanen. Sist vi reviderte arealplanen var vi i teknisk samarbeid med Grong kommune. Arbeid med samfunnsplan, og spesielt arealplan er krevende og krever kompetanse, og man burde ha satt av noen ressurser til dette uavhengig av hvem som skal gjøre jobben. Dette har vi ikke funnet rom for men en må evt. bruke noe av midlene avsatt til omstillingsarbeid. Det vil også aktivt søkes på prosjektmidler.

5.2.3.2 Framtidsbonden Høylandet

Prosjektsatsingen på landbruk som har resultert i «Framtidsbonden på Høylandet» går fra 2021 til 2022. Arbeidet i prosjektet gjøres av landbrukskontoret med noe innleid rådgiving. Det er søkt ut videre midler tilknyttet “Framtidsbonden på Høylandet” (som er godkjent) med fokus på satsinger innen tilleggsnæringer. Dette vil måtte følges opp av landbrukskontoret i samarbeid med en næringsressurs.

5.2.3.3 Arbeid med tilflyttersatsing og bolyst

Med bakgrunn i synkende folketall de siste årene er det viktig med prioritert fokus på bolyst og tilflyttersatsing i kommunen. Det er etablert en prosjektgruppe med mandat å utarbeide en plan samt å koordinere dette arbeidet. Det er ikke funnet rom for generelle midler til denne satsinga i økonomiplanen og arbeidet må i utgangspunktet utføres av eksisterende stillingsressurser i kommunen. Det blir imidlertid viktig å aktivt søke ut prosjektmidler til dette arbeidet. En del konkrete tiltak er lagt inn i handlingsplan for 2023-2026, samt at det er utarbeidet en egen plan for dette.

5.2.4 Økte utgifter innen helse og omsorg

5.2.4.1 Helseplattformen

Viser til pkt. 5.2.1

5.2.4.2 Økte utgifter ressurskrevende tjenester.

Fra 2021 ble det meldt om flere yngre brukere med stort omsorgsbehov, og økt behov for ressurser til miljøarbeidertjenesten. Tjenesten ble styrket med denne begrunnelsen – økt antall yngre brukere med større omsorgsbehov i 2022-budsjettet. Når kostnadene med omsorgstjenesten for den enkelte bruker overstiger et innslagspunkt på kr 1.530.000, kan kommunen søke staten om støtte av 80 % av kostnadene over dette innslagspunktet. Det er flere brukere som gis et tjenestenivå som nærmere seg innslagspunktet for statstilskudd. I denne planperioden ser en at det er utfordrende å klare å videreføre dette nivået, og tjenesten må se om det er smartere måte å bruke de ressursene en har, slik at kommunen gir brukerne de omsorgstjenesten som er lovpålagt.

5.2.4.3 Reduserte egenandeler/refusjoner som er budsjettert for mye på legetjenesten og sykeheimen.

Korrigerer i denne økonomiplanen disse beløpene slik at de blir mer realistiske i forhold til de inntektene som faktisk kommer inn, jfr. erfaringstall fra 2020 og 2021. Dette utgjør en mindreinntekt på helse og omsorg på kr. 900 .000. En del av dette inntektsbortfallet forklares med at vi har en av fastlegene er under ALIS utdanning (Allmennleger i spesialisering). For lavere produktivitet, utbetales det ett årlig ALIS tilskudd på kroner 567 000,-

5.2.4.4 Kommunepsykolog.

Dette er en lovpålagt tjeneste som en pr. i dag ikke har funnet rom for i denne økonomiplanen. Det er behov for denne tjenesten i kommunen. En har fått tilbud fra Grong kommune om kjøp av 10% psykologressurs for kr. 140.000. Kommunen ser for seg å heller evt. kjøpe tjenester til dette dersom det skulle oppstå behov i enkeltsaker.

5.2.4.5 Velferdsteknologi.

VINA prosjektet avsluttes 31.12. 2022 og en plan for videre implementering av velferdsteknologiske løsninger innenfor helse og omsorg, er utarbeidet. Det er ett behov for en 20 % stillingsressurs innenfor omsorg og 10 % stillingsinstruks innenfor miljøarbeidertjenesten til dette arbeidet. Kostnadsberegnet til kr 200.000 årlig kostnad.

5.2.4.6 Stipendordning sykepleiere

Rekruttering av sykepleierkompetanse er en varslet utfordring, der vi må legge til rette for utdanningsforløp for de som er motivert for dette. Det er utarbeidet en stipendordning for utdanning av flere sykepleiere som har en helårsvirkning på 105 000, der halvårsvirkningen for 2023 er kr 50.000.

5.2.5 Økte utgifter innen Oppvekst og kultur.

5.2.5.1. Behov for møteroms- IKT utstyr i barnehagen.

For å kunne gjennomføre digitale møter, mangler barnehagen utstyr for dette. Innkjøp av TV skjerm og høyttalere. 3 lys kanoner og lerret for å ha på avdelingene Kostnad 54.000.-

Vurdering: Det er ikke funnet rom for dette i 2023.

5.2.5.2. Behov for inventar i barnehagen.

Det er behov for utskiftning av barnestoler. Kostnad kr 20.000.-

Vurdering: Det er ikke funnet midler til dette i 2023.

5.2.5.3 Felles ressurs mellom kommunen og frivillighet.

Kommunen har mottatt brev fra leder i IL Hållingen i 2021, med behov for å se på muligheten for en stillingsressurs opp mot frivillig arbeid. Dette med tanke på rekruttering, drift av bla Hållinghallen,

tilskuddsarbeid med mer. En slik ressurs ville styrket vårt arbeid med å sikre et godt kultur- og fritidstilbud her på Høylandet.

Vurdering: Det bør arbeides videre med å gå i dialog med lag og organisasjoner for å kartlegge muligheter og behov for en slik ressurs. Dette arbeidet må henge sammen med kommunens arbeid med omstilling- og utviklingsarbeidet i 2023. Det må sees på muligheter for å kunne søke ut prosjektmidler i dette arbeidet.

5.2.5.4 Behov for inventar i skolen.

Det er behov for utskiftning/renovering av møbler på personalrommet på skolen. Kostnad 90.000.-

Vurdering: Det er ikke funnet midler til dette i 2023.

5.2.5.5 Utsmykking Hållinghallen.

Det er arbeidet med å se på utsmykking av Hållinghallen. Premiesamlingen til Pål Tyldum er ferdig og står i inngangen. Det er innsamlet ulike fotografier som er tenkt brukt til utsmykking. Det ble laget ei sak til formannskapet i 2022, men midler ble ikke funnet. Kr 110.000.- for utsmykking

Vurdering: Det er ikke funnet midler til dette i 2023.

5.2.5.6. Inventar biblioteket.

Det er behov for utskiftning av publikum skranke på biblioteket. Kostnad 70.000.-

Vurdering: Det er ikke funnet midler til dette i 2023.

5.2.5.7. Inventar og instrumenter på kulturskolen.

Det er behov for ny kontorpult og skap. Kostnad 31.000.-Det er også behov for et digitalt piano med kasse. Kostnad kr 51.000.-

Vurdering: Det er ikke funnet midler til dette i 2023.

5.2.5.8 Lærling i barne-og ungdom.

Det er ønskelig med å kunne ha 1 lærling i barne-og ungdom fra høsten 2023. Viktig for å sikre at våre ungdommer får fullført utdanningen, og at vi skal kunne rekruttere arbeidskraft. Kostnad 80.000.-

Vurdering: Det er ikke funnet midler til dette i 2023.

5.2.6 Utbygging av bredbånd i Høylandet

Med bistand fra Trøndelag Fylkeskommune ble det i 2019 foretatt en kartlegging/ gjennomgang av bredbånd og mobildekningen i hele kommunen. De 2 siste årene har det blitt foretatt utbygging rundt Øievatnet, til Rosendal og Mjøsundet, samt Brøndbo Industriområde med Telenor som utbygger. Så har NTE Marked AS gjennomført bredbåndsutbygging i områdene Skarland, Okstad, Almås, Grongstad/Mørkved/Aavatsmarka, Børstad/Lilleenget samt Vassbotna.

Det jobbes videre med flg. Utbyggingsområder:

5.2.6.1 – Området Kongsmoen:

Det er søkt ut statlige midler og en avventer bekreftelse.

5.2.6.2 – Lommer i sentrum

Noen områder som Brembu, Hammar, Tyldum store mv. er ikke utbygd tidligere, da tidligere utbygging av sentrum i hovedsak omfattet tettbygde boligområder. Kommunen har pågående dialog med Fylkeskommunen om mulig finansiering og utbygging i disse områdene.

5.2.7 Lakseveg nord

I samarbeid med Trøndelag fylkeskommune er det igangsatt et forprosjekt for utbedring av Lakseveg Nord Rørvik til Gartland. De tre kommunene Høylandet, Nærøysund og Grong er blitt utfordret på en egenandel på ca. 2,5 mill. til planarbeid. Fordelingsmodell mellom de tre kommunene er ikke endelig avklart men Høylandet kommune er forespeilet at de må dekke inntil kr. 250.000 av disse plankostnadene. Det har imidlertid dratt ut i tid å få en avklaring av prosessen fremover. En sak på disse kostnaden må legges frem til politisk behandling så snart disse kostnaden er endelig avklart. Det er ikke funnet rom for å ta dette over eksisterende rammer og det må legges opp til bruk av fondsmidler for slike kostnader.

5.2.8 Mobildekning Lakseveg nord

Mast Råum; Igangsatt planer for ny mobilmast på Råum. Innplasseringsavtale med Telenor nødvendig. Denne er planlagt å kunne ferdigstilles før sommeren 2023. En sammenkopling mellom mast på Råum og Lilleenget vil fase ut de resterende utfordringer med tidligere mobilutfall (via hovedmast på Geitfjellet). Kalkyler er foreløpig noe usikker pga. signaler fra leverandør om økte kostnader (utstyr og logistikk).

Mast Råum finansieres ved egenandel på inntil kr. 587.500 hvorav 300.000 fra prosjekt 7584 «Ny velferdsteknologi», og økt låneopptak i 2021, kr. 170.000 samt momskompensasjon kr. 117.500.

Mast Småklumpan; Småklumpan har Høylandet kommunisert at dette ligger utenfor kommunens finansielle kapasitet pt. En styrket kapasitet langs med hele Lakseveien vil være en viktig sikkerhetsfaktor blant annet for næringsvirksomhet langs strekningen. Dette vil bli meldt inn som behov og kostnadsvurdert via TRFK med forventning om realistiske kalkyler før videre prosess.

Mast Småklumpan; Ikke finansiell kapasitet pt. Foreløpig kalkyle 2.710.383.

5.2.9 Mobildekning Høylandet sentrum

I løpet av 2021 og 2022 har Høylandet kommune gjort tiltak for å sikre stabil mobildekning på Høylandet. For sentrumsområdet er det i mobilmast på Lilleenget gjort tiltak for å unngå utfall av mobildekning, jf. Vinteren 2021. Bredbåndsutbygging med fiber er i 2021 og 2022 fullført både for Grongstad og Vassbotn.

Nettverksinfrastruktur for mobil- og fiber er forbedret og vil ytterligere bli forbedret ved at det planlegges ny mobilmast på Råum. Denne er planlagt å kunne ferdigstilles før sommeren 2023. En sammenkopling mellom mast på Råum og Lilleenget vil fase ut de resterende utfordringer med tidligere mobilutfall (via hovedmast på Geitfjellet).

Kommentar til fremtidig utbygging av infrastruktur fiber- og mobildekning. Fiber vil være «motorveien» og komplementeres ved mobilmaster som gir mobildekning i sektorer på inntil 4km i radius. Forbehold er landskapstopologi (fjell/daler) i sektorer ut fra mobilmastene.

Til opplysning vil f.eks. Skrøvdalen få bedre mobildekning ved at eksisterende mast på Rosåsen samt ny mast på Råum vil kunne dekke nye sektorer for å gi bedre mobilsignaler.

Pr dags dato viser foreløpige kalkyler på vedtatt utbygging et mindreforbruk på kr. 503.501,-
Antall husstander som har fått fiber/bredbånd er pr dato 372 husstander, dvs. 84% av alle husstander.

For finansiering av (5.2.9 og 5.2.10) fiber- og mobilutbygging, se i vedlagte tabell og i kolonne «Endelig Egenandel» (dette med forbehold om ytterligere prisvekst utover det som pt. er estimert).

Samlet status for nettverksinfrastruktur for innbyggere og næring samt kommunale tjenester på Høylandet vises i tabell under. Her fremgår det hvilke områder som er utbygd, hva som er på plan av nye områder og av mobilmaster. Høylandet kommunes egenandel for finansiering fremkommer i vedlagte tabell, se kolonne Endelig egenandel, samt Sak Kom 45/21.

5.2.10 Forlengelse av gang- og sykkelveg fv17 Litj Tyldum – Skarland bru

Det ble i sak KOM 24/21 vedtatt at Høylandet kommune totalt ville bidra med inntil kr. 1,2 mill. (kr. 600.000 i 2021 og kr. 600.000 i 2022) som anleggstilskudd til Trøndelag Fylkeskommunes utbygging av gang- og sykkelveg på FV 17, Litj-Tyldum til Skarland bru. Disse midlene skulle tas fra kommunens disposisjonsfond.

Det er i årets budsjett budsjettregulert bruk av disposisjonsfond med kr. 1.200.000 til dette prosjektet. Det antas imidlertid at en ikke vil få faktura fra fylkeskommunen før i 2023 og kr. 1,2 mill. er lagt inn i økonomiplanen for 2023 (bruk av disposisjonsfond).

5.2.11 Generell styrking av vegvedlikeholdsbudsjettet

Framkommelige veger er en forutsetning for at folk skal kunne bo i grendene våre. Totalt har kommunen 32,4 km kommunal veg inkl. gang-/sykkelveg.

Vi fikk tilført midler til ekstra vedlikehold i fbm statens tiltakspakke i fbm pandemien. Dette er delvis brukt til opp grusing og grøfte rensk av kommunale veger i hht prioriteringene i vegvedlikeholdsplanen. Vi sliter likevel med å ta igjen etterslepet. En økning i forhold til behovet i vegvedlikeholdsplanen er ønskelig. Det refereres til Vegplan PS 57/21 som ble behandlet 28.10.2021 for tilstand og prioriteringer på vei. Det kan samtidig nevnes at Høylandet Kommune bruker vesentlig mindre i vegvedlikehold pr km vei kontra de vi kan sammenligne oss med. Ref. tabell under.

6.1.2 Sammenlignbare tall med andre kommuner

Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal veg og gate inkl. gang- og sykkelveg:						
År	Høylandet	Grong	Overhalla	Kostra gr. 06	Landet eks Oslo	N-T
2018	123296	95216	97559	96708	140444	140092
2019	106815	100353	113971	101757	147675	149748
2020	82407	95706	119721	109356	150639	148346

Vurdering: Vi har ikke funnet rom for ekstra midler til vedlikeholdsbudsjettet i planperioden.

5.2.12 Kommunale bruer

Det ble sommeren 2019 gjennomført en hovedinspeksjon på våre kommunale bruer. Inspeksjonen ble utført av firmaet SafeControl. Inspeksjonen viser en utbedringskostnad på kr 2.965.000, i all hovedsak knyttet til Lona bru. Kostandene må innarbeides i en langsiktig plan (som en investering). Etter kontroll fra El-tilsynet må også hele anlegget på Hammer bru byttes ut. Dette gjelder inntak, måler, stolper og lyspunkt. Antatt kostnad her er kr. 60.000.

Det refereres også her til Vegplan for tilstand og prioriteringer av bruer.

Vurdering: Vi har ikke funnet rom for å avsette driftsmidler til disse tiltakene i denne planperioden.

5.2.13 Høylandet sokn – behov for økning av driftsmidler

Høylandet fellestråd har i møte 29.08.2021, sak 30/2022 behandlet økonomiplan for perioden 2023 – 2026, og de har prioritert restaurering av kirkemur ved Høylandet kirke – kostnad kr 120.000,-. I saksutredningen til Høylandet fellestråd skriver de;

Høylandet kirkelige fellestråd har hatt kontakt med Museet Midt, Interreg og Høylandet kommune om å få arrangert et kurs i tørrmuring av kistemur på Høylandet. Kurset vil da foregå på den sammenraste muren ved Høylandet kirke. Kurset ble i vår avlyst grunnet liten påmelding. Høylandet kirkelige fellestråd må derfor opprettholde ønske om å få restaurert kirkemuren ved hjelp av tilskudd fra kommunen. Muren er forsøkt satt opp av bygdafolk tidligere, men raser ut igjen ettersom dette er et fagområde som krev

Vurdering: Det er ikke funnet rom for dette i økonomiplanen.

5.2.14 Borgermelding

For å bedre kommunikasjon fra innbyggere og inn til kommunen er dette en elektronisk tilbakemeldings App. Denne er i bruk i de fleste kommunene i rundt oss. Denne vil redusere telefonhenvendelsene samt oppmøte på kommunehuset. Det er en kostnad på kr. 37.500.

Vurdering: Det er ikke funnet rom for dette i økonomiplanen.

5.2.15 Dyreutstilling på skolen

Behov for å fjerne dyreutstilling fra biblioteket. Hvis dette skal gjøres må det finnes en alternativ plassering og oppbygging på ny plass. Kostnad kr. 40.000

Vurdering: Det er ikke funnet rom for dette i økonomiplanen.

5.2.16 Hovedplan for vann og avløp

Høylandet kommune har ikke en godkjent hovedplan for vann og avløp. Planen skal gi et helhetsbilde av infrastrukturen til kloakk, overvann og drikkevann. Dette inkluderer pumpestasjoner, høydebasseng, trykkøkningsstasjoner og all styring og overvåkning som tilhører dette. Dette er en plan som skal ha kartlagt alt av infrastruktur, rørnett, kummer, strømtilførsel og svakheter med eksisterende anlegg. Denne planen skal brukes som et arbeidsverktøy når det skal tas avgjørelser i forhold til nye investeringer på områdene i fremtiden. Mye av ledningsnettet er digitalisert, men planen skal også

inneholde en tilstandsanalyse av alle kummer, sluser og rørnett som naturlig faller inn under dette punktet. I forhold til drikkevann er dette en plan som mattilsynet har etterspurt de to siste årene i forbindelse med revisjon av ros analysene i forhold til leveringssikkerhet på vann.

Vurdering: Det er i planen innarbeidet 1,0 mill. til innleie av ekstern bistand for gjennomføring av dette arbeidet. Fordeling av kostnadene på disse feltene er ca. 60% på kloakk / overvann og 40% på drikkevann. Kostnaden for dette skal dekkes opp av selvkost.

5.2.17 Oppfølging av tilsyn fra Arkivverket

Våren 2022 ble det gjennomført et tilsyn av arkivholdet i Høylandet kommune i regi av arkivverket. Tilsynet hadde hovedfokus på arkivorganisering og elektronisk arkivdanning, blant annet arkivplan, journalføring og fagsystemer. I tilsynsrapporten fikk Høylandet kommune 5 ulike pålegg;

- Oppdatere arkivplan
- Kartlegg og dokumenter aktive og avsluttede elektroniske systemer som inngår i oranets arkiv.
- Utarbeide rutiner for elektronisk behandling av arkivdokumenter
- Utarbeide en plan for å ordne og listefører bortsatte, eldre og avsluttede papirarkiver.
- Sikre bortsatte, eldre og avsluttede arkiver.

Videre ber arkivtilsynet at Høylandet kommune må lage en handlingsplan med tidsangivelse som skal beskrive hvordan vi planlegger å jobbe for å bedre avvikene. Dette vil det bli jobbet med å lukke avvikene i 2023. Evt. kostnader knytte til oppfølging av pålegg er ikke lagt inn i økonomiplanen.

5.2.18 ROS analyse

Kommunens helhetlige ROS-analyse ble utarbeidet i 2015 og det er behov for å utarbeide en ny ROS. Dette vil danne grunnlag for utarbeidelse av en ny beredskapsplan for kommunen. En skulle fått satt av noe midler til kjøp av faglig bistand til dette arbeidet, men dette har en ikke funnet rom for. En får satse på at det vil være mulig å trekke på faglig bistand gjennom Statsforvalteren og evt. Trøndelag Fylkeskommune.

Vurdering: En har ikke funnet midler for dette arbeidet i økonomiplanen. Det må derfor følges opp med interne ressurser og faglig bistand fra Statsforvalter og evt. Andre offentlige instanser.

5.2.19 Omstilling av kommuneorganisasjonen

Denne økonomiplanprosessen har på nytt vist et klart behov for konkretisering av omstillingsarbeid i kommunen - både mht. Høylandet som lokalsamfunn samt Høylandet som organisasjon. Når det gjelder utvikling og omstillingsarbeid i kommuneorganisasjonen vil det være behov for å ta en helhetlig gjennomgang av lovpålagte vs. ønskede oppgaver, organisering,

Vurdering: Det bevilges kr 100.000 til dette omstillingsprosjektet, som finansieres ved bruk av det generelle disposisjonsfondet. Kostnader utover dette tenkes søkt finansiert ved at en søker eksterne om tilskudd til arbeidet.

6. Handlingsrommet

Konsekvensjustering.

Administrasjonen har gjennomgått grunnlaget for økonomiplanen og foretatt nødvendige justeringer i forhold til politiske vedtak som er fattet i perioden siden budsjettet 2022 ble vedtatt. I høst er også budsjettene konsekvensjustert med ny lønn og stipulert prisvekst.

Da forslag til Statsbudsjett kom i oktober, hadde vi klart for oss de frie inntektene, som er avgjørende for neste års budsjett. Anslaget på de frie inntekter der viste en nominell vekst for Høylandet kommune fra 2022 til 2023 på 2,2 prosent. I samme periode er anslått landsgjennomsnittlig på frie inntekter en vekst på 3,5 %. Prisveksten for 2023 er anslått til 3%, lønnsveksten 4,2%. Med dette som utgangspunkt, ser vi at vi må stramme inn på drifta.

En av utfordringene i 2023-budsjettet, er **renteøkningen** som har vært i løpet av 2022. Den flytende renten har økt, fra januar til oktober 2022, med 2,4 % (fra 1,3% til 3,7 %), og signalene fra Norges bank er at renta skal stige ytterligere. For eksisterende lån pr 31.12.2022 vil det påløpe kr 6,3 mill. i renteutgifter i 2023. Videre er det lagt inn renteutgifter for opptak av lån medio mars 2023, til investeringer, hvorav de største er bygging av brannstasjon og nytt kloakkrenseanlegg. Rente på nye lån i 2023 utgjør omtrent kr 1,2 mill. for 2023. Dette utgjør en større økning i rentekostnadene for Høylandet. Rentekostnaden i regnskapet 2021 var kr 2,8 mill, rente kostnad i opprinnelig budsjett 2022 var kr 3,2 mill. Nå setter vi av kr 7,4 mill for rentekostnader i 2023. Dette får direkte følge for rammeområdene i drifta, det blir kr 4 mill. mindre å fordele i 2023, sammenlignet med 2022.

Det at innbyggertallet er blitt redusert betydelig for kommunen de senere årene er også krevende da det påvirker rammetilskuddet og skatteinntangen til kommunen.

Minimumsavdrag på lån beregnes ut fra inngående verdier/ verdier pr 1.1. budsjettåret. Da det ikke er tatt opp så store lån i 2022, vil minimumsavdraget ikke endre seg så mye fra 2022 til 2023. Økes med kr 200 000, til kr 6,2 mill. Ved nye investeringer i 2023, vil avdragene økes fra 2024. (Minimumsavdrag benyttes i driftsregnskapet – se avdrag på lån i bevilgningsoversikt drift, linje 14, i regnskapsskjema til sist i dokumentet her.)

Både renter og avdrag påvirker hvor mye av driftsmidlene som blir igjen til rammeområdenes tjenester. Dette har gjort det ekstra krevende for enhetene å komme med tilstrekkelige innsparingstiltak for å nå bevilgede rammer. Minimumsavdrag er basert på følgende stipulering av avskrivninger, bokførte verdier driftsmidler og lån:

	2022	2023	2024	2025	2026
Bokført verdi pr 1.1. (Avskrivbare driftsmidler)	233 087 691	234 468 109	262 169 701	259 024 921	248 539 788
Lån pr 1.1. (unntatt formidlingslån)	163 173 939	162 943 160	198 289 734	197 616 819	189 617 440
Avskrivninger i året	8 757 582	8 998 408	10 144 780	10 485 133	9 973 886
Minimumsavdrag:	6 130 779	6 200 000	7 673 000	7 999 000	7 609 000

I beregningen av rammene til de ulike enhetene er det tatt utgangspunkt i den rammen som foreligger for 2023 i gjeldende økonomiplan og deretter foretatt ulike rammekorrigeringer. Dette kan settes opp i følgende oversikt:

Beskrivelse rammekorrigerings	Sentral adm inkl lønnsvekst	Oppvekst og kultur	Helse og omsorg	Teknisk	Næring og utvikling	Kirkelig formål	Sum
Ramme 2023 - vedtatt øk plan	15 931 589	34 646 060	46 784 973	9 692 813	2 534 838	1 379 450	110 969 723
Anslag deflatorøkning - 3 %	16 409 537	35 685 442	48 188 522	9 983 597	2 610 883	1 420 834	114 298 815
Endrer budsjettering pensjon og premieavvik	903 182	1 505 867	4 921 077	861 822	249 008		8 440 956
Prosjekt 1200 flyktninger - utover det som lå i budsjett Integreringstjenesten er under ramme adm.	6 215 107		30 000	230 257			6 475 364
Avsetning lønnsoppgjør 2023 (Ansvar 1905)	2 277 867						2 277 867
Trekke ut lønnsoppgjør 2022	- 1 584 513						- 1 584 513
Bruk av disposisjonsfond - ny gang- og sykkelsti				1 200 000			1 200 000
Bruk av disposisjonsfond - egenandel omstilling	100 000						100 000
Revyfestival - profilering og annet	50 000						
Øvrig fordeling	502 213	77 450	- 176 277	301 177	- 193 147		511 416
Sum ny ramme - netto utgift	24 873 393	37 268 759	52 963 322	12 576 853	2 666 744	1 420 834	131 719 905
	19 %	28 %	40 %	10 %	2 %	1 %	100 %

Det er i budsjettet for 2023 innarbeidet en rekke **innsparinger på hvert av rammeområdene, og noen enkelte nye tiltak. Vi viser til kap. 8** for hver av rammeområdene. Det vil for 2023 være tvingende nødvendig med en helhetlig gjennomgang av hva vi evt. gjør av tjenester som ikke er lovpålagte.

Nærværprosjektet

I løpet av 2021 ble det igangsatt et Nærværprosjekt i samarbeid med Bedriftshelsetjenesten (BHT) og NAV arbeidslivssenter. Det er etablert en overordna prosjektgruppe og det er gjennomført betydelig informasjon- og forankringsarbeid blant ansatte i kommunen, og det er også opprettet partsgrupper i hver avdeling som skal arbeide med oppfølging og tiltak i forhold til arbeidsmiljø og nærvær. Det vil gjennomføres en oppfølging av fjorårets medarbeiderundersøkelse i løpet av denne høsten som også kan si noe om det arbeidet som er gjort har ført til forbedringer.

Det er utarbeidet oppfølgingsplaner i alle avdelinger. Parallelt med prosessarbeid i alle avdelinger vektlegges det systematisk oppfølging av sykmeldte, inkl. de som kan være «i fare» for å bli sykmeldt. Dette arbeidet følges opp fortløpende. Satstinga har også omfattet fokus på lederutvikling som skal gi lederne et bedre grunnlag for å ta både bedre beslutninger for hvordan de skal håndtere utfordringer i forhold til hverdagen. Nærværprosjektet er basert på medvirkning fra både ledere, tillitsvalgte, verneombud og ansatte for øvrig.

En forventer at innsparinger mht. økt nærvær/reduert sykefravær vil kunne redusere behovet for bruk av disposisjonsfondet, men det er vanskelig å konkretisere dette iht. konkrete innsparinger. Nærværarbeidet blir en viktig prioritet også i 2023 og utover hele planperioden. Det ble søkt ut OU-midler til denne satsingen in 2022 og en fikk godkjent kr. 310.000 til dette arbeidet.

7. Kommunens visjon, hovedmålsettinger for perioden

Mål for perioden 2023 – 2026:

Mål 1 - 1 300 innbyggere innen utgangen av 2026.

Mål 2 - Hållingene har god folkehelse.

Mål 3 - Kommunen er innovativ og har god ressurs- og økonomistyring.

7.1 Handlingsplan 2023-2026

I handlingsplanen er det i tillegg til driftstiltak, også innarbeidet noen av investeringstiltakene i planperioden.

Definisjoner: **Visjon** – Framtidsdrøm. **Mål** – Ønsket framtidig tilstand. **Strategi** – Hvordan nå målet? **Tiltak** – Hva skal vi gjøre?

Hovedmål	Strategi	Tiltak	2023	2024	2025	2026	Ansvarlig /Måleindikator
MÅL 1 1 300 innbyggere innen utgangen av 2026.	1.1 Gjennomføre en Omstillings- og utviklingsprosess i Høylandet kommune	1.1.1 Søke ut midler og gjennomføre omstilling- og utviklingsarbeid med fokus på -Høylandet som lokalsamfunn -Høylandet kommune som organisasjon (ref. Pkt. 3.4.1)	X	X			Kommuneledelse/ Næring og Utvikling Måleindikator: -Midler utsøkt -Omstillingsarbeid igangsatt og gjennomført
	1.2 Gjennom-føre en bolyst- og tilflytter-satsing	1.2.1 Gjennomføre bolyst- og tilflyttersatsing iht. utarbeidet plan.	X	X	X	X	Kommuneledelse/ Næring og Utvikling Måleindikator: -Tiltak/satsinger gjennomført -Profileringstiltak gjennomført
		1.2.2 Profilering/synliggjøring av «Hva Høylandet har å by på».	X	X	X	X	
	1.3 Beholde eksisterende arbeidsplasser, og øke antall nye arbeidsplasser. (Ref. Næringsplan)	1.3.1 Koordinere et næringsforum med formål å utarbeide en strategi for næringsutvikling på Høylandet	X				Kommunedirektør/ Næring og Utvikling: Måleindikator: -Strategi for nærings-satsing på Høylandet utarbeidet
1.3.3 Skape nærings-aktivitet/arbeidsplasser knytta til Kongsmoen industriområde		X	X	X	X	Næring og Utvikling/KD Måleindikator: Antall nye arbeidsplasser.	
1.3.4 Koordinerer arbeidet til Landbruksforum som sikrer fokus på utviklingsmuligheter i landbruket. Landbruksforumet gjennomfører minimum 3 møter pr. år Utarbeide en landsbruksstrategi		X X X	 X X	 X X	 X X	Næring og Utvikling/ Kommunedirektør/ Måleindikator: - Utviklingstema fulgt opp. -Antall møter avholdt -Landbruks-strategi utarbeidet	

		1.3.5 Sikre god karriere-veiledning til ungdom. Delta på yrkesmesse, besøk vgs, jobbskygging osv. Kommunen organiserer ei lokal yrkesmesse for ungdomsskoleelever	X	X	X	X	Kommunalsjef for oppvekst/Næring og Utvikling Måleindikator: -Tiltak gjennomført
		1.3.6 Aktiv deltakelse i Ungt Entreprenørskap -----	X	X	X	X	Oppvekst/Næring og Utvikling Måleindikator: -Avtale/opplegg med Ungt Entreprenørskap er etablert -Antall ungdom deltatt
	1.4 Sikre god infrastruktur.	1.4.1 Søke ut midler og tilrettelegge utbygging av bredbånd- og mobilprosjekt, inkl. Kongsmoen og «lommer» i sentrum.	X	X			Næring og Utvikling: Måleindikator: Mobildekning og bredbånd via fiber som er utbygd
		1.4.2 Ferdigstille forlengelse av gang- og sykkelbane fra Litj Tyldum til Skarland bru.	X				Kommunedirektør/ Næring og utvikling Måleindikator: Gang og sykkelbane ferdigstilt
		1.4.3 Bidra til prosjektet «Lakseveien Nord»	X	X	X	X	Kommunedirektør/ Næring og Utvikling Måleindikator: -Ferdigstille utredningsarbeid -Veistrekninger som utbedret
		1.4.4 Tilrettelegge for at kommunen har en god og framtidsetta bygningsmasse (ref. vedlikeholdsplan kommunale bygg) med prioritert fokus på: -Renseanlegg (2023-2024) -Godkjent brannstasjon (2023) -Utbedring av skolegård/uteområde (2023) -Opparbeidelse av næringsareal Brøndbo industriområde (2023-2024) -Helse og omsorgsbygg (2026-)	X	X	X	X	Kommunedirektør/T eknisk sjef: Måleindikator: -Utbedringer på ulike bygg
	1.5 Tilrettelegge for fleksible valg av tomtemuligheter og boliger.	1.5.1 Aktivt markedsføre og selge leiligheter og tomter.	X	X	X	X	Teknisk. Måleindikator: Ant boliger solgt. Antall tomter solgt.
		1.5.2 Utarbeide boligpolitisk handlingsplan	X	X			Næring og utvikling Måleindikator: Plan utarbeidet
		1.5.3 Tilrettelegge areal for framtidig boligbebyggelse	X	X	X		Næring og utvikling. Måleindikator: areal/tomter for boligbygging er planlagt/tilrettelagt.

		1.6.1 Tilrettelegge for at alle som søker barnehageplass skal få plass ved hovedopptaket.	X	X	X	X	Kommunalsjef oppvekst og kultur. Måleindikator: Totalt antall søknader, antall avslag eller delvis innvilget og årsak.
	1.6 Tilrettelegge et oppvekstmiljø som skaper livsglede, livsmestring, og læring. (Ref. Oppvekstplan)	1.6.2. Gjennomføre forebyggende plan jfr. oppvekstreformen.	X				Kommunalsjef oppvekst og kultur. Måleindikator: -Forebyggende plan er tatt i bruk -Satsinger fulgt opp.
		1.6.3 Legge til rette for økt medvirkning av barn og unge	X	X	x	x	Kommunalsjef kultur og oppvekst. Måleindikator: Ungdomsråd og elevrådene er aktive. Skolering er gjennomført. Samarbeidsarenaer er opprettet.
	1.7 Bosette og integrere flyktninger / «nye hållinger»	1.7.1 Aktiv mobilisere for bosetting og integrering av flere flyktninger/nye Hållinger.	X	X	X		Kommuneledelse Måleindikator: -antall flyktninger bosatt
MÅL 2 Hållingene har god folkehelse	2.1 Gi alle innbyggere mulighet til kreativitet, utfoldelse og mestring gjennom et rikt kulturliv	2.1.1 Tilrettelegge et godt og kreativt samarbeid mellom kommune og lag/foreninger for å sikre et bredt aktivitetstilbud.	X	X	X	X	Kommunalsjef oppvekst og kultur. Måleindikator: -Samarbeids møter mellom kommunen og lag og foreninger er gjennomført
		2.1.2 Bidra med gjennomføring av revyfestival/NM i Revy 2023	X				-NM i Revy gjennomført
		2.1.2 Bidra til at Hållinghallen blir en arena for aktivitet og sosiale møteplasser for innbyggere i alle aldre.	X	X	X	X	Kommunalsjef oppvekst og kultur. Måleindikator: -hallverter i Hållinghallen er etablert. -Aktiviteter gjennomført
		2.1.3 Utarbeide plan for uteområdet Hållinghallen/idrettsbanen i samarbeid med IL Hållingen.	X				Kommunalsjef oppvekst og Kultur/Teknisk: Måleindikator: - Plan for idrettsområdet utarbeidet -Spillemidler er søkt ut.
	2.2 Videreutvikle Høylandet som et lokalsamfunn med MOT	2.2.1. Gjennomføre MOT-opplegg i skolen og lag/foreninger.	X	X	X	X	Kommunalsjef oppvekst og kultur. Måleindikator: Høylandet er fortsatt MOT kommune. MOT skoleprogram er gjennomført.
	3.1	3.1.1 Delta aktivt i Namdal Regionråd	X				Ordfører/ Kommunedirektør

MÅL 3 Kommunen er innovativ og har god ressurs- og økonomi-styring	Sikre godt interkommunalt samarbeid.	3.1.2 Avklare behov/muligheter mht. samarbeidsområder		X	X	X	Måleindikator: Nye avtaler på plass mht. mulige samarbeidsområder	
	3.2 Ha kompetente medarbeidere med evne og vilje til nytenkning og innovasjon.	3.2.1 Kartlegge eksisterende kompetanse, og utarbeide strategisk kompetanseplan i forhold til framtidige behov. Sikre nødvendig kompetanse på tjenesteområder	X	X	X	X	Personalsjef. Måleindikator: -Plan utarbeidet -Effektiv rekruttering av kompetanse.	
	3.3 Ta i bruk digitale muligheter innenfor de kommunale tjenestene	3.3.1 Oppfølging av digitaliseringsstrategi for Høylandet kommune	X					KD/ Fagleder digitalisering. Måleindikator: -Satsinger/tiltak gjennomført.
		3.3.2 Opplæring av politikere og ansatte innen digitalisering	X	X	X	X		KD/ Fagleder digitalisering. Måleindikator: opplæring gjennomført
		3.3.3 Ta i bruk og nyttiggjøre muligheter mht. digitalisering i hele organisasjonen inkl. -Velferdsteknologi -Skole, barnehage -Administrative tjenester -Tekniske tjenester -Dialog med innbyggere	X	X	X	X		KD/ Fagleder digitalisering: Måleindikator: -Tiltak/satsinger iverksatt.
		3.3.4 Tilrettelegge for streaming av kommunestyremøter.	X					Fagleder digitalisering: Måleindikator: Tiltak iverksatt.
		3.3.5 Utarbeide godt kunnskapsgrunnlag og avklare kommunens deltakelse i Helseplattformen	X	X				Kommunedirektør Måleindikator: -Politisk vedtak mht. Helseplattformen
3.4 Ha fokus på innovasjon, nytenkning og effektive løsninger.	3.4.1 Gjennomføre en Omstilling- og utviklingsprosess i Høylandet kommune som omfatter alle enheter. -Oppvekst og Kultur -Helse og Omsorg -Administrasjon	X	X			Kommunedirektør: Måleindikator: Omstilling/ utviklingsprosess gjennomført i hele organisasjonen.		

		3.4.2 Utvikle nye modeller/løsninger for samarbeid og samskaping med frivilligheten og ulike aktører.	X	X			Næring og Utvikling/Oppvekst og Kultur: Måleindikator: Ny samarbeidsmodeller avklart og innført.
		3.5.1 Ferdigstille ny samfunnsplan	X				KD/ Utvikling Måleindikator -Samfunnsplan ferdigstilt
	3.5 Ha oppdatert overordna planverk	3.5.2 Revidere arealplan	X	X	X		KD/ Utvikling Måleindikator -Arealplan revidert
		3.5.3 Utarbeide en ny arbeidsgiverstrategi	X				KD/ Personalsjef Måleindikator: -Arbeidsgiverstrategi utarbeidet
	3.6 Sikre god økonomi-styring	3.6.1 Fortløpende budsjettoppfølging gjennom hele året. Sikre oppfølging for å nå følgende måltall (Vedtatt i KST sak 76/19): - Ha et netto positivt driftsresultat på minimum 1.75% -Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter bør ikke overstige 105% -Disposisjonsfond ekskl. det pensjonsregulerende fondet bør utgjøre minimum 4% av driftsinntekter. -Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15% av driftsinntekter.	X	X	X	X	Økonomisjef Måleindikator: - Tertialrapporteringer - Status måltall rapporteres i årsoppgjør og ved budsjettvedtak i desember. (Se til sist i kap. 7 i budsjettet)
	3.7 Ha god beredskap for ulykker og kriser	3.7.1 Styrke beredskapen gjennom årlige beredskapsøvelser	X	X	X	X	KD: Måleindikator: beredskapsøvelse gjennomført -ny ROS utarbeidet
		3.7.2 Utarbeide ny ROS-analyse for Høylandet kommune	X	X			
	3.8 Ha et nærvær på 95%	3.8.1 Sikre systematisk oppfølging mht. nærvearsarbeid jfr. Nærvearsprosjekt	X	X	X	X	Personalsjef/KD Måleindikator: % nærvær (% sykefravær) -Tiltak iverksatt

*Kommunedirektør forkortet til KD

7.2 Oversikt over prioriterte investeringstiltak i planperioden

Prosj.	Investeringsprosjekter	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2 023	2 024	2 025	2 026
7518	Oppføring av flerbrukshall	530 000	200 000		
7575	Ny brannstasjon	13 440 000			
7579	Nytt kloakkrenseanlegg i sentrum	16 540 000	7 000 000		
7624	Framtidens helse- og omsorgsbygg				50 000 000
7625	Uteområde Høylandet barne- og ungdomsskole	3 000 000			
7639	Oppgradering av kjøkken ved Høylandet sykeheim	200 000			
7640	Kjøp av bilhenger med tipp	120 000			
7641	Kjøp og opparbeidelse av Brøndbo Industriområde	3 000 000			
7642	Innløsning av festeavtale - Vargeia boligområde	4 900 000			
Sum investeringer i varige driftsmidler /finansieringsbehov		41 730 000	7 200 000	-	50 000 000
	Momskomp	-3 352 000	0	0	-10 000 000
	Bruk av ubundne inv fond	-120 000			
	Låneopptak	-38 282 000	-7 200 000	0	-40 000 000
Sum finansiering		-41 754 000	-7 200 000	0	-50 000 000

Når det gjelder prosjekt «Framtidens helse- og omsorgsbygg» er dette et svært ønsket prosjekt som det er stort behov for å få igangsatt. Men for å få gjennomført dette må det i økonomiplanperioden arbeides med å få et større handlingsrom i driftsbudsjettet. (Økte renter og minimumsavdrag belastes i drift.) Viser for øvrig til omtale i pkt. 5,1.

7.3 Oversikt over nye driftstiltak og innsparingstiltak i planperioden

Viser til omtale for de enkelte rammeområdene i pkt. 5,2

7.4 Finansielle måltall

Høylandet kommunestyre vedtok i sak 76/19 av 17.12.2019 at følgende måltall skulle innarbeides i budsjett og økonomiplan. De konkrete måltallene gjelder i et tidsperspektiv innenfor økonomiplanperioden dvs. 4 år:

- ✓ Netto driftsresultat, minimum 1,75 % av driftsinntektene
- ✓ Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene, bør ikke overstige 105 %.
- ✓ Disposisjonsfond ekskl. det pensjonsregulerende fondet bør utgjøre minimum 4 % av driftsinntektene.
- ✓ Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15%

Måltall nettodriftsresultat:

En av strategiene i handlingsplan for 2023 – 2023, pkt. 3.6 - er at å ha et netto driftsresultat som utgjør minimum 1,75 % av brutto driftsinntekt. Dette vil en ikke greie å oppnå i planperioden, og det budsjetteres med et negativt netto driftsresultat i hele planperioden.

Høylandet er i den stillingen at de fleste av våre kommunale bygg har et stort vedlikeholds- og ombyggingsbehov, noe som er beskrevet også tidligere i kap. 5. Alle disse investeringene påvirker netto driftsresultatet fordi en får økninger i renter og avdrag og andre driftsutgifter.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i netto driftsresultat i planperioden.

Utvikling i netto driftsresultat i perioden 2023-2026:

	2 023	2 024	2 025	2 026
Driftsinntekter	172 235 078	172 124 078	170 968 078	170 968 078
Driftsutgifter	- 171 965 079	- 166 952 681	- 167 052 651	- 166 916 651
Brutto driftsresultat	269 999	5 171 397	3 915 427	4 051 427
Netto finansutgifter	- 12 348 393	- 13 991 994	- 14 419 286	- 14 029 286
Motpost avskrivninger	8 209 526	8 209 526	8 209 526	8 209 526
Netto driftsresultat	- 3 868 868	- 611 071	- 2 294 333	- 1 768 333
Netto driftsresultet i % av driftsinntektene	-2,25 %	-0,36 %	-1,34 %	-1,03 %
Burde vært 1,75%: dvs for lavt netto driftsresultat:	6 882 982	3 623 242	5 286 274	4 760 274

Dette viser at kommunen må jobbe svært fokusert med å effektivisere driften de neste årene for å kunne klare å oppfylle målet om netto driftsresultat som utgjør minimum 1,75 % av driftsinntektene. I 2023 budsjetteres det med et negativt netto driftsresultat, dvs. ca. kr. 6,8 mill. dårligere enn det det burde ha vært ifølge måltallet.

Måltall lånegjeld

Måltallet som omhandler at netto lånegjeld i % av driftsinntektene ikke bør overstige 105% vil også bli vanskelig å oppnå i økonomiplanperioden. Årsaken til at blir liggende over måltallet i skyldes store låneopptak i 2019 og 2020, samt de planlagte investeringene i denne økonomiplanperioden. Måltallet øker til 136% i 2026 pga. låneopptak i forbindelse med investeringer framover. (Helsebygg innlagt med lån kr 50 mill. i 2026).

Tabellen under viser hvordan gjelda vil utvikle seg i økonomiplanperioden med de planlagte investeringene som nå foreligger (i gjeldsoversikten er det trukket ut lånet på 12,0 mill. som er forskudd på spillemidler Hållinghallen, samt Startlånene som blir nedbetalt av de som har fått disse videre utbetalt fra kommunen). (Alle tall til kroneverdi 2023)

For ytterligere informasjon om lån – se økonomiske finans-/tertialrapporteringer gjennom året. (Behandles i kommunestyret.)

	2 023	2 024	2 025	2 026
Driftsinntekter	172 235 078	172 124 078	170 968 078	170 968 078
Lånegjeld 31.12. (belaster driftsregnskaper)	198 289 734	197 616 819	189 617 440	232 008 104
Nto lån i % av driftsinntekter	115,13 %	114,81 %	110,91 %	135,70 %
Lån i investeringsregnskapet:				
Startlån	6 000 000	5 750 000	6 500 000	6 250 000
Forskudd spillemidler*	12 000 000	6 000 000		

* Antatt en utbetaling av spillemidler her

Måltall disposisjonsfond

Måltallet som gjelder at disposisjonsfondet ekskl. det pensjonsregulerende fondet skal utgjøre minimum 4% av driftsinntektene vil heller ikke bli oppnådd (Ved utgangen av 2023 er øvrige disposisjonsfond brukt opp.). Oversikten nedenfor viser hvordan disposisjonsfondet vil utvikle seg i økonomiplanperioden:

Disposisjonsfond i økonomiplanperioden 2023-2026

Måltall: dispfond eks pensjonsregulerende fond, bør utgjøre minimum 4 % av driftsinntektene.

	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Pensjonsregulerende fond (en andel av dispfondet) antatt pr. 1.1.	13 423 741	13 423 741	12 769 730	12 127 527	9 802 062
Øvrig disposisjonsfond/ innteksregulerende fond antatt pr 1.1.	6 174 104	2 645 989	-	-	-
Bruk av dispfond - pr år	- 3 528 115	- 3 300 000	- 642 203	- 2 325 465	- 1 799 465
Avsatt til disposisjonsfond - pr år					
Sum stipulert disposisjonsfond 31.12.	16 069 730	12 769 730	12 127 527	9 802 062	8 002 597

Driftsinntekter		172 235 078	172 124 078	170 968 078	170 968 078
-----------------	--	-------------	-------------	-------------	-------------

pensjonsregulerende fond, i % av driftsinntekter		-0,38 %	-0,37 %	-1,36 %	-1,05 %
---	--	----------------	----------------	----------------	----------------

Som oversikten viser, vil den «øvrige delen» av disposisjonsfondet (vi har også kalt dette det «innteksregulerende fondet») tømmes i løpet av 2023, og vi begynner da å bruke av den delen av disposisjonsfondet som er det pensjonsregulerende fondet. Måltallet «disposisjonsfond eksklusive pensjonsregulerende fond, i prosent av driftsinntektene» blir derfor et tall med negativt fortegn fra 2023. Slik det nå ser ut vil kommunens totale disposisjonsfond bli betydelig redusert i løpet av økonomiplanperioden. Dette er svært uheldig, og kommunen må ha et mål om å redusere bruken av/avsette til disposisjonsfond i 2023 og resten av økonomiplanperioden.

Måltall arbeidskapital

Denne finner vi ikke hensiktsmessig å si noe om i budsjett. (Arbeidskapital = Omløpsmidler – kortsiktig gjeld.)

Gjennomgangen av de finansielle måltallene viser at det er et stort behov for videre omstilling i kommunen.

Målsettingen med omstillings- og utviklingsprosesser må være å konkretisere grep/tiltak som fører til en redusert bruk av disposisjonsfond i forhold til det som kommer fram i tabellen ovenfor.

8 Premisser for driften av de ulike enhetene i 2023

8.1 Sentraladministrasjon (Rammeområdet 1)

Driften i 2023 beskrives på følgende måte på de ulike ansvarsområdene:

110* Politisk organisering

Dette programområdet er økt med kr 100.000, som har sammenheng med at i 2023 skal det gjennomføres et kommune- og fylkestingsvalg.

12* Kommunedirektørens stab inkl. fellesutgifter

Staben er redusert med en 100 % stilling med virkning fra februar 2023.

GDPR

En ansatt i servicekontoret har innehatt ombudsrollen som personvernombud fra og med 1. mai 2019. Rollen inngår som en del av hennes faste stilling og vil gjennomsnittlig utgjøre ca. 5 % av full stilling.

IKT

Det ble i 2021 blitt opprettet en 100 % stilling som fagleder digitalisering. Det jobbes utfra at vi skal ha på plass en IT-strategi i første kvartal 2023

Kommunen har i mange år kjøpt IKT-ressurs tilsvarende i overkant av en 60 % stilling gjennom Overhalla IT. Det budsjetteres utfra at bruken av Overhalla IT reduseres nå når en har på plass IT-kompetanse i rådmanns stab.

Det er utarbeidet en plan for utskifting av utstyr som imidlertid bør rulleres. Det er den enkelte avdeling/enhet som selv må sørge for at det er avsatt ressurser til utskifting av maskiner. I tillegg har vi en mindre felles pott til innkjøp felles utstyr (serverrom).

Høylandet kommune er medeier av Indre Namdal IKS, og vi er med på å dele på kostnader med anskaffelse av felles programvare, lisenser og serviceavtaler og drift av servere og ledelse og ansatte for øvrig. Representantskapet har vedtatt følgende hovedmål for 2023:

- Norkart Arealplaner
- OCR digital lese og skrivestøtte
- Overvåkning nettverk
 - VFB – integrasjon redusert foreldrebetaling

Lønn og regnskap

I 2020 ble det inngått et administrativt vertskommunesamarbeid med hjemmel i kommunelovens § 20-2 med Namsos kommune som vertskommune og Høylandet kommune som samarbeidskommune om leveranse av lønnstjenester, regnskap og innfordringstjenester. Leveransen omfatter også programvare på økonomiområdet, Visma ressursstyring og KomTek. Dette er en videreføring av avtalen som kommunen hadde med Midtre Namdal Samkommune fra 2014. Namsos kommune har økt leveransen tilsvarende deflatoren som ble innarbeidet i statsbudsjettet for 2023, dvs. 3,7 %.

Visma og lagring i skyen- er en investering som gjøres i samarbeidet/av Namsos kommune. Vi

har fått en stipulert engangskostnad for Høylandet på kr 130 000, som er innarbeidet i driftsbudsjett 2023.

Hærv

Høylandet kommune har i en årrekke gitt ut bladet «Hærv» - et informasjonsblad for innbyggerne i kommunen. I budsjettet for 2020 ble det lagt inn innsparinger mht. Hærv og overgang til flere digitale utgivelser. Kommunen fikk innspill fra en del innbyggere om at det er ønskelig med papirversjon av Hærv. Det har de siste årene blitt gitt ut månedlige papirutgivelser av Hærv, og dette vil en fortsette med i 2023.

Norsk Revyfestival og profilering av kommunen

Det er som i 2022 avsatt et lite beløp - kr 38.625 til profilering, omdømmebygging i budsjettet for 2023. I tillegg er det innarbeidet kr 50.000 med tanke på at det sommeren 2023 skal arrangeres NM i revy her på Høylandet. Av erfaring vet en at det blir spørsmål om bl.a. litt ekstra beplantning, reklame osv. i forbindelse med dette arrangementet.

Bruken av Næringsfond

Høylandet kommune har fortsatt ca. kr 1 mill. kroner som stående på det bundne næringsfondet, og vil også i 2022-budsjettet ha innarbeidet at det kan innvilges tilskudd fra næringsfondet til prosjekt som kommer inn under retningslinjene for bruken av fondet.

Driftstilskudd

Tilskuddene til Norsk Revyfaglig senter og Norsk Revyfestival er videreført som for 2022, men i sin helhet finansiert ved bruk av ordinære driftsmidler.

Integreringstjenesten

På grunn av redusert antall bosatte flyktninger de siste årene ble stillingsressursen på området tatt ut av budsjettet for 2022. Som følge av krigen i Ukraina, og at Høylandet vedtok at de kunne bosette 40 flyktninger, har en i løpet av året 2022 styrket bemanningen ved kontoret med både flyktningkonsulent og programrådgiver. Denne bemanningen er videreført i 2023-budsjettet. Høylandet har tilbyr voksenopplæring i norsk i egen regi, og det er innarbeidet integreringsstønad til våre nye Hållinger.

Når det gjelder voksenopplæring vises det til kap. 8.2 – ansvar 2152 Voksenopplæring.

14* Diverse fellesutgifter

Utgifter til person- og ansvarsforsikringer er økt som følge av økte priser hos KLP-forsikring, mens utgifter med premieavvik og tilbakeført overskudd fra KLP ble overført til rammeområde 9 fra og med budsjettåret 2022.

15* Opplæring

Kompetanseplan er ikke revidert, men gjeldende plan omfatter kompetansetiltak innen oppvekst, helse og omsorg, utvikling, sentraladministrasjonen samt kompetansetiltak for hele kommuneorganisasjonen. Det er i budsjettet for 2022 avsatt kr 52.700 til kompetansetiltak, og er innenfor det nivået vi faktisk har brukt de senere årene.

16* Diverse utvalg

Viderefører budsjetttrammer som for 2022.

18* Tilfeldige utgifter

Viderefører budsjetttrammer som for 2022.

19* Tilleggsbevilgningsposter

Det er innarbeidet følgende reservebevilgninger:

Kr 2.277.000 til kommunestyrets fordeling av årslønnsvekst

Innsparingstiltak

Innsparinger og nye tiltak	Ansv	Omstillingen får konsekvens for årene:			
		B-2023	B-2024	B - 2025	B-2026
Rammeområdet 1: Sentral adm	Ansv				
Norges Vel Medalje	1403	24 000	24 000	24 000	24 000
Effektivisere utgivelse av Hæva	1208 og 1202	31 000	31 000	31 000	31 000
Digitale tjenester: Innbyggerkontakt	1200	34 100	34 100	34 100	34 100
Boligsosialt arbeide (bostøtte) - Ansv 1250 10% dobbelbudsjetter i konsekvensjustering	1250	73 000	73 000	73 000	73 000
Profilering Revyfestival	1221	50 000			
Omstilling adm	1200	60 000			
Prog/dataavtaler/abb - sies opp	1201	30 000	30 000	30 000	30 000
Omstilling - generell innsparing fra 2024 - og framover			225 000	225 000	225 000
Sum innsparing og nye tiltak sentral adm		202 100	417 100	417 100	417 100

Totalt sett har enheten framlagt innsparinger på til sammen kr. 202 100 i 2023, da ligger det inne et nytt tiltak på profilering Revyfestival med kr 50 000.

Det legges videre opp til en reduksjon av stillingsressurser fra februar 2023 - en 100% konsulentstilling ved sentraladministrasjonen, da vedkommende som innehar stillingen går av med pensjon. Det er ikke funnet rom for å videreføre denne stillingen.

I tillegg til disse konkrete grepene er det lagt inn en generell innsparing på kr. 225.000 i 2024 og 2025 og i 2026. Dette må konkretiseres videre. Det tas sikte på å gjennomføre et omstillingsarbeid i 2023 slik at utgiftene på sikt vil bli redusert. I økonomiplanperioden er det ansett som realistisk at utgiftene reduseres ytterligere som følge av denne omstillingen. På grunn av reduserte rammer må enheten gå igjennom alle sine arbeidsoppgaver og vurdere hva som må prioriteres innenfor de reduserte rammene og vurdere om det er områder der arbeidsprosesser kan forenkles.

Virksomhetsplan Sentraladministrasjon 2023:

- Ferdigstille arbeidelse av ny samfunnsplan.

- Koordinere og gjennomføre en omstilling- og utviklingsprosess i hele organisasjonen, inkl. sentraladministrasjonen.
- Koordinere gjennomføring av prosjektsatsing «Bolyst og tilflytting Høylandet»
- Ferdigstille ny Arbeidsgiverstrategi.
- Koordinere gjennomføring av digitaliseringsstrategi for Høylandet kommune
- Igangsette streaming av politiske møter
- Personvernombudsordning fulgt opp i organisasjonen.
- Følge opp at kvalitetssystem Compilo brukes i hele organisasjonen.

8.2 Oppvekst og kultur - ved Kommunalsjef for enheten

En kort presentasjon/gjennomgang av de ulike ansvarsområdene innen oppvekst og kultur:

Ansvarsområde 2100- Oppvekst og undervisningskontor.

Innbefatter lønns- og driftsutgifter for 60 % kommunalsjef oppvekst og kultur.

Ansvarsområde 2152 Voksenopplæring.

Innbefatter norskopplæring i introprogram. Utgifter lærere, leie av lokaler

Ansvarsområde 2125 Barnevernets administrative kostnader.

Innbefatter kjøp av tjeneste fra Grong kommune. Budsjettet er økt fra 2022 ut fra fordelingsnøkkel som er utregnet fra 10 % fordelt likt og 90 % etter medgått tid i 2022.

Ansvarsområde 2126 Barneverntiltak i familien

Innebærer kjøp av tjeneste fra Grong kommune. Budsjettet er redusert i 2023, ut fra budsjettforslag fra Indre Namdal barnevern, og erfaringstall fra tidligere år.

Ansvarsområde 2127 Barn i fosterheim

Innebærer kjøp av tjeneste fra Grong kommune. Budsjettet er redusert i 2023 ut fra budsjettforslag fra Indre Namdal barnevern.

Ansvarsområde 2160 Kulturadministrasjon

Innbefatter lønns- og driftsutgifter for 40 % kommunalsjef og 40 % kulturkonsulent.

Ansvarsområde 2172. Idrett.

Tilskudd til IL Hållingen kunstgressbane: dekking av renter og avdrag på lån som utgjør kr 185.000 og siste avdrag betales i 2023. Tilskudd til Høylandet tråkk til innkjøp av ny tråkkemaskin utgjør kr 36.000.-. Siste året for utbetaling av tilskudd er 2025. De resterende midlene fordeles etter søknader fra lag og foreninger

Ansvarsområde 2191. Samfunnshus/Grendehus.

Midlene fordeles etter søknader fra lag og foreninger.

Ansvarsområde 2181. Ungdommens kulturmønstring.

Foreslås å ikke gjennomføre UKM i 2023. Det må arbeides med å se på andre lokale tiltak eller alternativ deltakelse, for så å kunne delta i 2024 hvis målet om økt engasjement er nådd. _

Ansvarsområde 2200 Grunnskole.

Tilstandsrapport skole 2021/22 ble behandlet i kommunestyret i november 2022. Elevtallet ved Høylandet barne- og ungdomsskole er for inneværende skoleår 147 elever (pr. 27/10). Ut fra

kjente fødselstall vil vi få en videre nedgang i elevtallet de nærmeste årene. Neste skoleår (2023/24) vil elevtallet i grunnskolen sannsynligvis være under 140 elever. Det vil selvsagt avhenge litt av mottak av ukrainske barn og eventuell annen tilflytting til Høylandet. Nedgang i elevtall skulle tilsi tilsvarende reduksjon i behov for ressurser, men akkurat nå har skolen mange elever med behov for tett oppfølging av voksne. En ressursramme som gir muligheter for et godt tilpassa undervisningstilbud, bør fortsatt være en klar målsetting for grunnskolen i Høylandet kommune.

Forrige skoleår ble det gjennomført en ståstedsanalyse i personalet på skolen. Dette danner et godt resultat for å si noe om videre satsingsområder. Høsten 2022 har Høylandet barne- og ungdomsskole deltatt på Inkluderingsanalyse i regi av Statped og PPT. Dette henger sammen med kompetanseløftet som skal gjennomføres innenfor spesialundervisning. Inkluderingsanalysen gir oss et ståsted på hvor skolen og de ansatte bør utvikle seg innenfor områdene inkludering og spesialundervisning. Dette henger også sammen med prosjektet «Bedre tidlig samhandling» som Høylandet kommune er i gang med. Her er målet å få på plass en bedre oversikt og økt kompetanse om hva en skal gjøre når en opplever bekymring for et barn. Prosjektet skal munne ut i en digital modell for bedre tidlig innsats. Kompetanseløftet og BTS henger derfor nøye sammen med hverandre.

Kompetansekravet til ansatte i skolen er fortsatt opprettholdt. Det er krav om at alle som skal undervise norsk, engelsk og matematikk har minimum 30 stp. på barnetrinnet og 60 stp. på ungdomstrinnet. For å kunne følge lovens krav må alle lærere som har undervisning i disse fagene få tilbud om videreutdanning. Den statlige støtteordningen Kompetanse for kvalitet (KFK) setter kommunene i stand til å få denne nødvendige kompetansehevingen. Skolen har imidlertid behov for kompetanse også innenfor andre fag. Høsten 2022 har skolen en lærer med på ordningen. Behovet for økt kompetanse i personalgruppa er akkurat nå større enn på lenge. Det er knapphet på lærere som har kompetanse for å undervise på ungdomstrinnet. For å kunne ha lærere med nok kompetanse er det viktig at vi får med to lærere på KFK-ordningen høsten 2023. Dette vil kreve at skolen må løse dette uten innleie av vikar for de som har redusert 37,5% av sine stillinger for å delta i denne ordningen.

Høylandet kommune arbeider med å få på plass en strategisk IKT-plan. Høylandet barne- og ungdomsskole vil i den forbindelse revidere skolens IKT-plan med utgangspunkt i denne og kompetansemål i læreplanene. I dette skoleåret har vi klart å nå målet om at alle elevene på Høylandet har hver sin digitale enhet som de bruker på skolen. Dette har medført en god del mindre utfordringer med bruk av digitale verktøy. Høylandet kommune har gjennom flere år investert i utstyr for å kunne drive grunnleggende opplæring i digitale ferdigheter. Elev-PCer eller I-pader er regnet å ha en holdbarhet i 4-5 år. Vi ønsker å komme inn i en ordning hvor vi investerer i nye PC-er/I-pader til 1. og 5. klasse hvert år. Noe av maskinparken er i dag leaset. Vi ønsker å gå bort fra leasingavtaler, og heller prioritere kjøp. Men dette betyr at vi i noen år vil ha et noe større investeringsbehov i IT-parken for elever og ansatte.

Ansvarsområde 2202 Skolefritidsordning.

Påmeldinga til skolefritidsordninga varierer fra skoleår til skoleår. Opplæringsloven §13-7 sier at kommunen skal ha et SFO tilbud før og etter skolestart. Det er ikke noe lovkrav om å ha SFO tilbud i skolens ferier, men det er et viktig tilbud for de som har behov. I årets budsjett foreslås det å stenge SFO 3 uker i skolens sommerferie. Sommeren 2022 var oppmøtet på SFO i ukene 25 til 32 på mellom 6 og 0 barn (påmeldingen var en god del høyere enn faktisk oppmøte

Ansvarsområde 2290. Skoleskyss

Innbefatter skyssutgifter til grunnskoleelever. Det er fylkeskommunen som har ansvar for organisering av skoleskyssen, og dette ansvarsområdet dekker kommunens egenandel. I tillegg dekker dette kommunal skoleskyss til elever som har rett på kommunal skoleskyss etter retningslinjer for kommunal skoleskyss KS sak 20/18.

Denne posten er redusert noe ut fra nedgang i elevtall, og at gangs-/sykkelvegen fra Hjorten til LitjTyldum står ferdig høst 2023

Ansvarsområde 2294 Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Budsjettet er lagt med de grunnlag som er framlagt fra PPT Indre Namdal. Ansvaret er økt litt.

Ansvarsområde 2300 Ungdomsarbeid.

Innbefatter lønns- og driftsutgifter til 40 % stilling til ungdomsarbeider.

Ansvarsområde 2310 MOT

Innbefatter lønnsutgifter til MOT-coacher og MOT koordinator, og kontingent for medlemskap i MOT. Det har vært ønske om å øke ressurser til frikjøp av MOT-coach, men det er det ikke funnet rom for. Det arbeides godt med skoleprogrammet, og det rekrutteres og skoleres nye ungdommer med MOT (UMM) hvert år. Ansvaret er redusert ut fra forslag om at vi ikke deltar i programmet MOT kommunen som samfunnsbygger

Ansvarsområde 2400 Kulturskolen.

Kulturskolen har pr 15.10.2023 57 elevplasser med 3 elever på venteliste. Tilbudet i visuell kunst ble ikke satt i gang dette skoleåret pga liten påmelding. Vi har hatt en økning i elevtallet på både sang og piano og særlig korpsinstrumenter. Det er nå 15 elever på korpsinstrumenter og det er satt igang både skolekorps og aspirantkorps som refunderes av Høylandet skolekorps. Det selges også dirigenttjenester til kor og korps i Grong og Snåsa, noe som er nødvendig for å kunne fylle stillingene til de som er ansatt i kulturskolen. Det kjøpes tjenester til fløyteundervisning på viderekomet nivå fra Namsos kulturskole. Nytt tilbud i høst er barnekor i kulturskolen.

For å få plass til flere elever med de ressursene vi har til rådighet er det satt i gang individuell undervisning i små grupper. Av ordinær gruppeundervisning har vi fortsatt musikkoro og det nye tilbudet barnekor.

Det er svært stram økonomi i kulturskolen etter nedskjæringer i fjor, men også på grunn av høy kompetanse hos ansatte. Denne kompetansen er det viktig å nytte, og tilbud innen sang, band, piano og korpsinstrumenter bør derfor prioriteres fremfor å sette i gang nye tilbud innen andre kunstfagdisipliner. Dette er også opplæring som dekker et viktig behov i bygdas kulturliv. For å øke kvaliteten på opplæringen ytterligere er det ønske om å øke kjøp og salg av tjenester med Grong kulturskole, da de har en dyktig treblåslærer og vi har tilsvarende messinglærer.

Ansvarsområde 2610 og 2612 Barnehage

Vi har hatt en betydelig nedgang i barnetallet siden 2012. I 2012 var det 84 barn i barnehagen på 6 avdelinger. Fra januar 2023 vil det være 49 barn i barnehagen på 4 avdelinger. 22 barn under 3 år og 27 barn over 3 år. Vi har 7 flerspråklige barn i barnehagen dette barnehageåret. Det ser ut til at barnetallet for 2022 blir på 7 fødte barn. Det er 9 skolestartere fra høsten 2023. Etter hovedopptaket pr 15. mars 2022 er det kommet inn 5 nye søknader på bhgplasser og 2 som ønsket økning av plass og 1 som ønsket reduksjon av plass.

Målet om full barnehagedekning, og retten til barnehageplass er nådd på Høylandet de siste årene. Gjennom fleksible løsninger har vi klart å gi tilbud til alle barn som har søkt barnehageplass, også etter hovedopptaket. Barnehageplass er et viktig tiltak for å kunne få flere nye familier til å bosette seg på Høylandet.

Tidlig innsats har vært og er et viktig satsingsområde. Oppvekstreformen (også kalt barnevernsreformen) som tredde i kraft fra 01.01.2022 gir større ansvar til kommunen på barnevernsområdet, og styrke kommunens forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele

oppvekstsektoren. Formålet er at barn og unge som trenger det, skal få riktig hjelp til riktig tid. For de minste barna er det viktig at vi har ansatte med god kompetanse.

Det er gjennomført kartlegginga av ansattes kompetanse og hva vi trenger for å kunne bli bedre på forebygging. Gjennom kompetanseløftet og innføring av BTS vil det løfte opp kompetansen i personalgruppen.

Pedagog og bemanningsnorm i barnehagen er regulert i barnehageloven med forskrifter, vi har oppfylt den. Det skal være 1 pedagog på 7 barn under 3 år og 1 pedagog på 14 barn over 3 år. I bemanningsnorm skal det være minst 1 ansatt pr. 3 barn under 3 år og 1 ansatt pr. 6 barn over 3 år.

Uteområdet i barnehagen er oppgradert og utvidet betraktelig, og legger til rette for mye allsidig lek og aktivitet. Det er blitt ett flott område som vil glede barn i mange år. Skistuområdet brukes til turområde.

Ansvarsområde 2700 Bibliotek.

Innbefatter lønns- og driftsutgifter til 50 % biblioteksjef og 25 % bibliotekassistent.

Organiseringa av bibliotekjeneste som et kombinasjonsbibliotek gir en effektiv ressursutnyttelse. Utlånet er stabilt. Biblioteket er en populær møteplass både for barn og voksne i bygda.

Innsparingstiltak oppvekst og kultur:

Oppvekst og kultur er utfordret til å finne innsparingstiltak på til sammen kr. 1.350.000.- Utfordringer med mange av tiltakene er at en ikke får helårsvirkning i 2023, da de største tiltakene ikke kan iverksettes før nytt barnehage-skoleår høsten 2023

Ulike tiltak er vurdert, og det er tatt hensyn til oppfyllelse av de ulike lovkravene bla bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagen og norm for lærertetthet i skole. Følgende innsparingstiltak er innarbeidet i økonomiplanen:

Innsparinger og nye tiltak	Ansvar	Omstillingen får konsekvens for årene:			
		B-2023	B-2024	B - 2025	B-2026
Rammeområdet 2: Oppvekst og kultur					
Skole: Ikke fullt innleie av vikar i sykefravær våren 23, samarbeid i enkelte fag i 1 og 2 klasse fra høst 2023.	2200	450 000	450 000	450 000	450 000
Bhage: Organiser av bhg avdelingene og reduser innleie av vikarer ved sykefravær	2610	200 000	200 000	200 000	200 000
Avvikle MOT -kommunen som samfunnsbygger	2310	30 000	30 000	30 000	30 000
Ikke vikar for ungd.arb i foreldre.perm	2300	50 000		-	-
Kommunal skoleskyss	2290	200 000	200 000	200 000	200 000
Barnevern tj -tiltak i familien	2126	100 000	100 000	100 000	100 000
30% Dekom koordinator	2100	210 000	210 000	210 000	210 000
Øke SFO satser med 10%	2202	25 000	25 000	25 000	25 000
Øke kulturskole satser 10 %	2400	15 000	15 000	15 000	15 000
Kulturskolen: Salg av tjenester til andre kommuner/private aktører	2400	70 000	70 000	70 000	70 000
Omstilling - generell innsparing fra 2024 - og framover			1 000 000	1 000 000	1 000 000
Sum innsparinger og nye tiltak oppvekst og kultur		1 350 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000

Ansvar 2200: Grunnskole reduksjon kr.450.000.-

Reduksjon utgifter til skolen på grunn av bl.a. redusert elevtall fra høsten 2023. Skolen vil redusere stillinger og driftsposter med til sammen kr. 450.000 . ikke tilsatt fullt ut lærere i sykefravær, samarbeid i enkelte fag i 1. og 2.trinn fra høst 2023. Dette vil kreve god timeplanlegging.

Ansvar 2202: SFO. Øke SFO satsene med 10 % ,økte inntekter kr 25.000.- SFO satsene på Høylandet er rimelig sammenlignet med nabokommuner. Det er tre statlige kompensasjonsordninger for foresatte med behov for SFO.

Ansvar 2610:Barnehage reduksjon 200.000.- Reduksjon utgifter til barnehagen er på grunn av redusert barn i bhg. Hovedopptaket i mars vil vise etterspørselen etter barnehage plasser høst 2023,og hvilke tiltak som er mulig å gjennomføre. Tiltak er organisering av avdelinger og redusert innleie av vikarer i sykefravær.

Ansvar 2290: Skoleskyss reduksjon kr. 200.000.

Reduserte utgifter til skoleskyss på grunn av at det er forventet en nedgang i elevtall, og at ny gang -og sykkelvei er ferdig til høsten 2023..

Ansvar 2310. MOT reduksjon kr 30.00.- avvikle programmet MOT som samfunnsbygger

Ansvar 2400. Kulturskolen . Øke salg av tjenester til andre kommuner/private kr 70.000.-

Øke kulturskolesatsene med 10 % ,økt inntekter kr 15.000.- Sammenlignet med nabokommunene har vi lavere satser i kulturskolen.

Ansvar 2126 . Barnevern tiltak i familien. Reduksjon kr 100.000.- ut fra erfaringstall de to siste årene.

Ansvar 2100. Oppvekst og undervisningskontor. Økte inntekter kr 210.000.- Kommunalsjef innehar 30 % stilling som Dekom koordinator Indre Namdal våren 2023, fra høsten 2023 innehar inspektør på skolen denne funksjonen.

Ansvar 2300. Ungdomsarbeider. Refusjon fødselspenger kr 50.000.- Ikke innleie av vikar i 3 måneder for ungdomsarbeider. Må sees på andre muligheter å organisere tilbudet i ungdomsklubben, kommunalsjef ivaretar de andre oppgavene.

Virksomhetsplan oppvekst og kultur 2023:

- Berede grunnen for innføring av BTI
- Gjennomføre en helhetlig omstilling-utviklings prosess i enheten.
- Delta i den statlige kompetansestrategien for kvalitetsarbeid i skolen (DEKOM) og barnehagen (REKOM)
- På bakgrunn av ståsted analysen i skolen, elevresultater og brukerundersøkelser velge langsiktige utviklingsområder for skolen
- videre arbeid med kunnskapsløftet LK20
- Implementere forebyggende plan, Helhetlig oppvekstplan i alle enheter.
- Følge opp arbeidet med kompetanseløftet i barnehagen og skolen.
- Følge opp § 41 i barnehageloven, trygt og godt barnehagemiljø systematisk på all nivå i barnehagen.
- Følge opp opplæringsloven §9A systematisk på alle nivå i skolen.
- Revidere IKT strategien på skolen.
- Bruke biblioteket til å skape begeistring for litteratur, arrangement og som en møteplass
- Utarbeide nye retningslinjer for kulturmidler.
- Ferdigstille rullering av Kommunedelplan idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.
- Gjennomføre ferdselsvei prosjektet
- Organiser hallverter i Hållinghallen
- Ferdigstille prosjekt Skolegård
- Ferdigstille BTS modellen digitalt

8.3 Helse og omsorg – ved Kommunalsjef for enheten

En kort presentasjon/gjennomgang av de ulike ansvarsområdene innen helse og omsorg:

Ansvarsområde 3100 – Helse- og sosialadministrasjon

Innebefatter lønns- og driftsutgifter for kommunalsjef helse og omsorg.

Kommunehelsetjenesten

Ansvarsområde 3200 – Helsesøstertjeneste

Innebefatter lønns- og driftsutgifter til ledende helsesykepleier og spesialsykepleier.

Ansvarsområde 3201 – Jordmortjeneste
Innbefatter lønns- og driftsutgifter til jordmor.

Ansvarsområde 3202 – Frisklivssentral/Forebygging
Funksjon som frisklivsveileder ble avvirket som et sparetiltak i 2020. Ansvarsområdet omfatter nå utgifter til forebyggingstiltak. Utgifter til miljørettet helsevern blir også regnskapsført her.

Ansvarsområde 3203 – Forebyggende tiltak barn og unge
Innbefatter budsjett for ulike tiltak knyttet til barn og unge. Eks. avlastning, støttekontakt besøkshjem.

Ansvarsområde 3300 - Legetjeneste
Innbefatter lønns- og driftsutgifter til leger og medarbeidere ansatt ved legekantoret. Kommunen selger i dag legetjeneste, og kreftsykepleier til Namdal Rehabilitering En av sykepleierne ved legekantoret arbeider som kommunal kreftsykepleier og kontorleder. Utgifter til legevakt, der Namsos er vertskommune, er også regnskapsført her.

Ansvarsområde 3400 - Rehabiliteringstjenesten
Innbefatter lønns- og driftsutgifter til kommunefysioterapeut, og driftstilskudd til en privatpraktiserende fysioterapeut. Fra 2016 er det etablert et samarbeid med Namdal Rehabilitering om turnusfysioterapeut som arbeider 60 % ved NR og 40 % i kommunen. Fra 2020 omfatter samarbeidet også ergoterapeut i 20 % stilling. Kommunefysioterapeuten er kommunens habilitering- og rehabiliteringskoordinator, samt ansvarlig for hjelpemidler.

Ansvarsområde 3401 – Medisinsk rehabilitering
Innbefatter budsjett til kjøp av utstyr. Dette budsjettet på kr. 28.173 er tatt bort i sin helhet f.o.m. 2022 som et innsparingstiltak. Får som konsekvens at området ikke kan kjøpe utstyr til for eksempel ny behandlingsbenk m.m. ved behov, samt mindre til å kjøpe hjelpemidler for til brukerne.

Ansvarsområde 3402 – Namdal Rehabilitering IKS
Kjøp av tjenester fra Namdal Rehabilitering IKS.

Ansvarsområde 3830 – Psykisk helsevern
Innbefatter lønns- og driftsutgifter til kommunens rus- og psykiske helsetjeneste (psykososialt team).

Ansvarsområde 3834 – Forebyggende edruskapsvern
Innbefatter lønn- og driftsutgifter til rus- og SLT-koordinator. Stillingen er via tilskudd økt til 60 % fra 2019.

NAV/Sosialtjenesten

Ansvarsområde 3500 – Sosialavdeling administrasjon - NAV
Fra 01.10.20 ble det inngått vertskommuneavtale med Namsos i forhold til kommunal del av NAV. Ansvarsområdet omfatter kostnader knyttet til kjøp av denne tjenesten.

Ansvarsområde 3510 – Økonomisk sosialhjelp
Innbefatter tilskudd til livsopphold, boutgifter og etablering som gjelder innbyggere i Høylandet, selv om tjenesten utføres av Namsos som vertskommune. Her er det usikkerhet knyttet til de økonomiske rammene for 2022, avhengig av hva som skjer etter at introduksjonsprogrammet er avsluttet. Det er likevel som et innsparingstiltak foreslått å redusere sosialhjelpsutgiftene med kr. 50.000 for 2022, basert på erfaringstall fra 2021.

Pleie- og omsorgstjenesten

Ansvarsområde 3700 – Pleie og omsorg - administrasjon

Innbefatter lønns- og driftsutgifter til saksbehandlere og sekretærer som utfører tjenester for de fleste avdelinger/enheter i helse og omsorg.

Ansvarsområde 3701 – Høylandet sykeheim pleie

Innbefatter lønns- og driftsutgifter for sykeheimen.

Ansvarsområde 3703 – Høylandet sykeheim kjøkken

Innbefatter lønns- og driftsutgifter til kommunens produksjonskjøkken.

Ansvarsområde 3704 – Høylandet sykeheim vaskeri

Innbefatter i hovedsak budsjett til kjøp av vaskertjenester fra NAMAS vaskeri.

Ansvarsområde 3801 - Hjemmesykepleie

Innbefatter lønns- og driftsutgifter til hjemmesykepleie og hjemmehjelp.

Ansvarsområde 3810 - Miljøarbeidertjenesten

Innbefatter lønns- og driftsutgifter til området.

Ansvarsområde 3812 – Støttekontakter/avlastning

Innbefatter budsjett for ulike tiltak knyttet til voksne.

Ansvarsområde 3815 – Ungdomsbolig

Omfatter drifts- og lønnsutgifter til institusjonstilbud til ungdom.

Ansvarsområde 3819 – Arbeidstilbud til funksjonshemmede

Innbefatter i hovedsak budsjett til kjøp av tjenester fra NAMAS.

Eksisterende og framtidige utfordringer innen helse og omsorg

I 2019-2018 så man behov for å få bistand av eksterne fagressurser til å ta en gjennomgang av status og utfordringsbildet innen helse og omsorg som grunnlag for å kunne rigge tjenestene for fremtidens behov og muligheter. Etter en anbudsrunde ble Ressurssenter for omstilling i kommunene (RO) valgt. RO startet sitt arbeid i oktober 2019, og avga sin sluttrapport «Omstilling og innovasjon innen helse og omsorg» 30.03.20. RO påpekte i sluttrapport kommet følgende observasjoner og anbefalinger:

- Endringer i demografi. – Større andel eldre og færre til å yte tjenestene.
- Høy andel brukere med stort bistandsbehov.
- Endringer i ønsker å behov. – Bo lengre hjemme, delta aktivt i samfunnet, leve uavhengig og selvstendig.
- Brukere/pasienter har mer kunnskap og andre forventninger.
- Brukere/pasienter ønsker og har krav på aktiv deltagelse i beslutninger knyttet til behandling og tjenestetilbud.
- Faglig og teknologisk utvikling medfører økte og nye behandlingsmuligheter lokalt.
- Nye oppgaver og ansvar overføres til kommunene.
- Behov for endret kompetanse blant ledere og ansatte, knyttet til framtidige behov.
- Behov for mer og tettere tverrfaglig samarbeid.
- Trangere økonomiske rammer.
- Behov for faglig omstilling og nye arbeidsmetoder for å sikre en bærekraftig framtidig helse- og omsorgstjeneste.
- Behov for økt bruk av velferds-, mestrings- og trygghetsteknologi.

- Nedslitt bygningsmasse som ikke er tilrettelagt for dagens og framtidens drift, med stort behov for renovering og modernisering.

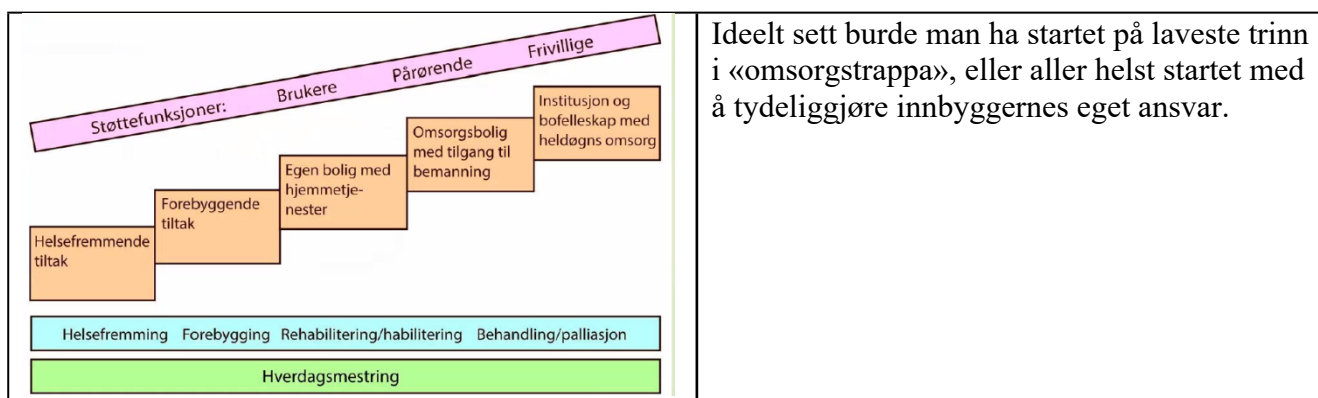
Med bakgrunn i koronaepidemien fikk oppfølgingsarbeidet med å konkretisere tiltak først et hovedfokus i 2021. Dette året ble det gjennomført et omfattende utvikling- og omstillingsarbeid i organisasjonen der flere prosjekt- og arbeidsgrupper ble etablert og jobbet med sine respektive mandat. Konkret ble det etablert en prosjektgruppe som hadde fokus på pleie og omsorgstjenestene og en prosjektgruppe med fokus på helsetjenester. I tillegg var det ressursgrupper som hadde fokus på følgende områder i) Nærværarbeid, ii) digitalisering, inkl. velferdsteknologi, iii) bygningsmasse innen helse og omsorg, iv) samarbeid med frivilligheten, v) kommunikasjon. En overordnet styringsgruppe hadde den overordna styringen av arbeidet.

Prosessen var omfattende, og det ble satt godt fokus på mange viktige tema for dagens og morgendagens drift. Basert på råd og oppfølging fra RO-rapporten så en behovet for å redusere antall sykehjemsplasser fra 25 til 20 plasser og et fremtidig fokus der innbyggere kan bo i eget hjem lengst mulig (det være opprinnelig hjem eller etterhvert en omsorgsbolig som hjem).

Videre ble det satt fokus på bla.:

- Med utgangspunkt i omsorgstrappa å avklare målgruppe og tjenestetilbud for de ulike trinn, inkludert forslag til endrede tildelingskriterier og praksis.
 - Med bistand av KS-konsulent ble det gjennomført en grundig og deltakende prosess med fokus på alternative arbeidstidsordninger/organisering innen pleie og omsorg. Dette som grunnlag arbeid med turnuslegging.
 - Bevisstgjøring rundt bruk av kompetanse og kompetansestyrking.
 - Forslag til utviklings av helsetjenestene, som blant annet satte fokus på styrket koordinering og forebyggende arbeid. Det ble også reflektert over områder som kan gi videre inntektsmuligheter.
 - Nærværarbeid. På flere områder innen helse og omsorg har en over tid har en i perioder hatt et relativt høyt sykefravær og dette har blitt gitt betydelig fokus.
 - Mulighetene knyttet til digitale løsninger, spesielt velferdsteknologi, både ved institusjon, men også for hjemmeboende.
 - Vurdere muligheter knyttet til samarbeid og samspill med frivilligheten.
- Helse og omsorgbygg. Det ble gjennomført en omfattende prosess knyttet til bygningsmassen innen helse og omsorg. Dette omfattet bla. forslag til både renovering og delvis ny bygningsmasse knyttet til helse og omsorgsbygget (sykehjemmet) samt økte boligbehov knyttet til miljøarbeidertjenesten (bofelleskap).

Det ble høsten 2021 fattet politisk vedtak om å redusere antall sykehjemsplasser og etablere en tilnærming i tjenestene slik at innbyggere kan bo lengst mulig hjemme. Dette være seg hjemme i egen bolig eller en omsorgsleilighet. Konkret ble det fattet vedtak om å redusere sykehjemsplasser fra 25 til 20 plasser.



Flere tilrådninger fra denne prosessen har blitt iverksatt, men flere gode anbefalinger og satsinger har blitt noe forsinket mht. Oppfølging og gjennomføring (blant annet grunnet flere leder- og ansatte skifter innen helse og omsorg). Anbefalingene og arbeidet med omstillingsarbeidet i 2021 gir nå godt fokus og danner grunnlag for videre utvikling og drift av tjenestene i 2023 og årene fremover. Ikke minst danner dette bakteppet for tiltak/grep som foreslås i økonomiplanen.

Forslag til innsparingstiltak i helse og omsorg for 2023

Mellom 86 % og 87 % av helse og omsorgs utgifter er knyttet til lønn. Tiltak knyttet til innsparingskrav vil derfor naturlig nok i stor grad være knyttet til reduksjon av stillingsressurser, selv om man også leter etter muligheter for å øke inntektene.

Som beskrevet er det blitt gjennomført en prosess med omstilling og innovasjon innenfor helse- og omsorgstjenesten. Behovet for en slik prosess er beskrevet under «Eksisterende og framtidige utfordringer innen helse og omsorg». Kort oppsummert: Dagens drift av helse- og omsorgstjenester ligger betydelig over kommunens økonomiske rammer. I tida framover vil det bli flere eldre og færre i arbeidsdyktig alder. I løpet av neste 5. års periode vil 16,5 % av dagens medarbeidere slutte pga oppnådd pensjonsalder. D.v.s. at helse og omsorg skal levere tjenester til flere innbyggere med mer kompliserte behov, for mindre penger og med færre ansatte.

Følgende innsparingstiltak og nye tiltak er innarbeidet i økonomiplanen (nye tiltak se pkt. 5.2.4):

Innsparinger og nye tiltak	Ansvar	Omstillingen får konsekvens for årene:			
		B-2023	B-2024	B - 2025	B-2026
Rammeområdet 3: Helse og omsorg					
Miljøarbeidertjenesten (MAT) 20% + 40% av stillingene kjøpes ut i P3051	3810	260 000	260 000	260 000	260 000
Miljøarbeidertjenesten (MAT) Reduksjon 100 % stilling	3810	650 000	650 000	650 000	650 000
Pleie og Omsorg Ny arbeidsfordeling saksbehandlerressurs	3700	150 000	150 000	150 000	150 000
Kjøkken- Reduksjon 40 % stilling	3703	260 000	260 000	260 000	260 000
Dagsenter/aktivitet stilbud. Tjenestetilpasning tilsvarende 0,5 årsverk.	3810	175 000	350 000	350 000	350 000
Endring tildelingspraksis-tjenestetilpasning tilsvarende 0,5 årsverk	3801	175 000	350 000	350 000	350 000
Jordmor 20 % perm - kun i 2023 (fra 40 % til 20 %)	3201	150 000			
Legekontor- effektivisering / omstilling	3300	350 000	350 000	350 000	350 000
Velferdsteknologi Digitaliseringsressurs 20% +10%	3100	- 200 000	- 200 000	- 200 000	- 200 000
Stipend (satsing sykepleiere)	3701	- 50 000	- 105 000	- 105 000	- 105 000
Omstilling - generell innsparing fra 2024 - og framover			1 075 000	1 075 000	1 075 000
Sum innsparing og nye tiltak Helse		1 920 000	3 140 000	3 140 000	3 140 000

Ansvar 3810 Miljøarbeidertjenesten: reduksjon kr. 1.075.000

20 % og 40 % stilling kjøpes ut i prosjektnummer 3051 tilsvarende kroner 260 000,-

Resten av reduksjonen skyldes tjenestetilpasning inklusive etablering av dagtilbud// aktivitetstilbud på dagtid for målgruppen. Etablering av dagtilbud / aktivitetstilbud forutsetter god samhandling med frivilligheten. Videre god kontroll på kostnader og innslagspunkt vedrørende ressurskrevende brukere.

Ansvar 3700: Pleie og omsorg – administrasjon: reduksjon 150. 000

Ny arbeidsfordeling saksbehandlerressurs som i dag jobber 70% i saksbehandling og 30 % i pleie- til 50 % / 50 %. Reduserer annen innleie som står som vakant.

Ansvar 3703 Kjøkken: reduksjon 260.000

Naturlig avgang

Ansvar 3801: Hjemmesykepleie: reduksjon kr.175.000

Tildelingspraksis- tjenestetilpasning. Tydeliggjøring i tildelingspraksis om hva som er nødvendige helse og omsorgstjenester. Medfører redusert tilbud innen helsehjelp, praktisk bistand og tjenester som ikke er lovpålagt. Implementere god bruk av velferdsteknologi. Dette tilsvarende reduksjon 0,5 årsverk med halvårsvirkning for 2023

Ansvar 3300: Legetjeneste: reduksjon kr. 350.000

Tiltaket innbefatter en effektivisering av legekantoret der det ses både på muligheter for økte inntekter samt reduserte kostnader. Er en oppfølging av en pågående omstilling på enheten.

Ansvar 3201: Jordmor reduksjon kr. 150.000

Reduseres på bakgrunn av lave fødselstall. Stillingsreduksjonen gjelder for 2023, der jordmor søker permisjon for 20 % av sin 40 % stilling.

Ansvar 3100: Helse og sosialadministrasjon: økning kr. 200.000

Digitaliseringsressurser Velferdsteknologi.

Ansvar 3701: Høylandet sykeheim pleie: økning kroner 50.000

Stipendordning vedrørende utdanning nye sykepleiere. Halvårsvirkning i 2023, men helårsvirkning på 105.000 fra 2024.

Virksomhetsplan for helse og omsorg i 2023:

1. Gjennomføre en helhetlig omstilling-utviklings prosess i enheten, basert på RO sin rapport fra 2019 og påfølgende arbeidsgrupper
2. Gjennomføre tjenesteutvikling som setter fokus på å redusere institusjonsplasser til at flere kan bo hjemme lengt mulig.
3. Beskrive og avklare innbyggernes eget ansvar.
4. Gjennomgå/revidere tildelingspraksis av tjenester innenfor alle avdelinger/enheter og iverksette avklart praksis.
5. Ta i bruk velferdsteknologi innen aktuelle områder. Herunder fokus på kunnskap og nye arbeidsmetoder.
6. Avklare og sikre samarbeid med frivilligheten.
7. Kompetansemobilisering. Rett kompetanse på rett plass til riktig tid. Fag-/kompetanseteam på tvers.
8. Legge til rette for aktivt leder- og medarbeiderskap.
9. Etablere pårørendeutvalg.
10. Videreføre tilrettelagt utdanning som sikrer god ledelseskompetanse.

11. Sette i verk stipendordingen for sykepleiere- evaluere fortløpende
12. Gjennomføre økt salg av legetjeneste og utrede andre inntektsmuligheter i legekantoret

8.4 Avdeling for teknisk drift – ved teknisk sjef

Fra driftsåret 2022 har vi skilt ut næring og utvikling fra teknisk drift. Denne delen av utvikling som omfatter fagområdene miljø, landbruk og næring inkl. planfunksjon er flyttet til rammeområde 6.

Enhet for teknisk drift omfatter fagområdet teknisk kontor, byggesaksbehandling og byggetilsyn, kart og oppmåling, matrikkel og GIS. I tillegg omfatter teknisk drift av kommunale veier, gatelyst, VAR-tjenester, brann, drift av kommunale formålsbygg, utleieboliger, næringsbygg og andre kommunale eiendommer.

Byggesaksbehandling

Ivaretas av avdelingsingeniør ved teknisk kontor

Oppmåling/kart

Oppmåling kjøpes i dag av Ing. Jorleif Lian AS. Tidligere ble denne tjenesten kjøpt av Grong kommune, men på grunn av kapasitetsutfordringer i Grong, kjøpes tjenesten i dag av privat aktør.

Matrikkelføring ivaretas av teknisk kontor.

GIS

Alle kommuner i indre Namdal deltar i fellesprosjektet GIS som tidligere. Videre er vi deltakere i Geovekstsamarbeidet, som er et samarbeid om felles etablering, forvaltning, drift, vedlikehold og bruk av geografisk informasjon mellom Norges energiverksforbund, Kommunenes Sentralforbund, Landbruks-departementet, Statens vegvesen, Statens kartverk og Televerket.

Renholdstjenesten

Innbefatter 5 medarbeidere i 100% stilling. samt to vikarer. Det ble gjennomført en god prosess med å fokusere på riktig nivå på renholdet i alle kommunale bygg i 2019/2020, og derigjennom effektiviserte vi bort en 50% vikarstilling samtidig som en innarbeidet renhold av den nye Hållinghallen. I budsjettforslaget er det innarbeidet til sammen 510 % lønn renhold faste stillinger.

Vaktmestertjenesten

Innbefatter 5 medarbeidere samlet i 417 % stillingsressurs på vaktmestertjenesten. Den ene av disse vil fra 01.04.2023 gå av med AFP i 20% slik at denne ressursen reduseres tilsvarende. Vi har en fleksibel vaktmestertjeneste med kompetanse på ulike fagområder som gjør at vi løser daglige driftsoppgaver med begrenset innleie av eksterne aktører. Vi har tradisjon for å være serviceinnstilte, men også for vaktmestertjenesten må vi i 2023 fokusere på å gi riktige tjenester i fht. den økonomiske ramme vi har.

Konsekvensene av at vi fra 01.04 går ned med 20% stilling vil bli at bassenget vil få redusert driftstid under 6mnd slik det er i dag. Vedlikehold av uteområder vil bli nedprioritert, samt at brukerne av byggene på skole og BHG må påberegne at de må bidra mer selv.

Offentlige områder parker etc.

Vi har også i 2021 leid inn NAMAS til å ivareta det av parker og grøntområder vi ikke har ressurser til å ivareta selv. Avtalen med NAMAS forutsettes videreført.

Kommunale veier

Kommunale veier er i år som tidligere år budsjettområdets en av de største utgiftspostene. Men god infrastruktur i kommunen er nødvendig for å opprettholde næringsaktivitet og bosetting, og derfor helt nødvendig. Med mindre siste tertial byr på ekstreme værforhold, kan det se ut til at vi dette året kan klare å holde oss innenfor budsjetttramma for veg. Like fullt bør vi ha fullt fokus på dette budsjettområdet, slik at vi vet at vi får best mulig utnyttelse av ressursene. Både sommer og vinetrvdlikehold er satt ut til eksterne entreprenører, og dette ser ut til å fungere bra.

Da dette er en av de største utgiftspostene vi har er det kanskje her vi kan se på om det er noe å hente rent økonomisk. Det tiltaket som kan gjennomføres og har størst virkning er privatisering av veier. Det som er viktig er at både politikerne og ADM er helt klare på at dette da skal gjennomføres. Vi vet at dette er et område som engasjerer innbyggerne og vil skape mye støy hvis det blir gjennomført. Vi har i dag ca 35km vei og bruker ca. 90.000kr pr km. Hvis det er politisk vilje til det kan det lages en utredning i løpet av 2023 som sier noe om potensialet for innsparing på dette kapitlet.

Kommunale vannverk

Midtre Høylandet vannverk har pr dato god kapasitet og lite lekkasje. Automatikken på grunnvannsbrønnene på Vadamoen er skiftet ut, og fungerer godt. Oppgradering av reservevannforsyningen ble litt mer komplisert enn vi hadde sett for oss, ble ferdigstilt i 2021.

Vassbotna vannverk, tilknyttet Overhalla vannverk, fungerer godt.

I forbindelse med ferdigstilling av reservevannkilden har vi flyttet det gamle høydebassenget fra Vassbotna til Høylandet. Vi har også demontert og ryddet opp i pumpehuset på Brekka og det gamle anlegget der vannet var tatt fra Grongstad vatnet. I tillegg er brønnpumpene i Brekka nå fjernet.

Kommunale avløpsanlegg

Vi har kommunale avløpsrensaneanlegg (rensaneanlegg) med biologisk/kjemisk renseprosess i sentrum og i Vassbotna. Disse fungerer tilfredsstillende, noe prøveresultater på rensegrad viser. Men vi har noen luktpoblemer når slammet skal avvannes, og dette klarer vi ikke å få rettet på med dagens utstyr. Den mekaniske drifta av rensaneanlegget i sentrum har også vært kilde til stor bekymring, da også denne er fra åttitallet. Ifølge faglige vurderinger/råd fra ressursperson ved NTNU, er rensaneanlegget svært gammelt innenfor sitt slag og blir i så måte svært sårbart mht. drift og reparasjoner (inkl. tilgang til reservedeler).

Vi har et kommunalt infiltrasjonsanlegg på Kongsmoen som fungerer, men det vil i forbindelse med hovedplan bli foretatt en kartlegging av dette.

Det ble i 2020 tatt i bruk et minirensaneanlegg på avløp for Vadamoen boligområde, slik at dette nå er forskriftsmessig, nytt, og har god kapasitet. Det vil i etter at hovedplan er ferdig bli tatt en kalkulasjon på om det skal påkobles flere abonnemeter på dette. Det er flere hus på oversiden som er rimelig enkel å få koblet på.

Kommunale bygg

Kommunens bygningsmasse har i løpet av 2022 blitt enda et år eldre, og vi ser fortsatt at det er behov for oppgraderinger på ulike bygg. Vedlikeholdskostnadene vil øke med alderen på

bygget. Det har blitt utarbeidet en vedlikeholdsplan over kommunale bygg som gir en god oversikt over behov og gir grunnlag for hva som må prioriteres for oppfølging.

Barnehagen har fått en nybygd avdeling og nye personalrom, og det er gjort tiltak bl.a på Varghiet og på Bamsebo, samt nytt uteområde. Barnehagen har slik fått et skikkelig løft.

Det ble i 2020 gjennomført en anbudskonkurranse for kjøp av fjernvarme på kommunale bygg. Det ble inngått avtale med Høylandet Bioenergi. Det har vært en del problemer med leveransen som i utgangspunktet skulle være klar til 01.11.2020. Det har det siste året vært jobbet godt og det ser nå ut som de skal være klare til levering i løpet av november 2022.

På grunn av koronapandemien har vi ikke fått erfaringstall fra ordinær drift i Hållinghallen, noe en tror vil bedre seg i løpet av 2022. Driftsrammen fra 2022 er kun økt med avskrivningskostnader, hvor motposten for avskrivninger inntektsføres på samme rammeområdet, men den konsekvens at avskrivningskostnader på flerbrukshallen – kr 2.126.393 ikke påvirker netto utgiftsrammen til rammeområde 4, Teknisk drift.

Det ble i 2019 kjøpt et næringsbygg i sentrum, som ble istandsatt for utleie av kontorlokaler – Hållingsmia. Etter sommeren 2022 har tre av kontorene stått tomme noe som påvirker inntektene til dette kapitlet.

Brannvesen:

Vi har felles brannvesen gjennom Namdal brann- og redningsvesen sammen med Grong og Overhalla kommune der Grong kommune er vertskommune. Dette en ordning som fungerer bra, men som utgjør en stor del av budsjettet vårt. Vi jobber fremdeles med å finne en løsning på utfordringene rundt brannstasjonen etter tilsynet i 2017. Tilsynet konkluderte med behov for oppgradering med etablering av rene og skitne soner, vaskemuligheter, dusjer etc. Dette fremkommer i krav fra Arbeidstilsynet, samt i henhold til forskrifter. Vi har fått utarbeidet tegninger til ny brannstasjon, og jobber med lokalisering/tomtforhold. Det jobbes også med andre alternativ. Frist for å ha en godkjent brannstasjon er satt til 31. desember 2023.

Feiing

Feiertjenesten er etablert under Namdal brann- og redningsvesen med 2 faste stillinger som utfører feiing og tilsyn i kommunene Høylandet, Grong og Overhalla. Erfaringer så langt er at dette er en ordning som fungerer godt og videreføres i henhold til vertskommuneavtalen vedr. Namdal brann- og redningsvesen. Fra 2019 er også feiing av fritidsboliger innlemmet i vertskommunesamarbeidet. (Se omtale av gebyrsatser i pkt. 3.3)

Renovasjon

I beregning av renovasjonsgebyret, har en tatt utgangspunkt i MNA sitt forslag til gebyrsatser for 2023 og lagt til kr 50,- til dekning av kommunens egne administrative kostnader. (Se omtale av gebyrsatser i pkt. 3.3)

Slamtømmeordningen

Kommunestyret vedtok i mars 2019 å inngå avtale med MNA om at de administrerer slamtømmeordningen heretter. Etter mange år med økning i akkumulert underskudd på denne ordningen, vedtok kommunestyret i møte 23.09.2021, sak 47/2021 at slamavgiften fastsettes i hht foreslått slamavgift fra MNA med et påslag av kr 600,- til dekning av administrative kostnader og delvis inndekning av akkumulert underskudd. Dette videreføres i 2023. (Se omtale av gebyrsatser i pkt. 3.3)

Innsparingstiltak:

Innsparinger og nye tiltak	Ansvar	Omstillingen får konsekvens for årene:			
		B-2023	B-2024	B - 2025	B-2026
Rammeområdet 4: Teknisk					
20 % vaktmester skolen, naturlig avg.	4721	80 000	120 000	120 000	120 000
Omstilling teknisk	4510	40 000			
Økt utleie - (budsjettert 85 % utleie, må økes til 95%)	4742/ 4740	280 000	280 000	280 000	280 000
Omstilling - generell innsparing fra 2024 - og framover			175 000	175 000	175 000
Sum innsparing og nye tiltak Teknisk		400 000	575 000	575 000	575 000

Det har de siste tre årene vært en gjennomgang og fokus på kostnader i forbindelse med teknisk drift. Rutiner og bemanningsbehov er gått igjennom for renhold. Her er det redusert lønnskostnader samt at vi har tatt inn Hållinghallen uten å få økt opp for dette.

For 2022 har vi redusert en vaktmesterstilling fra 01.02.2022. Vi vil ytterligere gå ned med 20 % stilling grunnet naturlig avgang fra 01.04.2023. En av våre vaktmestere er utleid til Namdal rehabilitering i 80%. Dette vil si at vi fra 01.04.2022 har 280% ressurser for å utføre vann, avløp pluss alle bygningsmasse. Vi anser det som meget utfordrende å utføre disse oppgavene med mindre ressurser enn vi allerede har.

Virksomhetsplan for teknisk drift i 2023:

- Bidra til rullering av kommunens samfunnsplan
- Forestå gjennomføring reguleringsarbeid.
- Forestå gjennomføring uteområdet på Høylandet Skole
- Bidra til å ferdigstille flere av planene som ligger i planstrategien
- Forestå prosjektledelse for bygging av ny brannstasjon
- Forestå prosjektledelse for bygging av nytt renseanlegg
- Gjennomføre anbudskonkurranser på investeringsprosjekter

8.5 Fagteam Næring og utvikling

Som nevnt under pkt. 8.5 Teknisk drift, har utgifter med landbruk og miljøforvaltning samt næring blitt flyttet til rammeområde 6 som et fagteam for næring og utvikling med virkning fra budsjettåret 2022.

Innsparinger og nye tiltak		Omstillingen får konsekvens for årene:			
Rammeområdet 6: Næring og utvikling	Ansvar	B-2023	B-2024	B - 2025	B-2026
2 mnd spart lønn - ikke ansatt Næringssjef 2023	6100	140 000			
Omstilling - generell innsparing fra 2024 - og framover			25 000	25 000	25 000
Sum innsparing og nye tiltak Næring og utvikling		140 000	25 000	25 000	25 000

Utviklingskontoret omfatter en 100 % stilling som fagleder næring og utvikling samt 200% stillingsressurser innen landbruk. Stillingsressursen som fagleder vil være pådriver og nettverksarbeider for næringsutvikling i kommunen og være saksbehandler for det lokale næringsfondet, for bredbåndssaker, saker/høringer som går på næring og samfunnsutvikling, og andre utviklingsrelaterte oppgaver. Stillingen som fagleder næring har vært utlyst, men ennå ikke besatt. Det legges derfor inn en forventet innsparing på 2 mnd. lønn i 2023.

Innen landbruk har en nylig igangsatt prosjektet "Fremtidsbonden". Det er gjennomført en undersøkelse blant landbruksaktører i kommunen. Resultat av denne undersøkelsen danner et viktig grunnlag for utarbeidelse av en landbruksstrategi. Som del av satsingen "Fremtidsbonden" er det søkt ut og mottatt prosjektmidler på kr. 330.000 til utvikling av tilleggsnæringer. Dette blir det viktig å følge opp.

Plansaksbehandling

Plansaksbehandling utføres innenfor utviklingskontoret

Landbruks- og miljøforvaltningen

Landbruk og miljøforvaltningen omfatter 200 % stillingsressurs. Alle prosjekter som gjennomføres på landbruk og miljø har ekstern finansiering med tilnærmet ingen kommunal medfinansiering ut over ansattes tidsbruk.

Virksomhetsplan for fagteam næring og utvikling i 2023:

- Aktivt bidra til god næringsutvikling på Høylandet, inkludert etablering av tilleggsnæringer.
- Drifte Høylandet Landbruksforum
- Utarbeidelse av en landbruksstrategi
- Oppfølging og veiledning mot gårdbrukere mht. til fremtidige planer /drift. Spesielt fokus på å være synlig i fht nye gårdbrukere, og på å bistå til utvikling av det tradisjonelle landbruket.
- Oppfølging for aktivt skogbruk. Deltagelse i prosjekt skogsatsing Trøndelag.
- Forvaltning av verneområder og vassdrag og miljøvern generelt bla. vilt og forurensning.
- Tilrettelegging for bruk og næringsutvikling i forbindelse med naturreservatene.

- Organisering av jakt/ fiske spesielt og utmarksnæring generelt, og bistå aktører som ønsker å utvikle dette til en næring
- Bistand og oppfølging for aktører som vil satse på andre typer tilleggsnæring

8.6 Kirkelig formål

Høylandet fellesråd har i møte 29.08.2022, sak 30/2022 behandlet økonomiplan for 2023 – 2026, men de har ikke behandlet årsbudsjettet for 2023 pr. dato.

Rammeoverføringen til Høylandet fellesråd er videreført på 2022-nivået, pluss en prisstigning på 3 % .

Av de drifts- og investeringstiltakene Høylandet kirkelige fellesråd ønsker å prioritere i økonomiplanperioden så er det ikke funnet rom for noen av disse i økonomiplanperioden.

9 Konklusjon ved Kommunedirektør

Årets budsjettprosess har vært svært krevende. Det er i hovedsak to hovedårsaker til dette: nedgang i folketallet de siste 2-3 årene som gir reduserte rammeoverføringer til kommunen samt økt rentenivå. I tillegg må en forholde seg til en situasjon der flere varer og tjenester blir dyrere (knyttet til økte kostnader på flere områder). Flere av disse faktorene er det vanskelig å påvirke men det blir svært viktig å ha et klart fokus på hvordan en rigger Høylandet slik at innbyggere som bor på Høylandet trives og vil fortsette å bo her samt at Høylandet er en attraktiv kommune for mulige nye tilflyttere. I tillegg blir det viktig og nødvendig å tilpasse kommunens drift til de økonomiske rammene en har tilgjengelig.

En har i løpet av de siste årene tatt større grep og investeringer på flere områder som jeg tenker bidrar til å gjøre kommunen attraktiv. Dette omfatter bla.:

- Barnehage med et stort og flott uteområde. Store deler av bygningsmassen er ny og resten er nylig renoveret.
- En god skole som har tydelig fokus på et godt læringsmiljø og faglige resultater. Uteområdet/skolegården trenger imidlertid en betydelig utbedring.
- Flott flerbrukshall som gir rom for en rekke aktiviteter. En har også kommet godt i gang med planlegging og utbedring av uteområder/aktivitetsområder tilknyttet hallen. Oppfølging av lag og foreninger, ikke minst idrettslaget i å skape aktivitet og trivsel for innbyggere er av stor verdi.
- Elveparken Boligtun er etablert i regi av kommunen, der neste utbyggingsfase skjer i regi av en privat aktør.
- Hållingsmia (næringsbygg med lager og kontorlokaler) har blitt en viktig fellesarena for næringsaktører. Det er imidlertid behov for et større løft når det gjelder næringsutvikling og tilgang til næringsareal i kommunen.
- Sentrumsforskjønning, der ulike byggeiere har tatt viktige ansiktsløft på bygg og uteområder.
- Nytt hovedbygg på miljøarbeidertjenesten har vært viktig løft denne tjenesten. Det er imidlertid behov for etablering av et bofellesskap tilknyttet MAT. Videre er det et betydelig behov for utbedring av hovedbygget i helse og omsorg, inkl. sykehjem. I forslag til statsbudsjett for 2023 er Husbankens investeringstilskudd til omsorgsbolig og sykehjem fjernet. Det vil ikke være realistisk å igangsette noe større investeringer innen dette området før at slike tilskuddsordninger kommer på plass igjen.

Det er gjort viktige grep for å sikre at Høylandet vil være en attraktiv kommune, men det blir svært viktig å ha et prioritert fokus på bolyst- og tilflyttersatsing i tiden fremover.

Folketallsutviklingen har vært negativ på Høylandet de siste 2-3 årene, og prognosen i årene fremover er til bekymring. For noen få år siden var vi ca. 1270 innbyggere på Høylandet, men per 1. juli 2022 var vi nede i 1194 innbyggere. Årsaken til dette omfatter bla. at vi er inne i en fase med lave fødselstall. I 2022 vil det være kun 6 nyfødte på Høylandet.

Hva gjøre vi?

Samfunnplan. Det er viktig å få ferdigstilt den overordnede samfunnsplanen for 2023-2035 som gir en overordnet retning for utviklingen på Høylandet. Det er avklart at kommunens visjon fremover vil være «Bygd i Lag». Å få sikret en videre god utvikling av Høylandet som lokalsamfunn vil kreve bidrag og samarbeid mellom ulike aktører i kommunen det være seg kommune, lag/foreninger, private personer, næringsliv osv. Her er det mye godt arbeid som er gjort – men som må videreutvikles.

Med befolkningsnedgangen og de økonomiske utsiktene kommunen har blir det svært viktig og nødvendig å ha et **klart fokus på utvikling- og omstillingsarbeid** - både med fokus på Høylandet som lokalsamfunn og som kommuneorganisasjon.

Samskaping mellom ulike aktører vil være helt nødvendig for å sikre en ønsket god utvikling i kommunen, både som lokalsamfunn og som kommuneorganisasjon.

Bolyst og tilflyttersatsing: Det er i regi av etablert prosjektgruppe utarbeidet en plan som vektlegger ulike satsinger mht. tilflytting, attraktivitet og bolyst. Bli-faktorer som tilgang til bolig og jobbmuligheter/næringsutvikling blir svært viktig.

Bosetting av flyktninger: Høylandet er godt i gang med bosetting av flyktninger fra Ukraina og vil ved utgangen av 2022 ha bosatt i overkant av 40 nye hållinger. Dette er 40 nye innbyggere i ulike aldre som etter hvert vil kunne bidra med sin kompetanse og erfaringer. Det blir viktig å få til en god kobling mot næringslivet/arbeidsplasser i kommunen. Det blir viktig å få tilflyttere som kommer til Høylandet, enten de kommer fra Ukraina eller andre steder, til å trives og ha en jobb slik at de vil bo her over tid.

Gode tjenester og forebyggende tiltak er viktig for innbyggere i ulike faser av livet. En har over tid jobbet godt med tjenesteyting på Høylandet. Med de økonomiske rammene en har tiden fremover vil det være nødvendig å tydelig avklare hva som er lovpålagt vs. hva som er ønsket, kritisk vurdering av tildelingskriterier og på flere områder reflekter over hva som er «godt nok».

Digitalisering. For å sikre en fremtidsrettet utvikling både som lokalsamfunn og i tilknytning til tjenesteleveranse blir det viktig å ha fokus på muligheter knyttet til digitalisering. En har de senere år fått på plass god infrastruktur med utbygging av fiber til store deler av kommunens bebygde områder. Nå blir utfordringen å dra nytte av de mulighetene som digitale løsninger kan gi både mht. bolyst, næringsutvikling, trygghet tjenesteyting, inkl. velferdsteknologi.

Tross økonomiske utfordringer som blir påpekt i denne økonomiplanen er de menneskelige ressursene vi har i kommunen, inkl. i kommuneorganisasjonen, av svært stor viktighet. Vi er heldig å ha mange personer og ansatte med god kompetanse og et stort engasjement. Dette er et svært godt utgangspunkt for arbeidet som kreves fremover. I tider med krevende økonomiske rammer er det viktig å påminnes at det over de siste årene har skjedd mye positivt på Høylandet som jeg håper oppleves positivt for dagens innbyggere samt potensielle innbyggere.

Med bakgrunn i en rekke lovfestede tiltak, behov og ønsker har det vært en krevende prosess å utarbeide forslag til økonomiplan for perioden 2023-2026. Betydelig arbeid er lagt ned av avdelinger og personer i utarbeidelsen av planen. Diskusjoner og innspill underveis har vært av stor verdi. En stor takk til alle som har bidratt inn i arbeidet med økonomiplanen for 2023-2026.

Liv Elden Djokoto
Kommunedirektør



Høylandet kommune

Administrasjonen

10 Obligatoriske oppstillinger

- Bevilgningsoversikt drift, jfr. Forskriften om økonomiplan og årsbudsjett mm. § 5-4, 1. ledd
- Til fordeling pr rammeområde - Detaljert oppstilling linje 6 i bevilgningsoversikt drift, jfr. forskriftens § 5-4, 2. ledd
- Bevilgningsoversikt investering, jfr. forskriften § 5-5, 1. ledd
- Spesifikasjon av investeringene – linje 1 – 4 i bevilgningsoversikt investering, jfr. forskriften § 5-5, 2. ledd
- Økonomisk oversikt drift – er ikke lenger en del av det vedtatte budsjettet. Økonomisk oversikt drift kan utarbeides etter at økonomiplanen og årsbudsjettet er vedtatt, jf. § 5-1 andre ledd andre punktum. Vi har valgt å legge økonomisk oversikt drift som vedlegg i budsjettsaken.

Postadresse: Sentralbord: 74 32 48 00
Vargeia 1 Telefaks:
7877 Høylandet Saksbehandler tlf:
E-post: postmottak@hoylandet.kommune.no
www.hoylandet.kommune.no

Bankgiro: 4466 10 00187
Bankgiro for skatt: 7855 0517433
Org. nr: NO 959 220 476

ØKONOMIPLAN – DRIFTSBUDSJETT FOR PERIODEN 2023-2026

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforskriften § 5-4, 1.ledd	Regnskap 2021	Oppr.budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	89 792 657	86 939 000	90 175 000	91 632 000	91 777 000	91 777 000
2 Inntekts- og formueskatt	29 339 462	29 124 000	29 729 000	29 729 000	29 729 000	29 729 000
3 Eiendomsskatt	2 839 862	2 839 000	2 860 000	2 860 000	2 860 000	2 860 000
4 Andre generelle driftsinntekter	1 350 770	713 300	10 183 000	9 183 000	7 882 000	7 882 000
5 Sum generelle driftsinntekter	123 322 751	119 615 300	132 947 000	133 404 000	132 248 000	132 248 000
6 Sum bevilgninger drift, netto	115 043 908	113 389 468	124 467 475	120 023 077	120 123 047	119 987 047
7 Avskrivninger	8 218 685	8 218 685	8 209 526	8 209 526	8 209 526	8 209 526
8 Sum netto driftsutgifter	123 262 593	121 608 153	132 677 001	128 232 603	128 332 573	128 196 573
9 Brutto driftsresultat	60 158	-1 992 853	269 999	5 171 397	3 915 427	4 051 427
10 Renteinntekter	463 306	410 686	710 686	710 686	710 686	710 686
11 Utbytter	677 417	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-	-			
13 Renteutgifter	2 541 146	3 184 757	7 559 079	7 729 680	7 830 972	7 830 972
14 Avdrag på lån	5 853 663	6 000 000	6 200 000	7 673 000	7 999 000	7 609 000
15 Netto finansutgifter	-7 254 086	-8 074 071	- 12 348 393	-13 991 994	-14 419 286	-14 029 286
16 Motpost avskrivninger	8 218 685	8 218 685	8 209 526	8 209 526	8 209 526	8 209 526
17 Netto driftsresultat	1 024 757	-1 848 239	- 3 868 868	-611 071	-2 294 333	-1 768 333
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering		-	-			
19 Avsetning av bundne driftsfond	- 3 581 807	- 570 000	- 570 000	- 570 000	- 570 000	- 570 000
20 Bruk bundne driftsfond	2 914 194	390 124	1 138 868	538 868	538 868	538 868
21 Avsetninger til disposisjonsfond	- 6 143 548				-	-
22 Bruk av disposisjonsfond	5 786 404	2 028 115	3 300 000	642 203	2 325 465	1 799 465
23 Dekning av tidligere års merforbruk		-				
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 1 024 757	1 848 239	3 868 868	611 071	2 294 333	1 768 333
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	0	-	-	-	-

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforskriften § 5-4, 2.ledd	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Til fordeling fra bevilgningsoversikt drift, netto	115 043 908	113 389 468	124 467 475	120 023 077	120 123 047	119 987 047
1 -sentral adm* netto driftsramme ("linje 6")	11 321 714	16 706 410	25 074 493	25 023 095	25 123 065	25 023 065
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	1 880					
Bruk av bundet driftsfond	- 2 149 513	- 201 100	- 201 100	- 201 100	- 201 100	- 201 100
Avsetning bundet driftsfond	534 388					
Sum netto driftutgift	9 708 469	16 505 310	24 873 393	24 821 995	24 921 965	24 821 965
*Herav - ansvarsområdet 1905 - Avsatt til årslønnvekst		1 538 362	2 277 867	2 764 060	2 764 060	2 764 060
2 - Oppvekst og kultur - netto driftsramme ("linje 6")	38 728 219	35 276 060	37 270 859	36 135 859	36 135 859	36 099 859
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	307					
Bruk av bundet driftsfond	- 24 695	- 2 100	- 2 100	- 2 100	- 2 100	- 2 100
Avsetning bundet driftsfond	511 962					
Sum netto driftutgift	39 215 793	35 273 960	37 268 759	36 133 759	36 133 759	36 097 759
3 - Helse - netto driftsramme ("linje 6")	52 207 069	47 614 973	53 260 795	52 040 795	52 040 795	52 040 795
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	3 070					
Bruk av bundet driftsfond	- 671 046	- 2 000	- 297 473	- 297 473	- 297 473	- 297 473
Rammetilskudd overført innenfor rammeområdet	- 485 000					
Avsetning bundet driftsfond	1 635 715					
Sum netto driftutgift	52 689 808	47 612 973	52 963 322	51 743 322	51 743 322	51 743 322
4 - Teknisk - netto driftsramme ("linje 6")	11 414 208	9 877 737	13 215 047	11 062 048	11 062 048	11 062 048
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	2 361					
Bruk av bundet driftsfond	- 68 940	- 184 924	- 638 194	- 38 195	- 38 195	- 38 195
Avsetning bundet driftsfond	344 636					
Sum netto driftutgift	11 692 265	9 692 813	12 576 853	11 023 853	11 023 853	11 023 853
5 - Kirken - netto driftsramme ("lik linje 6")	1 371 720	1 379 450	1 420 819	1 420 819	1 420 819	1 420 819

6 - Næring og utvikl - netto driftsramme ("lik linje 6")	-	2 534 838	2 666 744	2 781 744	2 781 744	2 781 744
Bruk av bundet driftsfond						
Avsetning bundet driftsfond						
Sum netto driftutgift		2 534 838	2 666 744	2 781 744	2 781 744	2 781 744
8 - skatter, ramme, P1200	1 000	-	-	-	-	-
9 - renter avdrag, premiefond osv som ikke går fram av bevilgningsoversikt drift (her premieavvik)	-	-	8 441 282	8 441 282	8 441 282	8 441 282
Bruk av bundet driftsfond						
Avsetning bundet driftsfond		570 000	570 000	570 000	570 000	570 000
Sum netto driftutgift			7 871 282	7 871 282	7 871 282	7 871 282

	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
SUM - netto drift (lik "linje 6" i bevilgningsoversikt drift)	115 042 930	113 389 468	124 467 475	120 023 078	120 123 048	119 987 048
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	7 618					
Rammetilskudd overført innenfor rammeområdet	- 485 000					
Bruk av bundet driftsfond	- 2 914 194	- 390 124	- 1 138 867	- 538 868	- 538 868	- 538 868
Avsetning bundet driftsfond	3 026 701	-	570 000	570 000	570 000	570 000
Sum netto driftutgift	114 678 055	112 999 344	123 898 608	120 054 210	120 154 180	120 018 180

ØKONOMIPLAN – INVESTERNIGSBUDSJETT FOR PERIODEN 2023-2026

Bevilgningsoversikt investeringer, jf Økonomi og budsjettforskrift § 5-5. 1. ledd

Linjenavn	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Investeringer i varige driftsmidler	6 054 533	22 955 000	41 730 000	7 200 000	0	50 000 000
Tilskudd til andres investeringer	150 000	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	389 233	490 000	450 000	470 000	490 000	510 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	2 836 225	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	9 429 991	23 445 000	42 180 000	7 670 000	490 000	50 510 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-851 934	-1 063 000	-3 352 000	0	0	-10 000 000
Tilskudd fra andre	-3 346 271	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-1 152 416	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-137 839	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-4 867 121	-21 892 000	-38 282 000	-7 200 000	0	-40 000 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-10 355 581	-22 955 000	-41 634 000	-7 200 000	0	-50 000 000
Videreutlån	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Bruk av lån til videreutlån	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	378 865	180 000	180 000	180 000	180 000	180 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-304 831	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	74 034	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-	-	-	-	-	-
Avsetninger til bundne investeringsfond	479 847	-	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	- 161 700	-	-	-	-	-
Avsetninger til ubundet investeringsfond	1 027 387	-	-	-	-	-
Bruk av ubundet investeringsfond	- 493 974	- 490 000	- 546 000	- 470 000	- 490 000	- 510 000
Dekning av tidligere års udekket beløp		-	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	851 559	- 490 000	- 546 000	- 470 000	- 490 000	- 510 000
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	3	0	0	0	0	0

ØKONOMIPLAN – INVESTERINGSBUDSJETT – FOR PERIODEN 2023-2026

Spesifikasjon av investeringene

Proj.	Bevilgningsoversikt investering iht. § 5-5 andre ledd (del B)	Regnskap	Oppr. budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
1200	Mottak av flyktninger		-				
7518	Oppføring av flerbrukshall	510 692	250 000	530 000	200 000		
7520	Vargeia barnehage - tilbygg	23 689	-				
7531	Bygging av utleieboliger	63 775	-				
7573	Kjøp av skysstasjon gnr. 100, bnr. 45, fnr. 17 og oppgradering av overnattingsrom	4 034	-				
7575	Ny brannstasjon	123 755	3 440 000	13 440 000			
7579	Nytt kloakkrenseanlegg i sentrum	83 454	16 540 000	16 540 000	7 000 000		
7580	Rehabilitering av helse- og omsorgsbygget	202 636	-				
7584	Ny velferdsteknologi	299 153	-				
7589	MHV - Ferdigstillelse av reservevannløsning	391 830	-				
7590	Skysstasjon - oppgradering av bad og dører		-				
7594	Uteområde / Friluftsområde Høylandet barnehage	60 606	-				
7596	Ladesystem el-bil	45 650	-				
7601	Inventar i Ungdomsklubbens nye lokaler i Hållinghallen	4 017	-				
7602	Ombygging av fyrrom - bioenergi	1 375	-				
7603	Oppgradering etter tilsyn miljøretta helsevern skole og barnehage	239 383	-				
7605	Inventar og utstyr Hållinghallen	35 878	-				
7606	Utvidelse av kommunalt kloakknnett til Kviståsen boligområde		600 000				
7607	Renovering av tak omsorgsleiligheter	1 357 223	-				
7608	Oppgradering garderobes skole	898 474	-				
7616	Trafikksikkerhets tiltak rundt skole	26 031	-				
7617	Trafikksikkerhets tiltak Brøndbo industriområde	348 448	-				
7622	Kjøp av bil XR65821 - teknisk drift	322 161	-				
7624	Framtidens helse- og omsorgsbygg	1 233 942	-				50 000 000

7625	Uteområde Høylandet barne- og ungdomsskole	157 354	-	3 000 000			
7627	Salg av tomt Elveparken bolig tun - jfr. K.sak 46/2021	2 184	-				
7628	Bobiltømmestasjon		250 000				
7629	Fasadeoppgradering Vargeia 5A-5D		1 875 000				
7631	Oppgradering av kommunal veg fra kryss Fv 17 til avkjørsel Høylandet syke		-				
7632	Investering i ny programvare KOMTEK	61 600	-				
7633	Robotvasker Hållinghallen	- 648 750	-				
7634	Kjøp av bil en Mercedes-Benz Vito - XR 66190	205 865	-				
7637	Oppføring av kommunale utleieboliger Børstad boligfelt		-				
7639	Oppgradering av kjøkken ved Høylandet sykeheim			200 000			
7640	Kjøp av bilhenger med tipp			120 000			
7641	Kjøp og opparbeidelse av Brøndbo Industriområde			3 000 000			
7642	Innløsning av festeavtale - Vargeia boligområde			4 900 000			
	Sum investeringer i varige driftsmidler	6 054 459	22 955 000	41 730 000	7 200 000	-	50 000 000
7600	Minnelund Høylandet kirkegård	150 000	-				
	Sum tilskudd andres investering	150 000	-	-	-	-	-
7016	Egenkapitalinnskudd KLP	389 233	490 000	450 000	470 000	490 000	510 000
	Sum investeringer i aksjer og andeler i selskaper	389 233	490 000	450 000	470 000	490 000	510 000
		0	-	-	-	-	
	Sum utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0



Høylandet kommune Økonomi

Trykte vedlegg:

- Høylandet Kirkelige fellesråd sak 30/2022 – Økonomiplan for 2023 - 2026
- Kommunale avgifter- og betalingssatser for 2023
 - o Diverse betalingssatser
 - o Betalingssatser for barnehage, SFO og musikkskole
 - o Vaksinerings – betalingssatser
 - o Betalingssatser for pleie og omsorg, salg fra kjøkkenet
 - o Kommunale avgifter for;
 - vann- og avløp
 - feiing
 - renovasjon
 - slamtømming
 - o Husleiesatser og utleie av ulike rom
 - o Gebyrregulativ for byggesaker
 - o Gebyr etter matrikkelloven
- Det interne arbeidsbudsjettet for 2023
 - o Investeringsbudsjettet for 2023, detaljer
 - o Driftsbudsjettet for 2023, detaljer
- Økonomisk oversikt drift 2023- 2026
- KOSTRA rapport
- Status fiberutbygging

Utrykte vedlegg: Kommunebarometeret 2022
 Statsbudsjettet for 2023 og grønt hefte for 2023